

Viața noastră

66

Revistă cu apariție variabilă de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc
a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad • Nr. 66 • Iunie 2025

1 Iunie - Ziua Internațională a Copilului

Revista „Viața noastră”

Revistă de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

CUPRINS

Nicolaie MIHAI	3	Andreia-Elena BRICIU	17	Carolina BOROȘ	36
<i>Copilăria - vârsta purității, a visării și a jocului (Editorial)</i>		<i>Colaborarea familie - grădiniță - școală în realizarea educației morale a copiilor</i>		<i>Călătoria</i>	
MESAJE - 1 Iunie	4	Cristina PĂVĂLESCU	20	Vasile CHELARU	39
<i>Giorgică BĂDĂRĂU,</i>		<i>O experiență de neuitat... Leptokarya!</i>		<i>Alb și negru</i>	
<i>Consiliul Director al Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza”,</i>		Creații ale elevilor de la Liceul Pedagogic „Ioan Popescu” din Bârlad	22	Silviu MAN	43
<i>Dumitru BOROȘ</i>		Andreea NANU	29	<i>Papagalii și furnicile</i>	
Cleopatra RAVARU	6	<i>Cărțile copilăriei de altădată</i>		Alina-Mihaela ENE	44
<i>1 Iunie 2025 – Ziua Copilului. Spre ce privim în viitor?</i>		Zânica TĂMĂȘANU	30	<i>Am început cu un COPAC...</i>	
Roxana MIRON-FERARU	7	<i>Centenar aniversar – Constantin Chiriță</i>		Elena MARIANUC	45
<i>Despre generația de azi – a fi sau a avea</i>		Mihaela NICULESCU	32	<i>Anastasia Popescu (Mama Sica) ~ o viață închinată neamului românesc</i>	
Gabriela Elena AIONIȚOAIIE	8	<i>Dr. Maria Drăghici, o viață pentru copii</i>		Victoria RUDI	48
<i>Să nu uităm de copilărie</i>		Lucia MUNTEANU	34	<i>Un jurnal de bord ca destin</i>	
Livia ANDREI	9	<i>Minutul de cugetare. Despre copilărie</i>		Lăcrămioara-Iolandina IVAN	51
<i>Unde ești copilărie/ Cu pădurea ta cu tot?</i>		Neculai GHEȚĂU	35	<i>Versuri</i>	
Sfântul Ioan Gură de Aur	10	<i>De la „copilăria muzicii la muzica copilăriei”</i>		Gabriela Ana BALAN	54
<i>Cuvinte despre creșterea copiilor</i>				<i>Poezii</i>	
Andrei-Nicolaie MIHAI	14			Nelu VASILE	55
<i>Copiii și dependența digitală</i>				<i>Un om, o revistă (rebus)</i>	
				Serghei COLOȘENCO	55
				<i>Amintiri din copilărie (rebus)</i>	

Coperta 1: Teodora Băsescu, cl. a XI-a - Arte Plastice, Liceul Pedagogic „Ioan Popescu” Bârlad
Coperta 4: Sabina Tălășman, cl. a IX-a - Pedagogie/Învățător-Educator, Liceul Pedagogic „Ioan Popescu” Bârlad

Colectivul de redacție

Coordonatori:

Petruș ANDREI, Ion DOBRIN, Cosmin-Emil MIHAI, Nicolaie MIHAI

Consiliul Director al Asociației C.A.R.P.:

Veronel AIONIȚOAIIE, Vasile CHELARU, Nicolaie MIHAI, Tincuța SIBERESCU, Veruța TĂNASE

Foto: Sorin Gheorghiișă BOCAN

Tehnoredactare: Bogdan ARTENE

Adresa redacției:

ASOCIAȚIA C.A.R. A PENSIONARILOR „Elena Cuza”

Str. Nicolae Iorga nr. 7A, cod 731182, Bârlad, jud. Vaslui,
et. 2, cam. 13, Tel.: 0235 421 340, Fax: 0235-421.341,
0235-425.933, E-mail: revista@carpbarlad.ro,
Web: www.carpbarlad.ro

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad
ISSN 2247 – 3580; ISSN-L = 2247 – 3580

Responsabilitatea pentru conținutul textelor aparține autorilor.

Copilăria - vârsta purității, a visării și a jocului

magistrat (pens.) **Nicolaie MIHAI**,
Președintele Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad

Copilăria este vârsta purității, a visării și a jocului. Este o vârstă a libertății și descoperirii; a inocenței, a speranței și nerăutății. Dacă vom avea grijă și ne vom trăi bine viața, vom păstra întrucâtva tot timpul cu noi această stare a copilăriei. Nu degeaba Însuși Mântuitorul lumii a zis: „Adevărat zic vouă: cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un copil nu va intra în ea.” Marcu 10, 15

Fiecare lucru și fiecare atitudine pe care o avem către copii, îi influențează. Cu toate greutățile inerente vremurilor de demult, noi, seniorii, am avut parte de o copilărie vie, plină de firesc. Astăzi majoritatea oamenilor privesc firescul ca pe o corvoadă: a-ți face focul ca să te încălzești, a-ți coace singur pâinea, a aduce apa de la fântână, a o încălzi, ați face singur mâncarea, săpunul și chiar hainele, a merge preponderent pe jos, nu cu mașina.

Toate aceste lucruri ne-au dat putere și identitate. Toate aceste lucruri ne-au salvat în momentele de mare greutate ale vieții! De ce să nu le transmitem și copiilor și nepoților noștri?

Copilăria noastră - deși grea - mustea de libertate! Nesfârșitele plimbări prin

păduri, pe câmpuri, la râu, lac sau baraj, ori prin cartierele orașelor. Pe jos sau cu bicicleta. Jocurile copilăriei care toate respectau zicala „minte sănătoasă într-un corp sănătos”: de la șotron, alergare sau „Țară, țară, vrem ostași”, până la jocuri de echipă precum tenisul de picior, badminton-ul sau diverse jocuri cu mingea.

Am avut o copilărie frumoasă și reală. Virtualul nu exista, dar exista oniricul. Copiii nu citeau cărți pe internet, dar mergeau la bibliotecă. Cu toții ne-am format ca oameni destoinici și puternici. Trebuie să transmitem aceasta și copiilor și urmașilor noștri!

Mântuitorul Hristos a zis: „Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, căci a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu.” Marcu, 10, 14 Suntem obligați să avem grijă de viziunea și puritatea lor. Iar ca să facem aceasta, trebuie ca mai întâi să avem grijă de ale noastre.

Cu ocazia zilei de 1 Iunie urez din inimă un călduros *La mulți ani* tuturor copiilor, indiferent de vârstă! Fie ca Dumnezeu să vă ocrotească, iar pe noi, cei maturi, să ne lumineze a vă crește cum trebuie și a vă insufla credința, speranța, înțelepciunea și puterea de a duce mai departe bucuria și misterul vieții. La mulți ani!

1 Iunie - Ziua Internațională a Copilului

Câteva zile ne mai despart de două evenimente aparent diferite, dar legate printr-o nevăzută trăinicie. Ziua Copilului, pe 1 Iunie, respectiv Ziua Învățătorului, pe 5 iunie. Ziua Copilului este ziua în care se celebrează copiii, miracolul nașterii, și al purității și dreptul copiilor de a fi protejați. Așadar, Ziua Copilului este un prilej în plus pentru ca părinții și bunicii să petreacă mai mult timp împreună cu copiii și nepoții lor și să le ofere dragostea și afecțiunea de care aceștia au nevoie, mai ales acum, în vremurile pe care le traversăm când aceștia- care reprezintă viitorul oricărei națiuni- sunt mai vulnerabili ca oricând.

Oricât am încerca să ne zugrăvim o imagine feerică a copilăriei, care chiar există, nu putem ignora realitatea care întrece cu mult cele mai îngrijorătoare perspective. În ceea ce ne privește, ca să cităm un raport al Asociației Salvați Copiii dat publicității anul trecut, nu ne putem decât cutremura. Iată, spre exemplificare, câteva aspecte concludente, realități pe care trebuie să le schimbăm cât mai repede pentru ca viitorul nostru ca nație să nu fie compromis definitiv.

România rămâne în topul mortalității infantile, peste media din UE, deoarece aproape jumătate dintre nașterile la mamele sub 15 ani din Europa sunt înregistrate în țara noastră, una dintre cauzele majore ale acestei stări de fapt fiind sărăcia. Aproape unu din doi copii români este afectat de sărăcie și se află în risc de excluziune socială. Mai mult, copiii sunt expuși riscurilor crescute de a deveni dependenți de jocuri de noroc și sunt afectați de anxietate și depresie, cu consecințe severe, cum este tentativa de suicid. Conținutul nociv online la care copiii sunt expuși ia tot mai des forma imaginilor reprezentând abuz sexual asupra copilului.

Odată pășind pe drumul vieții tentațiile sunt mari, vulnerabilitățile asemenea, iar primejdiile sunt permanente. Parcă acea copilărie veselă și nevinovată pe care ne-o zugrăvea Ion Creangă în amintirile sale nu mai există. De noi, de părinți, bunici, autorități de resort, depinde ca viitorul nostru, reprezentat de copii, să mai existe așa cum ni-l dorim, să păstreze în el reperele morale și de conduită pe care noi le-am dobândit. De aceea îmi vin în minte cuvintele rostite la tribuna Parlamentului României de Majestatea Sa, Regele Mihai I, ca un testament peste timp: „Nu văd România de astăzi ca pe o moștenire de la părinții noștri, ci ca pe o țară pe care am luat-o cu împrumut de la copiii noștri”. Nimic mai adevărat și mai înălțător, de aceea trebuie să veghem ca acest îndemn să nu fie rostit în van. Și, de aceea, mi se pare mai mult decât potrivită alăturarea celor două sărbători. Învățătorul, alături de părinții noștri, este cel care ne-a luminat drumul spre cunoaștere, pas cu pas.

Ziua Învățătorului se sărbătorește în data de 5 iunie, în România, dată ce coincide cu data de naștere a dascălului Gheorghe Lazăr, întemeietorul învățământului modern românesc. Indiferent de vârstă, nu putem să nu ne amintim și să păstrăm într-un colț al sufletului, pe cel care ne-a pus stiloul în mână, cel care ne-a cizelat și modelat ca pe un proaspăt lut. Celor șapte ani de acasă, de educație părintească, cum se spune, li s-au adăugat anii de școală. Ani, probabil, cei mai frumoși ai copilăriei noastre, în care o lume minunată ni s-a deschis în față, în care ne-am scris primele file din jurnalul vieții. Și pentru asta lor le mulțumim, învățătorilor noștri. Și, dați-mi voie să închei cu un scurt citat: „Un copil, un profesor, o carte, un stilou pot schimba lumea”. Aceste cuvinte, care aparțin câștigătoarei Premiului Nobel pentru Pace, Malala Yousafzai, sunt mai adevărate ca oricând. Oferind copiilor din lumea întreagă o educație de calitate, vom putea construi o lume mai sustenabilă, mai egală și mai pașnică, o lume mai bună și mai frumoasă.

La mulți ani, dragi copii!

La mulți ani, dragi dascăli!

Ec. Giorgică BĂDĂRĂU,
președintele Federației Naționale „OMENIA” a C.A.R.P.-urilor
din România

1 Iunie - Ziua Internațională a Copilului

Dragi copii,

Ca în fiecare an, ziua de 1 Iunie provoacă în sufletele noastre emoții speciale, căci această zi vă este dedicată vouă, gingașe mlădițe ale societății.

În această zi, mai mult ca oricând, adulților li se derulează în fața ochilor imagini cu propria lor copilărie, urmate de cele ale copiilor și nepoților, de la care au primit probabil cele mai minunate clipe de fericire și împlinire.

Voi, copiii, reprezentați cel mai prețios dar oferit de Bunul Dumnezeu părinților și bunicilor voștri.

Aceștia, cu recunoștință, au datoria de a vă oferi iubirea, ocrotirea, educația, îndrumarea și îndemnul pentru a atinge cele mai înalte culmi ale succesului, în toate proiectele voastre!

Vă dorim să beneficiați mereu de dragostea autentică a familiei, să cunoașteți bunătatea inimilor celor cu care vă veți intersecta de-a lungul vieții și să vă feriți de false modele!

Vă dorim de asemenea să fiți apreciați și admirați pentru tot ce reprezentați și tot ce veți înfăptui, dar să aveți și tăria de a admira, de a respecta și cinsti pe cei care s-au jertfit pentru liniștea și pacea de care beneficiem astăzi!

Să vă bucurați de această lume minunată și să păstrați copilăria în suflet, ca pe o rază de lumină ce vă va călăuzi pe drumul drept al vieții!

La mulți ani!

Cu sinceră afecțiune,

CONSILIUL DIRECTOR AL ASOCIAȚIEI CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR „ELENA CUZA” BÂRLAD

Veronel
AIONIȚOAI
Consilier

Veruța
TÂNASE
Consilier

Nicolaie
MIHAI
Președinte

Tincuța
SIBERESCU
Consilier

Vasile
CHELARU
Consilier

Dragi copii, stimați părinți,

Ziua de 1 Iunie este una dintre cele mai frumoase și pline de lumină sărbători – o zi în care ne reamintim cu zâmbet și speranță, că viitorul nostru poartă chipul celor mici. Copii dragi, voi sunteți inima Bârladului, bucuria dimineților noastre și visul care ne inspiră să luptăm pentru un oraș mai bun.

În ochii voștri, vedem curaj, curiozitate și bunătate. Voi ne învățați, în fiecare zi, cât de important este să iubim fără rezerve, să iertăm ușor și să râdem din toată inima. Pentru toate acestea, vă mulțumim și vă promitem că vom construi, pas cu pas, un Bârlad în care să creșteți frumos, în siguranță și cu toate șansele de partea voastră. Am început schimbarea la față a orașului și vom continua să modernizăm urbea noastră dragă, în speranța că veți rămâne aici, alături de părinții voștri, să continuați să realizați lucruri frumoase și durabile. Știm că aveți un potențial uriaș, că prin munca și inteligența voastră veți continua ceea ce am început în acești ani, că ne veți face mândri de voi atât pe noi, cât și pe cei dragi vouă.

Cu recunoștință și respect mă adresez și părinților – cei care, cu răbdare, devotament și dragoste necondiționată formează caractere, înalță suflete și modelează generații. Voi, părinții, sunteți sprijinul de nădejde al acestei comunități, iar contribuția voastră este neprețuită.

Dragi copii, vă doresc o copilărie plină de joc, de culoare și de vis! Să păstrați mereu în inimă curajul, bucuria și dorința de a schimba lumea în bine.

La mulți ani de 1 Iunie, cu toată dragostea și prețuirea mea!

Cu căldură și respect,

Dumitru BOROȘ
Primarul Municipiului Bârlad

1 Iunie 2025 – Ziua Copilului. Spre ce privim în viitor?

Cleopatra RAVARU
Consilier D.G.S.A.P.C. Vaslui

Orice Zi stabilită național sau internațional pentru a celebra ceva urmărește să atragă atenția asupra unor aspecte importante din existența noastră, să ne trezească receptivitatea față de anumite probleme de ordin social, economic, moral etc., ori față de flora și fauna în care trăim. Avem, astfel, Ziua Internațională a Copiilor Străzii, de exemplu (pe 21 martie), dar și Ziua internațională a tigrului (pe 29 iulie); Ziua internațională de reflecție asupra genocidului din Rwanda (pe 7 aprilie), dar și Ziua mondială a protecției animalelor de laborator (pe 24 aprilie); Ziua Internațională a familiei (pe 15 mai), dar și Ziua mondială pentru combaterea deșertificării și a secetei (pe 17 iunie); Ziua internațională pentru susținerea victimelor torturii (pe 26 iunie), dar și Ziua internațională a grădinilor zoologice și a parcurilor (pe 9 august) etc., etc... Anume am dat mai multe exemple, tocmai pentru a sublinia diversitatea preocupărilor, la nivel planetar, generate de problematici care ne afectează (pozitiv sau negativ), existența.

În fiecare an avem o Zi a Copilului, sărbătorită, în peste 30 de țări, pe 1 Iunie. Data poate fi diferită pentru alte state, dar ideea este aceeași și valorizată pozitiv – miracolul copilăriei merită celebrat! În mod ideal, copilăria este o perioadă minunată din viața oricărei persoane, o etapă plăcută din parcursul integrării sociale, plină de iubire și înțelegere, în care lumea este descoperită și viața este trăită cu un fericit abandon (cel puțin în copilăria mică!). În unele cazuri, așa și este. În alte cazuri, nu prea!

După cum a fost gândită, sărbătoarea copilăriei constituie o ocazie pentru copii de a se distra și juca împreună. Pentru noi, adulții, este și o ocazie de a ne gândi la copii mai mult decât o facem de obicei, mai ales dacă-i avem în propria locuință. În această zi dedicată lor pot fi luate unele decizii privitoare la interesele celei mai tinere generații, decizii care depășesc cadrul restrâns al familiei propriu-zise și se orientează spre această categorie populațională analizată ca un tot unitar. Cele gândite, discutate sau aplicate în această Zi depind, indubitabil, de nivelul de civilizație al unei anumite țări, inclusiv de teoria asupra nișei de dezvoltare asociată copilăriei în societatea respectivă. Dacă în China, la 2 ani, copilul alege boabele de orez bune de cele rele, dacă în Japonia, la 4 ani, copilul merge singur, la grădiniță, cu metroul, în România, epoca „copilului cu cheia de gât” s-a încheiat, cel puțin la nivel teoretic, în 1989, deși încă se mai manifestă în anumite medii. Realitățile prezentului relevă, pe lângă numeroase aspecte pozitive, și anumite fenomene negative care s-au păstrat sau, chiar, accentuat în ultimii 35 de ani: sărăcie, analfabetism simplu ori funcțional, individualism, mercantilism, înstrăinare, diminuarea importanței valorilor personale și naționale etc.

Întrebarea care se ridică, cu necesitate, este următoarea: „Ce fel de om își dorește societatea să formeze pentru viitor?” Răspunsul este de maximă importanță, deoarece formarea omului se începe încă de la naștere, trecând prin copilărie, deci, și se continuă (la modul ideal) pe tot parcursul vieții. Ce personalitate ar trebui să posede omul viitorului, în condițiile în care prezentul se schimbă cu rapiditate, iar ruptura cu trecutul capătă, uneori, proporțiile unui canion de nestrăbătut? Tocmai din cauza vitezei uriașe cu care intervine schimbarea este atât de dificil de dat un răspuns coerent și adecvat. Până vom găsi și aplica răspunsul potrivit, să ne bucurăm și să-i bucurăm pe copiii noștri și pe toți copiii lumii, să-i creștem frumos și responsabili, să-i ferim de necazuri (nu dăruindu-le un pește, ci învățându-i să pescuiască), formându-le caractere puternice și, în cele din urmă, să înțelegem că în fiecare zi a anului, nu doar de 1 Iunie, e minunat să le urezi „La Mulți Ani și o viață împlinită!”

Despre generația de azi – *a fi sau a avea*

Roxana MIRON-FERARU

Generația Y, Z... Millenials, Alpha... etc. reprezintă o succesiune de modele imprimare pe anumite categorii de timp, fiecare cu particularitățile sale. În spatele acestor etichete însă se regăsesc nevoi individuale și sociale similare derivate din portretele psiho-sociale ale copiilor care, desi oscilează de la un tip de generație la alta, păstrează anumite constante: nevoia de autonomie și independență, nevoia de a fi valorizat și apreciat, de stabilitate, de predictibilitate, de siguranță fizică și emoțională, nevoia de atenție, de a fi iubiți.

Se remarcă, la generația de astăzi, că nevoile amintite în rândurile de mai sus gravitează, într-o manieră evidentă, în jurul noțiunii de „a avea” în detrimentul celei de „a fi” – consumul devine prioritar și se manifestă din fragedă pruncie. De mici, copiii afirmă dorințe materiale concrete, acestea amplificându-se de la un an la altul. Dependența de consum este o realitate a generației copiilor și adolescenților noștri. Operaționalizată ca exces al preferinței pentru consum material, consumerismul anexează, în numele lucrurilor materiale, sfera de timp, cea emoțională și sfera relațională a copiilor noștri.

Așadar, mai presus de a le oferi ceea ce își doresc din punct de vedere material, este extrem de important să le explicăm care este rolul și menirea acelor

lucruri, cum îi poate ajuta în dezvoltarea lor umană și ulterior profesională. De timpuriu, trebuie construită o ierarhie a priorităților, conturată piramida nevoilor și parcursul ce se impune a fi urmat pentru atingerea obiectivelor asociate nevoilor individuale și sociale. Doar în acest mod, copiii vor fi educați în spiritul principiului de „a fi” în detrimentul celui de „a avea”. „A fi” este echivalent cu valorificarea calităților, dezvoltarea personală și focusarea pe viața profesională, în timp ce „a avea” trebuie să vină ca o completare. Drumul pe care copiii noștri îl vor urma în societate depinde de calitatea alegerilor pe care le vor face, acestea fiind, indisolubil legate de fondul moral al fiecăruia dintre ei. Prioritățile vor fi dictate de sentimente, discernământ, de morală și etică; în lipsa acestora, busola vieții este dată peste cap, iar setarea principalelor puncte de orientare se face în copilărie. Încrederea în ei înșiși este alimentată, în primul rând de părinți, iar viziunea asupra vieții este definită prin prisma relațiilor familiale.

Adevărata comoara este inima fiecărei ființe umane, „a avea” înseamnă, înainte de toate, „a fi” – a delimita semnificativul de nesemnificativ, valoarea de nonvaloare.

Să nu uităm de copilărie

Gabriela Elena AIONIȚOAIE

*„Însă vai de omul
care se ia pe
gânduri! Uite cum te
trage pe furiș apa la
adânc și din veselia
cea mai mare
cazi deodată în
urâcioasa întristare!
Hai mai bine
despre copilărie să
povestim, căci ea
singură este veselă
și nevinovată.”*

*(„Amintiri din
copilărie” - Ion
Creangă)*

Cine nu își amintește de copilărie?

Cine nu își aduce aminte că atunci am învățat să vorbim, să râdem, să mergem cu bicicleta, să ne dăm în leagăn și să jucăm șotron?

Cine nu își amintește zilele în care alergam desculți prin iarbă sau prin ploaie? Cine nu își amintește de jucăriile pe care le aveam: păpușile din cârpă, cuburile din lemn și capacele de la sticlele de Pepsi-Cola sau de la alte băuturi care existau atunci?

Cine nu își aduce aminte cum stăteam la cozile uriașe de la cinematograful atunci când rula vreun film indian?

Cine nu ține minte cum alergam după libelule, fluturi și alte insecte pentru a face cel mai frumos insectar pe care să îl prezentăm la școală? Sau cum băteam câmpurile pentru a strânge tot felul de plante pentru ierbarul ce trebuia dus la ora de botanică?

Oare a uitat cineva cum înălțam zmeie și cum alergam după toate căruțele care treceau pe drum, pentru a ne urca și noi măcar timp de un minut la coada căruței?

Cine nu își amintește de vremurile acelea în care ne-am clădit prietenii sincere care durează și astăzi și cine a uitat de visurile din copilărie?

Este adevărat că am crescut, că a venit vremea să ne facem un rost în viață, că au început să apară grijile, uneori poate și supărările.

Cu toate acestea, nu am uitat anii copilăriei, amintirile acelea care sunt încă în sufletul nostru, amintiri la care doar trebuie să ne uităm atunci când credem că responsabilitățile pe care le avem ca adulți sunt prea apăsătoare.

Cred că experiența copilăriei noastre ne face să ne întoarcem instinctiv la ea, atunci când avem nevoie de un confort emoțional sau de un sentiment de siguranță. Experiența copilăriei ne ajută să ne păstrăm identitatea și să continuăm să credem în miracole, ca atunci când totul părea un miracol!

Întoarcerea cu gândul în copilăria noastră nu este doar un moment de nostalgie, ci și o modalitate de a ne reconecta cu trecutul și de a ne oferi un sentiment de continuitate și apartenență.

„O, rămâi, rămâi la mine,
Te iubesc atât de mult!
Ale tale doruri toate
Numai eu știu să le-ascult;
(...)
Astăzi chiar de m-aș întoarce
A - nțelege nu mai pot...
Unde ești, copilărie,
Cu pădurea ta cu tot?”

(„O, rămâi...”, Mihai Eminescu)

Unde ești copilărie/ Cu pădurea ta cu tot?

(Mihai Eminescu)

Livia ANDREI

Unde ești copilărie/ Cu pădurea ta cu tot? Se întreba marele nostru poet.

Unde sunt fetițele cu flori în codițele împletite în fiecare dimineață de mamele grijulii și băieții zburdalnici dornici de joacă ce se întorceau seara cu zgârieturi și vânătăi? Ei trăiesc și astăzi în inima și mintea fiecăruia dintre noi și nu vor dispărea de acolo decât odată cu noi. „Joc și cântec și alai/ Și atâta bucurie/ Încât vreau și eu în rai/ RAIUL TĂU, COPILĂRIE”, scria, nu demult Petruș Andrei. Dar cine n-ar vrea? Am re trăit acest rai prin copiii noștri și-l re trăim, iar și iar, prin nepoți și strănepoți.

Ni se umple inima de bucurie când vedem puii de om în jurul nostru cum se bucură în fiecare clipă de jucăria tocmai primită în dar, de animăluțe ce-i înconjoară, de fiecare florică descoperită în iarba din ogradă.

Re trăim odată cu ei anii acelor vremi de mult apuse, când făceam spre școală primii pași. Nu putem uita chipul primului dascăl, cel care ne-a pus creionul în mână și, cum iar scria poetul Petruș Andrei:

Am adorat...

*Am adorat pe maica-nvățătoare
De cum am întâlnit-o-ntâi în clasă,
Părea-n altar icoana luminoasă
Că-n ochi îi străluceau raza de soare*

*Și-avea un glas blajin de preoteasă
Cu vorba caldă și mângâietoare
Cum susură pârâul la izvoare
Și mâinile subțiri de stirpe-aleasă.*

*Ea a venit spre mine ca o zână
Și, după ce mi-a pus creionu-n mână,
M-a învățat să scriu cuvântul „Mamă”.*

*O văd mereu la fel de zâmbitoare
Cum pe un munte s-ar aprinde-o floare
Iar chipul ei în inimă e-o ramă.*

Fiecare din noi am trăit anii de școală cu bucuria învățării lucrurilor noi, a cunoașterii, a împlinirii visurilor noastre și nu putem uita pe cei care cu migală și cu dragoste, au descoperit în noi vocația, dar, mai ales, s-au străduit să ne învețe să fim **oameni**.

La sfârșit îmi vin în minte cele „Trei fețe” ale lui Lucian Blaga:

Copilul râde:

„Înțelepciunea și iubirea mea e jocul!”

Tânărul cântă:

„Jocul și-nțelepciunea mea-i iubirea!”

Bătrânul tace:

„Iubirea și jocul meu e-nțelepciunea!”

Noi, deja, suntem la a treia față.

Cuvinte despre creșterea copiilor

Sfântul Ioan Gură de Aur

Vă rog din suflet și vă implor să aveți mare grijă de copiii voștri și să căutați mântuirea sufletului lor. Să urmați exemplul lui Iov, care, fiindu-i teamă ca nu cumva copiii lui să păcătuiască fie și cu cugetul, aducea jertfe și se ruga mult pentru ei. Să urmați pilda lui David, care, atunci când a murit, l-a chemat lângă el pe fiul său, viitorul rege Solomon și, în loc să-l lase bogății, l-a povățuit: „Fiul meu, dacă vei trăi întru evlavie, nicidecum nu vei păți nimic rău, toate îți vor merge bine și viața ta se va petrece în liniște. Însă dacă nu te vei face plăcut lui Dumnezeu și vei fi lipsit de ajutorul Său, rangul tău împărătesc nu-ți va folosi la nimic. Căci fără evlavie, și bunurile pe care le ai le vei pierde, și prin mari rușini vei trece. Evlavia te va ajuta să dobândești și cele care-ți lipsesc” (Parafrază la III Regi 2, 1-4).

Trebuie, așadar, ca părinții să se îngrijească nu de cum vor dobândi bani copiii lor, ci de cum vor dobândi evlavie și bogăție sufletească. Trebuie să-i educe astfel încât să nu aibă nevoie de multe lucruri, să nu se dedea dorințelor vremurilor de astăzi. Trebuie încă să cerceteze cu atenție când ies copiii lor din casă și când se întorc, unde se duc și cu cine se întovărășesc. Dacă nesocotesc aceste îndatoriri ale lor, vor da răspuns la Dumnezeu. Dacă ni se cere socoteală pentru cât ne-am îngrijit de alții – căci spune Scriptura că „Nimeni să nu caute pe ale sale, ci fiecare pe ale celui alt” (I Corinteni 10, 24) –, cu atât mai mult ni se va cere răspuns pentru cum am avut grijă de copiii noștri.

Tu, însă, faci tot ce poți pentru ca fiul tău să dobândească un cal frumos, o casă spațioasă, un ogor sau o vie roditoare, trai bun și multe alte bunătați pământești. Dar te gândești vreodată ca el să fie virtuos, înțelept și cumpătat? Fiindcă oricare ar fi bunățile sale, oricât de mare ar fi averea lui, va pieri împreună cu el, dacă nu este virtuos și înțelept. Dimpotrivă, dacă în sufletul său există bărbăție și virtute, lesne le va dobândi pe toate, chiar dacă casa lui ar fi complet goală.

Mari necazuri pățesc părinții aceia care nu vor să-și bată copiii, nici să-i mustre, nici să-i supere cumva, cu toate că trăiesc o viață dezordonată și imorală. De multe ori am văzut cum asemenea copii

erau duși la tribunal și osândiți pentru fărădelegile lor.

Când tu, ca părinte, nu-l sfătuiești pe copilul tău și nu-l călăuzești drept, e firesc să fie târât de oameni vicioși și să ajungă să săvârșească chiar și crime. Atunci, desigur, va fi condamnat de societate și-i va face de rușine atât pe părinții săi cât și pe el. Și odată cu osândirea copilului, va fi arătat cu degetul și tatăl, care nu mai îndrăznește să iasă din casă. Și vor spune despre el: „Iată ce-a pățit dacă nu și-a educat copilul!”. Cu ce ochi vei privi atunci lumea, care te va cerceta pentru că nu ți-ai educat copilul la vremea potrivită, și astfel a ajuns la crimă și în temniță? Îndrăznești să te mai numești tată, de vreme ce nu ții ai împlinit îndatorirea? Nu te ascunzi? Nu-ți dorești să se deschidă pământul și să te înghită? Spune-mi deci, îndrăznești să te mai numești tată, de vreme ce ai fost nepăsător față de copilul tău și l-ai lăsat să fie distrus?

Dacă ai fi văzut că un om îți lovește copilul ți-ar fi părut rău, te-ai fi necăjit și te-ai fi aruncat asupra lui ca o fiară. Și totuși, vezi cum diavolul îl lovește în fiecare zi, îl trage în păcat, și tu dormi. Nu te necăjești, nu te înfurii, nu te îngrijești să-ți salvezi copilul din ghearele acestei fiare. Ei, atunci ce îndurare aștepti de la Dumnezeu?

Dacă copilul tău este demonizat, alergi pe la toți Sfinții și asceții și-i rogi să ți-l izbăvească; însă dacă păcătuiește – și asta e mai grav – ești nepăsător. Adevărat, ce lucru bizar! Pentru că atunci când copilul tău este chinuit de demon nu-i așa de înfricoșător, căci în felul acesta poate scăpa de iad; dimpotrivă, din această încercare cineva se poate mântui și încununa, dacă o rabdă cu nădejde. Însă cel care trăiește în păcat, este imposibil să se mântuiască. Astfel, și în viața aceasta este rușinat, și după moarte va fi pedepsit veșnic.

Ce răspuns ți vei da lui Dumnezeu când te va cerceta pentru că nu te-ai sârguit să-l educi cum se cuvine pe copilul care ți s-a născut? Te va întreba Domnul: „Nu te-am pus ocrotitor și dascăl al lui? Nu ți-am poruncit să-l călăuzești pe calea cea dreaptă?”. Ce vei putea spune atunci? Că a fost un copil dificil și n-a vrut să te asculte? Pe toate acestea trebuia să le vezi de la început, de când era mic, și puteai să-l modelezi cum voiai. Atunci l-ai fi obișnuit cu binele,

dezrădăcinându-i din suflet spinii care, datorită vârstei lui fragede, ar fi ieșit ușor. Dacă te-ai fi ocupat atunci de el, patimile lui nu s-ar fi mărit și n-ar fi fost greu astăzi să le războiești.

Ne putem dezvinovăți atunci când Dumnezeu îi pedepsește aspru pe copiii care înjură pe tatăl sau pe mama lor, iar noi îi auzim pe copiii noștri cum îl hulesc pe Însuși Dumnezeu, și îngăduim asta?

Să ne străduim, așadar, să le dăm copiilor noștri educație creștină, cu încredințarea că, atunci când vor avea evlavie și iubire de Dumnezeu, se vor deosebi și în viața pământească prin virtuțile lor. Căci toți îl respectă și-l prețuiesc pe omul virtuos și bun, chiar dacă ar fi el cel mai sărac; dimpotrivă, îl scârbesc și-l urăsc pe cel rău, chiar dacă ar fi el cel mai bogat.

Cei care sunt nepăsători față de buna educare a copiilor lor vor fi pedepsiți de Dumnezeu. Și ascultați cu atenție povestirea pe care vă voi spune-o: În vremurile din vechime, înainte de venirea lui Hristos în lume, trăia un preot evreu, bun și cumpătat, Eli, care avea doi copii, pe Ofni și Finees. Deși Eli îi vedea pe copiii săi umblând pe calea răutății, nici nu-i împiedica, nici nu-i pedepsea, nici nu-i mustra. Și dacă uneori îi povățuia, o făcea cu moliciune, fără severitate. „Nu mai faceți rele, fiii mei”, le spunea, „nu aud vorbe bune despre voi” (Parafrază la I Regi 2, 24). Cuvintele lui ar fi fost de ajuns ca să-i cumințească pe cei doi copii, dacă aceștia ar fi vrut. Dar întrucât preotul n-a arătat severitatea cuvenită, Dumnezeu l-a pedepsit. Astfel, și-a pierdut și copiii și mântuirea, deși Dumnezeu nu avea pentru ce să-l osândească pe bătrânul tată, decât pentru nesărguința pe care a arătat-o față de copiii săi.

Așadar dacă Eli a fost pedepsit atât de aspru pentru nesărguința lui, vor rămâne nepedepsiți cei care fac lucruri mai rele? Dacă pe preotul acela n-au reușit să-l izbăvească cinstea lui, însușirea de judecător și slujirea pe care o aducea poporului israelit, și a murit în chip jalnic deoarece nu s-a îngrijit cum trebuia de educarea copiilor lui, atunci ce pedeapsă va cădea asupra noastră, care ne purtăm chiar mai rău decât barbarii, care nici virtuți nu avem și nici pe copiii noștri nu-i creștem cum se cuvine?

Așa cum nu ne vom putea dezvinovăți de păcatele noastre personale, la fel nici de păcatele copiilor noștri. Și e ceva logic. Pentru că dacă răutatea ar fi fost din fire, am fi avut justificare. E știut însă, că prin voia noastră urmăm fie calea păcatului, fie pe cea a virtuții. Cum se va dezvinovăți așadar părintele care a lăsat-o pe cea mai iubită ființă a lui, pe copilul său, să apuce pe drumul cel rău?

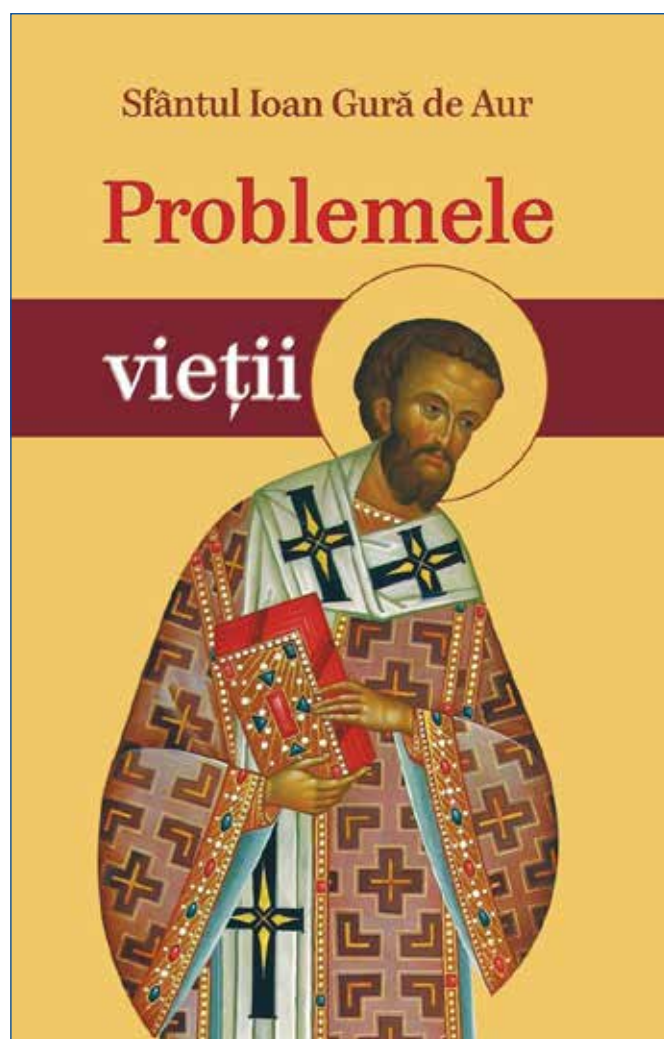
Dacă copiii sunt educați în bunele năravuri, greu își vor schimba purtarea când vor crește. Căci sufletul de copil este ca pânza albă și curată care, dacă o vopsim în vreo culoare, se vopsește atât de bine încât, ori de câte ori vom vrea s-o revopsim, mereu se

va observa culoarea de la început. Așa sunt și copiii. Când se obișnuiesc cu binele, greu se mai schimbă.

Apostolul Pavel ne spune un proverb pe care l-a împrumutat de la poetul Menandru: „Tovărășiile rele strică obiceiurile bune” (I Corinteni 15, 33). Să nu ne mirăm că unii devin hoți sau desfrânați sau hulitori. Copiii care de mici sunt lipsiți de educația creștină se obișnuiesc să trăiască în rău și la prima ocazie se abat de la calea dreaptă.

De aceea Apostolul povățuiește: „Copii, ascultați întru Domnul de părinții voștri, căci așa este drept. Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta; aceasta este cea dintâi poruncă urmată de făgăduință: ca să-ți fie ție bine și să trăiești mulți ani pe pământ. Și voi, părinților, nu-i întărâtați pe copiii voștri spre mânie; dimpotrivă, creșteți-i întru învățătura și certarea Domnului” (Efeseni 6, 1-4). Și înțeleptul Solomon spune: „Fiul școlit va fi înțelept” (Proverbe 10, 5). Și „cel ce cruță nuiaua își urăște fiul, dar cel care-l iubește îl mustră cu grijă” (cu blândețe dar și cu severitate) (Proverbe 13, 25).

Așadar cu virtute să-i îmbogățiți pe copiii voștri, și nu cu bunătăți trecătoare. E neînțelept ca, atâta timp cât trăiți, să nu le dați putere asupra averii voastre, și după ce muriți, să poată foarte lesne să risipească moștenirea pe care le-ați lăsat-o, desigur dacă sunt

tineri. Dacă le-ați încredința averea voastră în vreme ce trăiți, ați putea interveni când este necesar, și în felul acesta să evitați greșelile pe care le fac. Preluând însă nepregătiți administrarea moștenirii, împovărați și de faptul că au rămas orfani, vor fi târați cu ușurință în mizerie; și vinovați pentru asta sunteți voi.

Nu le lăsați deci bogății, ci învățătură și virtuți. Astfel nu se vor sprijini pe moștenirea bunătăților materiale, și se vor distinge prin educarea minții și cultivarea sufletului. Acesta este cel mai bun mijloc pentru depășirea sărăciei și a tuturor problemelor vieții. Și dacă fiecare din noi se va îngriji să-și crească în felul acesta copiii, în cele din urmă toți, din generație în generație, ne vom afla pregătiți pentru venirea lui Hristos și vom fi răsplătiți de dreptul nostru Stăpân. Așa este. Dacă-l educi cum trebuie pe copilul tău și-l faci să aibă evlavie și iubire, dacă și el va face la fel cu copiii săi etc., se va alcătui un lanț binecuvântat datorită ție, care ai devenit rădăcina întregului bine.

Părinții care nu se îngrijesc de buna creștere a copiilor lor sunt mai răi chiar decât ucigașii de prunci; pentru că primii omoară sufletul nepieritor, iar ultimii doar trupul muritor.

De aceea, precum caii care aleargă necugetat către prăpastie, și îi ținem în frâu și-i pedepsim lovindu-i – și pedeapsa aceasta este spre izbăvirea lor –, așa și pe copii trebuie să-i ținem în frâu, să-i strunim și să-i pedepsim pentru greșelile lor. Pentru că, dacă nu-i pedepsim noi, îi așteaptă alte pedepse, pedepse veșnice, ca și pe noi.

Nu-mi spune: „L-am pedepsit pe copilul meu de multe ori”, pentru că asta nu-i de ajuns; trebuie să-l vezi și îndreptat. Fii cu luare-aminte, are evlavie, este cuminte, și-a schimbat purtarea cea rea? Dacă toate acestea s-au întâmplat, scopul a fost împlinit; altfel, multele pedepse nu sunt de folos. Nu numărăm de câte ori a fost legată o rană, ci ne uităm dacă s-a vindecat. Dacă s-a vindecat iute, nu-i nevoie să stea mult timp legată; însă dacă rămâne deschisă, trebuie ca pansamentul să fie schimbat de multe ori, până ce se va închide.

Părinte nu este cel care doar l-a născut pe copil, ci acela care și după naștere îl iubește. Și dacă iubirea este necesară acolo unde există din fire, cu atât mai mult e trebuincioasă acolo unde a fost sădită de Dumnezeu. Adică, dacă cineva trebuie să-i iubească pe copiii lui naturali pentru a se numi părinte drept, cu atât mai mult pe copiii harismatici, duhovnicești, botezați, având grijă să nu ajungă în iad.

Dar și tu, fiule, să ascuți de părinții care te-au născut. Pentru cele pe care ți le-au oferit, cu nimic nu-i poți răsplăti, nici să-i naști, nici să trudești pentru ei, cum au făcut aceștia pentru tine. Și când tatăl tău îl ceartă pe vreun frate de-al tău, tu trebuie să fii de partea tatălui. Căci dacă-i iei apărarea fratelui tău care a greșit, vei deveni mai rău ca el. În felul acesta îți pui în

pericol și mântuirea sufletului tău, fiindcă cel care nu lasă o rană să se vindece, are o mai mare vină decât cel care a provocat-o, și de aceea va fi și pedepsit. O rană, vezi bine, poate să nu fie pricinuitoare de moarte, dar împiedicarea vindecării ei poate provoca moartea.

De aceea și dascălii îi pedepsesc pe copii, când sunt vinovați, în fața celorlalți, ca să-i vadă și să se cumințească. Dar și pe copiii buni îi laudă în fața celorlalți, pentru a-i da spre pildă. Aceasta, desigur, o fac dascălii buni și înțelepți. Și trebuie să căutăm dascăli buni pentru copiii noștri, încât să fie educați pozitiv; căci părinții le dau viață copiilor, iar dascălii buni îi învață să trăiască în virtute.

Nu te mândri, fiule, cu tatăl tău cel bun și virtuos. Bunătatea tatălui tău te va osândi pe tine, dacă te vei dovedi urmaș nevrednic. Mare lucru este să-ți sprijini viața, dar și mântuirea, pe lupta ta și nu pe a altora. În viața de aici puțini sunt aceia care ne vor sprijini, iar în viața de dincolo nici unul. Cinstirile și laudele de care se bucură părinții noștri sunt și ale noastre doar dacă îi imităm; altfel, nu numai că nu ne folosesc la nimic, dar se vor face și pricină pentru care vom fi mai aspru pedepsiți.

Iată un exemplu: Abesalom era fiul regelui David, tânăr desfrânat și ticălos. Acesta, odată, s-a răzvrătit împotriva tatălui său și l-a silit să părăsească tronul său și Ierusalimul și să se exileze în pustia Arabot. Astfel, fiul a urcat nelegiuit pe tronul tatălui său.

N-a respectat nici rangul, nici vârsta și nici jertfele pe care tatăl lui le făcuse pentru el. S-a purtat cu părintele său sever, neomenește, obraznic, ca o fiară, călcând legile firii și provocând tulburare, neliniște, răzvrătire. N-a vrut să-l respecte pe David ca tată al său. Să se fi gândit cel puțin la bătrânețile și la binefacerile lui. Însă slava deșartă și iubirea de putere l-au făcut să-și piardă orice sentiment de rușine și să devină o adevărată fiară. Astfel, tatăl cel blând alerga fugărit dintr-un ținut în altul, pe când fiul răzvrătit se desfăta în bunătățile puterii, pe care le risipise izbutind să atragă de partea lui armata și toate cetățile.

În vreme ce se întâmplau acestea, Hușai, prieten bun al lui David, prieten din aceia care rămân credincioși chiar și-n cele mai potrivnice situații, întâlnindu-se cu bătrânul rege în pustie, și-a sfâșiat veșmântul, și-a pus țărână în cap, în semn de plângere și durere, a suspinat adânc și a plâns sfâșietor. David cunoștea sinceritatea sentimentelor lui Hușai. I-a spus, așadar, că lacrimile lui sunt dovada prieteniei pe care i-o poartă, dar că nu folosesc la nimic. Trebuiau să facă ceva, pentru a-l înfrunta cu succes pe fiul său și pentru a opri nenorocirea. „Mergi în cetate”, i-a spus, „du-te la Abesalom ca prieten și încearcă să schimbi planurile viclene pe care le urzește Ahitofel împotriva mea” (Parafrază la II regi 15, 34). Ahitofel era un general care avea înrâurire asupra lui Abesalom, viteaz în război și primejdios în lupte, și David se temea mult

de el. Hușai într-adevăr, s-a dus la Abesalom, fără să se însălmănte că scopul lui va fi descoperit și că va fi omorât. Își puna mereu nădejdea în Dumnezeu. Și până la urmă a reușit. Astfel, David l-a învins pe fiul său apostat, care a avut un sfârșit rău. Căci Dumnezeu vrea ca copiii să-și respecte părinții și să asculte de ei. Și dacă nu fac asta, pătesc.

Dar și părinții, o spun din nou, sunt datori să-și educe cum trebuie copiii, străduindu-se pentru dezvoltarea echilibrată a trupului și a duhului lor. Să-i învețe evlavie și virtutea. Dacă nu fac așa, nu trebuie să se numească părinți.

Așa cum chemați doctorul, când copilul vostru se îmbolnăvește trupest, la fel să faceți și când el suferă sufletește. Sufletul este bolnav când păcătuiește, când se desfrânează, când fură, când face ceea ce Dumnezeu interzice.

Dar și neșcolirea, needucarea, este o boală a sufletului, și desigur mare, pentru că din pricina ei se întâmplă atâtea și atâtea rele. Trebuie deci să-i și educăm pe copiii noștri, căci astfel vor putea să-L cunoască mai bine pe Dumnezeu. Fără învățătură vor fi ca animalele, care sunt lipsite de cuget. Omul, care a fost înzestrat cu cuget, trebuie să fie și înțelept, așa cum l-a făcut dintru început Dumnezeu. Fără înțelepciune el este o piatră prețioasă afundată în mocirlă, este corabie fără cârmă și fără echipaj, care

înaintează pe marea vieții necărmuită, la întâmplare. De aceea un înțelept a spus: „Omul neșcolit privește, dar nu vede”. I se pare că vede, dar este orb, fiindcă nu are cunoaștere, și îndeosebi cunoașterea adevărilor și a dogmelor credinței – ce este sufletul, cerul, Dumnezeu Cel în trei ipostasuri, învierea, botezul, îngerii, Sfânta Liturghie, preoția etc.

Proorocul David spune: „Luați învățătură, ca nu cumva să se mânie Domnul” (Psalmi 2, 12). Educați-vă creștinește copiii. Aceasta este datoria voastră. Dacă veți fi nepăsători, veți merge în iad, chiar dacă aveți alte virtuți. Să-i învățați tainele Bisericii, dreptatea, înțelepciunea, vitejia sufletească. Să-i ajutați să se cunoască pe ei, căci prin cunoașterea de sine vor fi conduși și la cunoașterea de Dumnezeu. Dacă nu-L cunosc pe Dumnezeu, la ce le va fi de folos toate celelalte? Nu-L auziți pe Domnul, Care spune în Sfânta Evanghelie că, dacă omul ar câștiga lumea întreagă dar și-ar pierde sufletul său, nu i-ar folosi la nimic?

Educați-i, așadar, duhovnicește pe copiii voștri. Educați-vă și pe voi. În felul acesta vă veți mântui și veți intra în împărăția cerurilor, cu harul lui Hristos.

Sursa:

Sfântul Ioan Gura de Aur, „Problemele vietii”, Editura Egumenita

“Copilaria este o lume de miracole
si de uimire a creatiei scaldate
in lumina, iesind din intuneric, nespus
de noua si proaspata si uluitoare.”

Eugen Ionescu

[www.facebook.com /Fatitimp](http://www.facebook.com/Fatitimp)

Copiii și dependența digitală

Partea 1

Andrei-Nicolaie MIHAI

Constat cu mare tristețe că adulții zilei de astăzi au capitulat total în fața unui dușman temut, pe care îl subestimează teribil. Și nu aceasta ar fi cea mai mare problemă; ci aceea că și-au predat tinerii – fie ei copii sau adolescenți – în mâinile unui demon feroce, care distruge mințile și sufletele oamenilor așa cum nici un drog, nici o ideologie și nici o otravă n-au mai reușit până astăzi. Acest demon se numește dependența digitală!

Pe termen lung, efectele ei sunt cu mult mai nocive decât cele ale dependenței de droguri. Dependența digitală este o dependență mult mai perfidă decât dependența de droguri și are efecte mult mai dezastruoase, inclusiv din punct de vedere antropologic, atât asupra omului în parte, cât și a întregii societăți în ansamblul ei.

Există două categorii mari de dependențe: dependențele de substanțe și dependențele comportamentale. În cazul dependenței de substanțe este simplu, avem substanța ca element adictiv. Cred că știm cu toții: de la tutun și cafea până la alcool și droguri. Cu dependențele comportamentale lucrurile sunt ceva mai complicate. În zilele noastre dependențele comportamentale sunt foarte

răspândite, mult mai răspândite decât dependențele de substanțe. Câteva exemple aleatorii cu privire la dependențele comportamentale: dependența de jocuri de noroc, dependența de monitor, dependența de rețele „sociale”, dependența de pornografie, dependența de cumpărături, dependența de atenție și așa mai departe. Aproape întotdeauna o dependență comportamentală se sfârșește (și) într-o dependență de substanțe.

Când vorbim despre dependențele comportamentale, nu este greșit să spunem că ele sunt de fapt tot dependențe de substanțe, adică trușți, care mângâie trupul. Din ce motiv? În momentul când noi dezvoltăm un comportament adictiv, creierul nostru secretă acea substanță de care am auzit cu toții și care se numește dopamina. În acest sens Biserica ne învață dintotdeauna: toate patimile sunt ale trupului – inclusiv cele fine, precum mândria – adică înălțarea minții, invidia sau ura. Ele, prin descătușarea de substanțe la nivelul creierului, creează dependență inclusiv trupului, iar prin descătușarea energiilor sufletești, înrobesc sufletul.

Dintre toate dependențele contemporane, cea mai perfidă și periculoasă pe termen lung este cea

digitală. Din dependența de substanțe se scapă relativ ușor. Bineînțeles că aceasta este o afirmație relativă, în sensul că de orice dependență se scapă foarte greu. Drumul de tămăduire dintr-o dependență de substanțe este teribil – mai ales dacă vorbim despre dependența de alcool sau droguri. Există un sevrăj chinuitor, dureri trupesti insuportabile, un chin sufletesc adânc și sfâșietor, ca un cataclism devastator și continuu. Dar lucrurile sunt mai simple în cazul dependențelor de substanțe, pentru că totul e pe față, nimic subtil, controversat pentru a obține abstinanța.

Ca să înțelegem mai ușor: cu toții aveți bunici la țară. Poate unii v-ați cunoscut și străbunii. Noi în trei minute, cât privim un videoclip pe Tik-Tok, este posibil să trăim o experiență mai deplină de dopamină decât strămoșii noștri într-o viață întreagă; iar lucrul acesta are efecte devastatoare atât asupra trupului (asupra creierului), cât și asupra sufletului.

Există ideea aceasta că ar conta la ce te uiți. Bineînțeles, contează la ce te uiți, adică dacă vezi o predică a unui părinte îmbunătățit, un documentar bun sau un film de artă față de un film violent sau pornografic – contează, dar specialiștii care au studiat încă din anii '70 fenomenul au descoperit că și dacă te uiți în gol la un monitor deschis, dar fără semnal, în scurt timp apar acele vătămări cerebrale. Cu alte cuvinte, orice am privi – chiar dacă este ceva folositor – la nivel fiziologic creierul nostru va suferi vătămări însemnate. Iar acest lucru este pur și simplu demonic.

Iată ce se întâmplă: sunt afectate două părți ale creierului nostru, respectiv cortexul prefrontal și emisferele creierului. În cortexul prefrontal se află rețele neurologice care determină câteva lucruri importante pentru tot parcursul vieții: autocontrolul, organizarea informațiilor, planificarea acțiunilor, analiza consecințelor pe termen lung și rezolvarea logică a problemelor. Altfel spus, prin mecanismele sale neurologice, cortexul prefrontal reprezintă acea parte a creierului care coordonează autocontrolul și funcționează ca o frână pentru impulsurile necontrolate și care te ajută să faci alegerea potrivită în situațiile de viață. Expunerea la monitor defectează cortexul prefrontal sau, dacă expunerea a avut loc prea de timpuriu (în prima parte a copilăriei, la cele mai mici vârste), acesta nu se mai dezvoltă satisfăcător.

Același lucru se întâmplă și în cazul emisferei stângi a creierului, cea care este responsabilă de controlul vorbirii și limbajului, al scrierii, înțelegerii și descifrării conceptelor complexe, precum matematica. Atunci când privim un monitor, trecem informația din emisfera stângă (cea logică), în emisfera emoțională (cea dreaptă). Emisfera stângă fiind slab dezvoltată (cum se întâmplă cu oamenii care au fost expuși monitorului de la cele mai fragede vârste) sau defectată (așa cum se întâmplă cu cea a adulților când

se expun monitorului mai mult de 90 de minute pe zi) – creierul nu va mai trece prin filtrul gândirii logice ceea ce vede, transmițând totul pe „nemestecate” către emisfera dreaptă (cea emoțională), care la rândul ei se va defecta sau desensibiliza. Cu cât un om va fi expus mai mult la o lume virtuală, cu atât îi va fi greu să se adapteze, să funcționeze și să trăiască în lumea reală, iar atracția către lumea virtuală sau către oniric (imaginație) va fi foarte mare.

Dacă suntem adulți, adolescenți sau preadolescenți și ne uităm mai mult de 2 ore pe zi la un monitor (la orice formă de monitor) cortexul prefrontal se defectează. Dacă avem sub 12 ani sau mai rău sub 3-5 ani, acest cortex prefrontal este posibil să nu se mai dezvolte așa cum trebuie și atunci vom avea cel puțin analfabeți funcționali. Vom avea oameni care vorbesc, dar care nu au „frână”, să zicem așa. Ei nu vor putea să-și controleze niciun fel de impuls, fie că vorbim de cel sexual sau legat de violență, fie că e legat de orice fel de poftă și așa mai departe. Mai rău decât atât, dacă expunerea se va realiza foarte devreme ori chiar la maturitate – dar în exces, ne vom confrunta cu o viitoare populație delirantă, care va pierde total contactul cu realitatea și gândirea logică, oameni totodată lipsiți de orice empatie, lipsiți de creativitate și incapabili de sentimente profunde sau idealuri înalte.

Dar ce înseamnă aceea de a fi total lipsit de empatie?

Primul lucru care se întâmplă este că îți pierzi capacitatea de a iubi și a înțelege pe celălalt. Dar pentru unii nu e o tragedie, că mulți doar doresc să primească, fără să ofere – narcisiștii fiind cel mai elocvent exemplu. Adevărata tragedie este că fiind lipsit de empatie pierzi inclusiv capacitatea de a te lăsa iubit! Aceasta este cu adevărat cea mai mare tragedie. Iar unul ca acesta va trăi toată viața o buclă nesfârșită de nefericire.

Sfinții Părinți spuneau așa: dacă vrei să începi drumul către despătimire sau către dobândirea oricărei virtuți, trebuie să începi cu pântecele; cine nu reușește să-și înfrâneze lăcomia pântecelui, nu va reuși să meargă mai departe cu nici un chip. Și așa este! Dar am curajul să spun: cel care va deveni dependent de tehnologie, respectiv de monitor, divertisment și rețele sociale, acela va fi vulnerabil în fața tuturor dependențelor posibile și toată viața sa va fi susceptibil oricărei căderi. Dependența de monitor – și bineînțeles a tot ceea ce pătrunde prin monitor – cuprinde și atentează la puritatea întregii ființe, având acces nu doar la cele ale trupului, ci mai ales la cele mai adânci și tainice fibre ale minții și sufletului omului, având puterea să strecoare în adâncul neștiut al omului mentalități, idei și chiar duhuri, chiar fără voia lui (mesajele subliminale sunt o realitate cunoscută încă din anii '60). Dar pentru cei

care nu pot cuprinde această idee, vă spun că efectele neurologice sunt dezastruoase. Expunerea la monitor schimbă pe nesimțite, încet și sigur, întreaga structură neurologică a creierului, producând leziuni cerebrale și accelerând procesul de îmbătrânire (scleroză).

Utilizarea compulsivă a mijloacelor tehnologice activează aceiași centri cerebrali precum drogurile de mare risc. Efectele pe termen scurt nu sunt aceleași ca în cazul drogurilor, însă efectele pe termen lung sunt chiar mai devastatoare! Astfel încât eu, dacă am în fața mea un dependent de cocaină și un dependent de monitor, mai mare încredere am că voi reuși să-l conduc către vindecare pe dependentul de cocaină.

Comunicarea reală nu se face prin aplicații cibernetice. Lucrurile serioase nu pot fi rezolvate prin mesaje, ci doar prin comunicare activă: față către față sau cel puțin vocal, prin telefon. Dacă nu-ți dezactivezi aplicația, aceasta te va distra tot timpul, pentru că nefiind un mediu serios și sănătos de comunicare, fiecare va abuza de el, scriind nimicuri sau nici măcar scriind – manifestând așa numitele „reacții” prin emoticonuri. Până și acestea provoacă dependență – și încă în mod însemnat – iar creatorii aplicației nu doar că știu aceasta, ci e un lucru pe care și-l doresc. Din nevoia noastră de atenție și validare și până la urmă chiar și din nevoia de măgulire (din slavă deșartă și mândrie - deci) alergăm – până și pe whats-app, după tot felul de emoticonuri.

Cum începe omul să devină dependent de o rețea socială? De ce face lucrul acesta? De ce folosește aceste rețele? Cu toate că motivația de fond este diversă (nesiguranță, singurătate, nevoia de validare ș.a.m.d.), în ultimă instanță, oamenii fac aceste lucruri pentru a se relaxa și distra. Marea tragedie este următoarea: dintr-o formă de relaxare, totul se transformă, pe nesimțite, într-o chinuitoare înlănțuire, într-o agresivă dependență de conținut. Mulți dintre noi deja știm aceasta, dar în cazul în care nu suntem pe deplin conștienți, nu e nevoie decât

să ne analizăm cu sinceritate comportamentul legat de lumea digitală. Ceea ce a început cu o distracție aparent nevinovată, în câteva săptămâni devine dependență de conținut, iar în câteva luni chiar dependență de monitor: nu mai contează la ce – sau dacă mă uit la ceva, ci pur și simplu trebuie în răstimpuri să văd un monitor deschis (de aceea cei mai mulți ajung în mod inconștient, dar în intervale precise, a-și bloca și debloca compulsiv telefonul).

Majoritatea dintre noi am experimentat deja, măcar în parte, anumite senzații neplăcute în legătură cu acest comportament. Poate părea dur, dar acestea sunt de fapt simptome de sevraj. Privarea de monitor/internet produce simptome de sevraj similare cu cele manifestate în cazul dependenței de droguri sau alcool.

Ceea ce începe ca o „joacă”, manifestată liber, se transformă pe nesimțite într-o formă de robie. Începi cu a-ți crea un cont pe o rețea de „socializare”, urmărind niște postări, sau vreun videoclip – să zicem maxim 30-40 de minute pe zi, de obicei seara – și te trezești că după o săptămână-două, timpul se dublează și în maxim o lună vrei să te culci și îți propui să faci asta (pentru că a doua zi ai cursuri, muncă, responsabilități diverse), dar mai dai un tap, mai vizionezi un reel sau un videoclip scurt, mai deschizi o pagină de internet și mai vezi ceva care te prinde și te trezești că e ora 3 dimineața și spui, de cele mai multe ori istovit sau poate chiar înfricoșat: „Gata, așa nu se mai poate!”. Și juri că oprești acest comportament. Ziua te doare inima de oboseală, ești irascibil sau te concentrezi greu, munca devine din ce în ce mai grea și în prima parte a zilei – după cum am spus, îți juri că nu vei mai pierde nopțile, că nu vei mai sta pe net, decât – spui tu la început – doar foarte puțin și doar după lucruri folositoare sau de mare urgență. Ești în negare!

Seara ajungi acasă și o iei de la început. Deschizi un link „de folos” (poate pentru profesie, gospodărie – sau de ce nu – un cuvânt duhovnicesc) și te trezești mergând din link, în link – în același cerc vicios, în așa fel încât poate ai și uitat pentru ce ai intrat pe internet la început. De exemplu: ai intrat pe net să vezi cum să faci o ciorbă și ajungi să citești nu știu ce mondenități, bârfe sau new-ageisme ieftine, ori să urmărești nu știu ce videoclipuri imbecile și imbecilizante. Acum sunt la modă chestiile siropoase și mesajele motivaționale.

Și uite așa, trec zilele și ajungi poate să-ți urăști patima. Dimineața o urăști, iar pe la mijlocul zilei de-abia aștepti să îți termini responsabilitățile să îți iei – mă iertați – „doza”. Sau în orice „fereastră” de muncă. Ești dependent și folosești orice tertip să mai guști, măcar o dată, din otrăvita lume a virtualului.

Va urma...

COLABORAREA FAMILIE - GRĂDINIȚĂ - ȘCOALĂ ÎN REALIZAREA EDUCAȚIEI MORALE A COPIILOR

Prof. **Andreia-Elena BRICIU**

Întregul viitor al unei comunități, al unei societăți, al rasei umane însăși, depinde de copii. Modul în care sunt crescuți și felul în care aceștia interacționează, vor determina forma, calitatea, chiar existența comunității sau societății respective. Problematika educației este abordată astăzi în strânsă legătură cu problematica lumii contemporane, lume caracterizată prin numeroase transformări. Factor primordial în dezvoltarea personalității copilului, **educația** este făcută de primii educatori - părinții, continuată apoi în prima treaptă de învățământ - grădinița, prin intermediul doamnelor educatoare și mai apoi, în școală, cu ajutorul profesorilor.

Familia constituie primul mediu de viață socială și culturală, iar prin valorile pe care le transmite copilului asigură premisele dezvoltării intelectuale, morale și estetice ale acestuia. Copilul își desăvârșește primele experiențe de viață în familie. Ceea ce învață în primii ani de viață constituie punctul de plecare al dezvoltării lui ulterioare. A fi un bun părinte presupune educarea copiilor în așa fel încât aceștia să dobândească siguranță interioară, pentru a fi capabili să facă față schimbărilor, greutăților, dificultăților de care se vor lovi, fără îndoială, în cursul vieții.

Unul dintre cele mai importante roluri ale familiei este să asigure copiilor un mediu caracterizat de iubire și siguranță. Copilul are nevoie de duioșie, de un cadru în care să poată experimenta și învăța atitudini, gesturi, comportamente.

Treptat, el își asumă roluri ce-i permit să-și afirme independența, să ia inițiative, să se facă util, să devină „un glas” în familie. Copiii crescuți într-o atmosferă caracterizată prin relații amicale, plăcute, apropiate cu părinții lor, sunt mult mai bine pregătiți pentru a interacționa cu alte persoane în cercurile lor de cunoștințe, în cadrul societății. Este bine ca părinții, prin înțelegere și încurajare, să-i ajute pe copii să-și atingă propriile aspirații.

O serie de studii atestă faptul că un copil îndepărtat de familie încearcă un sentiment profund de frustrare afectivă, se simte respins, neglijat, fapt ce va influența direct formarea și dezvoltarea conduitelor sale ulterioare. Prin urmare, familia asigură pe de o parte siguranța afectivă, iar pe de altă parte educația primară.

A-ți cunoaște copilul înseamnă să poți să-i apreciezi posibilitățile și șansele de dezvoltare cu realism, să-l ajuci să-și aleagă drumul care i se potrivește cel mai bine. Mijlocul cel mai sigur în această privință este dialogul, comunicarea deschisă și plină de răspundere. Prin sfaturi, îndemnuri și cu deosebire prin exemplul personal, părinții pun bazele dezvoltării tuturor laturilor personalității copiilor și mai ales a ținutei lor etice. Dorind să-și formeze cât mai bine copilul pentru viață, mama devine prima lui educatoare, clădindu-i cu infinită dragoste și răbdare, fundamentul întregii dezvoltări ulterioare. Părinții trebuie să fie cât mai aproape de problemele copilului pentru a-i înțelege neîmplinirile și a-l ajuta să lupte din toate puterile pentru autodepășire.

Familia are un rol fundamental de integrare socială, încurajând copilul să se plimbe, să vorbească, să se hrănească singur, uneori să citească sau să scrie și să dobândească diverse deprinderi, cum ar fi de exemplu bunele maniere în timpul mesei. Acum se pun bazele unor deprinderi și obișnuințe elementare de comportare morală, dar se face și trecerea spre înfăptuirea unor reprezentări, noțiuni, valori morale, convingeri prin care se exprimă atitudinea copilului față de ceilalți și față de societatea în care se afirmă. În cadrul familiei, copiii învață cum să stabilească relații cu alte

persoane, fie că acestea sunt rude, vecini sau prieteni. De asemenea, familia impune copiilor anumite valori sociale, arătându-le ceea ce se cuvine să facă. Înainte ca un copil să înțeleagă care este poziția sa în societate, el trebuie să conștientizeze care este locul său în cadrul familiei. Dezvoltarea personalității depinde de poziția pe care o are copilul în familie.

Copilăria este prin excelență vârsta creșterii, a dezvoltării, a permanentelor acumulări. Copilul trebuie să învețe să fie perseverent, să capete gustul lucrului bine făcut. Cel mai important moment în viața copilului este adaptarea la cerințele grădiniței, paralel cu respectarea exigențelor formulate de părinți. Atitudinea pozitivă față de grădiniță, ca instituție, față de educatoare și alte persoane adulte de acolo, față de copii, pot fi cultivate de părinți, cu răbdare, cu atenție evitând brutalitatea care poate avea efecte contrare așteptărilor.

Învățământul preșcolar constituie prima treaptă a sistemului nostru de învățământ și are drept scop asigurarea pregătirii copiilor de 3 - 6 ani pentru integrarea optimă în regimul activității școlare. Prin conținutul, metodele și sistemul de atitudini și valori, grădinița este locul unde copilul se formează și învață să-și cucerească propria independență și autonomie, este locul unde el se personalizează din punct de vedere cognitiv, ideo-afectiv, socio-uman și volitiv acțional.

Pentru a răspunde cerințelor sociale actuale, învățământul preșcolar trebuie să se orienteze spre o formare interdisciplinară a personalității umane. În grădiniță, copiii învață să recite, să povestească, să cânte și să danseze, se simt atrași de pictură, colaj și modelaj, toate acestea având un caracter estetic. Activitatea fundamentală a copilului preșcolar este însă jocul. El îi influențează întreaga conduită și prefigurează personalitatea în plină formare a acestuia. Jocurile și activitățile alese, îi ajută pe copii să socializeze în mod progresiv și să se inițieze în cunoașterea lumii fizice, a mediului social și cultural căruia îi aparțin. Frecventarea grădiniței este o primă condiție și am putea spune chiar principala condiție pentru un început cu succes la școală, pentru o integrare rapidă și fără probleme. Pregătirea copilului preșcolar pentru activitatea din școală constituie un scop fundamental al procesului instructiv-educativ din grădiniță și totodată criteriul esențial al eficienței învățământului preșcolar.

Obiectivele pregătirii preșcolarului pentru școală, vizează în principal: dezvoltarea vorbirii, știută fiind importanța pe care o are vorbirea la această vârstă în formarea intelectuală a copilului, dezvoltarea capacității de a înțelege și utiliza numerele și cifrele, de a recunoaște, denumi și utiliza formele geometrice, dar și utilizarea efectivă a instrumentelor de scris, stăpânind deprinderile motrice elementare necesare folosirii acestora. Preșcolarul trebuie să știe în jurul vârstei de 6 ani, să execute elemente grafice elementare și să respecte reguli minime ale actului scrierii. Practic, pregătirea pentru debutul școlar trebuie să înceapă devreme, să decurgă

metodic și să se combine judicios cu jocul. Educatoarea obișnuiește treptat copilul cu executarea unor sarcini ușoare, dar gradat întocmite, astfel încât acesta să-și disciplineze treptat comportamentul în confruntarea cu obiective și scopuri bine definite. Colaborarea **grădiniță - școală** trebuie să se bazeze pe continuitate în obiectivele urmărite, în conținuturi, în mijloacele de realizare a sarcinilor propuse.

Momentul intrării la **școală** presupune un anumit nivel de dezvoltare fizică, intelectuală și morală a copilului. Adaptarea lui la ocupațiile și relațiile școlare presupune o oarecare maturitate, care să-i insuflă capacitatea de a se lipsi de afectivitatea mediului familial și de interesele imediate ale jocului, pentru a pătrunde într-un nou univers de legături sociale și a-și asuma îndatoriri. Pășirea pragului școlii, în noua calitate de elev, cunoașterea clasei, a învățătoarei, a colegilor, toate evenimentele din prima zi de școală sunt unice. Ele se întâmplă o singură dată în viață și de aceea rămân întipărite în mintea, dar mai ales în inima fiecărui copil. Intrarea copilului la școală constituie un pas mare în creșterea sa, în pregătirea pentru viață, moment în care familia este profund implicată. Dacă în familie copilul are parte de o învățare spontană, neorganizată, odată cu intrarea la școală el ia contact cu o altă formă de învățare sistematică, o activitate instructiv - educativă planificată, organizată și mult mai eficientă. Copilul devine conștient de procesul învățării, acest lucru fiind o necesitate. Învățarea devine tipul fundamental de activitate care îi va solicita intens dezvoltarea intelectuală, procesul de însușire gradată de cunoștințe.

Copiii petrec o mare parte din viață la școală unde își însușesc abilitățile de care au nevoie tot restul vieții. Vârsta școlarității este cea mai favorabilă perioadă pentru acumularea unor impresii puternice, este vârsta imaginației, a

fanteziei și a visării. Este unanim acceptat faptul că este ușor să influențezi formarea personalității copilului prin literatură, făcând apel la sensibilitatea celui educat. Studiarea limbii și literaturii române în școală are scopul de a forma progresiv un tânăr capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice cu semenii, să fie sensibil la frumos și să se integreze efectiv în contextul vieții sociale.

Mulți profesori, oameni de știință și cultură, împărtășesc elevilor de azi momente din bogata lor experiență de școlar. În amintirile lor, pline de sinceritate și căldură, evocând anii de școală, acești oameni vorbesc despre dragostea pentru învățatură, despre învățătorii care le-au îndrumat pașii spre realizările de mai târziu. Poetul, prozatorul și dramaturgul Victor Eftimiu, amintindu-și de primii ani de școală, afirmă: „Gustul pentru lectură se formează în școală. Acolo mi-am început și eu prietenia adâncă, trainică cu cea care mi-a devenit tovarăș pe viață - cartea”.

Principala îndatorire a învățătorilor este aceea de a realiza obiectivele activității instructiv-educative la un nivel calitativ cât mai înalt și cu o eficiență maximă. Descoperirea și cultivarea talentelor de la o vârstă cât mai fragedă, este o sarcină care stă permanent în grija învățătorului. Concursurile școlare au menirea de a scoate în evidență copiii cu înclinații deosebite pentru anumite obiecte de studiu. Îndrumați corespunzător pe parcursul anilor, laureații concursurilor școlare obțin performanțe deosebite în domeniile în care s-au

distins și ajung, nu rareori, studenți la fel de talentați și, apoi, specialiști de prestigiu. Munca de mare răspundere pe care o îndeplinește, cere învățătorului să dovedească un larg orizont cultural, să fie cunoscător al evenimentelor vieții social-politice. Este foarte important ca învățătorul să se documenteze în mod

curent studiind cu profunzime și tenacitate, să devină promotor al noului și să se adapteze din mers procesului reformator prin care trece învățământul. La rândul său, elevul dovedește că viața școlară reprezintă un mare salt calitativ în existența lui, un salt care are nevoie de serioase acumulări prealabile din familie și grădiniță.

Cele trei pârgii de rezistență ale educației: **familia, grădinița și școala** trebuie să acționeze fără compromisuri și abandonări în fața greutăților întâmpinate. Acțiunile lor se sprijină și se

completează, fiecare aducând un element nou în conturarea profilului spiritual al copilului. Numai o strânsă cooperare între părinți-educatoare-învățător poate da societății chipuri senine de copii. Lumea copiilor este lumea de astăzi și lumea de mâine.

Bibliografie:

Pantelimon Golu, Mielu Zlate, Emil Verza, *Psihologia copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992;

Amintiri despre anii de școală, Editura Politică, București, 1966.

COPILĂRIA

Nu mai trec pe uliți poveri îngreunate
Ce scârțâiau căruțele din lemn
Și nu mugesc nici vacile cu lapte
Să sature copiii, să aibă un liniștit somn.

Nu se mai simte mirosul de iarbă și măcriș,
Nici balebă pe stradă nu mai este
S-a dus frumusețea copilăriei ca paradis
Avem străzi asfaltate și lumini de veghe.

Iar moara a putrezit cu jgheabul
Doar vântul vântură prin podul gol,
Noi azi luăm pe datorie cozonacul
Și porcul îl tăiem de pe răboj și pe carton.

Nu mai cântă în zorii zilei nici cocoșii,
Nu mai trec cu sapa-n spinare azi spre câmp
Doar tractoarele defilează pe dealuri pribeghe
Nici cosașii astăzi nu mai sunt.

N-am uitat basmul copilăriei
Și nimeni frumusețea n-o poate fura
Am ajuns la vârsta senectuții
Iar farmecul e pecetluit în inima mea!

Ionel DORIN

O experiență de neuitat... Leptokarya!

Cristina PĂVĂLESCU

Secolul XXI reprezintă un punct important în ceea ce privește modalitățile de abordare a noțiunilor de educație formală și non-formală, prezente din ce în ce mai mult în atenția specialiștilor în educație la nivel internațional.

Astfel, activitatea educativă școlară și extrașcolară a început să reprezinte zona aplicativă care poate permite transmiterea cunoștințelor noi, însușirea acestora și, implicit, evaluarea lor prin programe și proiecte educaționale, putându-se verifica abilitățile și competențele dobândite în cadrul procesului educativ. Prin multitudinea formelor de activitate abordate, programele și proiectele educaționale au o contribuție foarte importantă la dezvoltarea gândirii critice și a creativității, stimulând implicarea elevilor cât mai activă în predarea, învățarea și evaluarea cunoștințelor.

Stimularea continuă a dezvoltării cognitive,

spirituale, interpersonale și sociale constituie o prioritate pentru cadrele didactice care derulează programe și proiecte educaționale, acordând o atenție deosebită adaptării la cerințele individuale, diverse ale tuturor elevilor, la interesele de cunoaștere și la potențialul lor prin abordările interdisciplinare, cross-curriculare și transdisciplinare.

Elevii Școlii Gimnaziale „Dimitrie Negruțiu” Pogonești au participat în perioada 5-12 aprilie 2025 la activitățile Programului Erasmus +, Acțiunea cheie 1 – Educație școlară (SCH), Contract numărul – 2024-1-RO01-KA121-SCH-000214941 Cod de acreditare SCH Erasmus+: 2022-1-RO01-KA120-SCH-000111071, program în cadrul căruia au vizitat regiunea Peria, localitatea Leptokarya, Grecia.

Prima zi de activități a elevilor din grupul țintă al mobilității s-a desfășurat în două școli, Litochoro și Platon. Elevii școlii au participat activ la activitățile

organizate la Școala Platon, fiind implicați în desfășurarea de activități outdoor (activități sportive și lecții de dans tradițional grecesc) și activități tip School tour.

În cea de-a doua zi, în prima parte a zilei, am fost la Școala de stat din Leptokarya unde am participat la o activitate de prezentare a școlii, a principalelor obiective turistice și tradiții grecești, la două ore de curs, una de limba engleză și alta de educație tehnologică. Elevii au vizitat și laboratorul de educație tehnologică. În aceeași zi, am plecat într-o excursie în Salonic unde am vizitat Biserica Sf. Dumitru, Turnul din Salonic, am făcut shopping în bazarul din Salonic și ne-am bucurat de o excursie cu vaporul pe Marea Egee.

A treia zi de activități a fost surpriza proiectului... excursie la Meteora. Am vizitat Atelierul de Icoane Bizantine unde am putut descoperi cum sunt lucrate icoanele și ni s-a arătat cum se fac cele cu foiță de aur. De la magazinul de icoane, am pornit urcușul către Mănăstirea Marele Meteor (Marea Meteora), pe niște serpentine strânse și abrupte. Apoi am coborât, pe aceleași serpentine și ne-am oprit să vizităm satul de la baza muntelui. Am admirat de la distanță frumusețea mănăstirilor Agios Nikolaos (Sfântul Nicolae), Agios Stefanos (Sfântul Ștefan), Aghia Triada (Sfânta Treime), Marele Meteor și Roussanou. În drumul nostru spre Mănăstirea Sf. Varlaam am făcut o oprire la punctul panoramic Meteora pentru a admira peisajul. Am aflat informații importante despre istoria orașelor Litchoro, Dyon, Platamon, Neos Panteleimonas, Larisa și altele. De asemenea, am descoperit foarte multe legende legate de această regiune, Pieria.

A patra zi de activități s-a desfășurat la școala din Leptokarya. Elevii greci au prezentat informații despre mitologia greacă și un dans tradițional grecesc. Elevii școlilor noastre au prezentat un filmuleț

despre activitățile școlare și extrașcolare desfășurate în școlile noastre, au prezentat cinci materiale Power Point despre mâncărurile tradiționale românești și două dansuri tradiționale, Brașoveanca și Hora. După amiază, am vizitat orașul Katerini.

Ultima zi de activități am petrecut-o vizitând satul de piatră Paleos Panteleimon, despre care am aflat că este un sat vechi de pastori ridicat în secolul al XV-lea. În anul 2003 a fost declarat Monument de Patrimoniu National. Ceea ce este special la acest sat este faptul că este construit în întregime din piatră. Toate străzile sunt pavate cu pietre de munte. Casele și tavernele sunt construite din piatră care se împletesc cu lemnul frumos decorat și cu verdețea specifică zonei. Un alt obiectiv al excursiei a fost stațiunea Nei Pori și Castelul Platamonas. Nei Pori este o stațiune nouă și modernă în Grecia, situată la poalele legendarului Munte Olimp. Verdele crud din jur, imaginea impunătoare a Muntelui Olimp și claritatea apei mării, fac din această stațiune un loc îndrăgit de tot mai mulți turiști.

Castelul Platamonas este cel mai spectaculos obiectiv istoric de pe Riviera Olimpului. Castelul bizantin de la Platamonas este o fortificație care datează din secolul al X-lea, amplasată la poalele Muntelui Olimp, cu poziție strategică asupra drumului de legătură dintre Macedonia, Thessalia și Grecia de Sud.

În a doua parte a zilei am desfășurat activități de ecologizare a zonei de plajă Leptokarya. Seara, elevii au primit certificatele și au participat la petrecerea de „Rămas bun!”.

Elevii au fost fascinați de legendele antice grecești, de certitudinea că locurile despre care până acum au citit doar în cărți există și în realitate, de tradițiile și obiceiurile asemănătoare cu cele din țara noastră, de peisajele de vis descoperite, de tot ceea ce reprezintă Grecia.

COPILĂRIA

• Copilăria este acea perioadă magică a vieții în care lumea pare mai frumoasă, mai colorată și fără griji. Este începutul poveștii fieceiuna dintre noi, locul unde se nasc visurile, curiozitățile și primele lecții despre viață.

• Pentru mulți dintre noi, copilăria înseamnă jocuri în curtea școlii, alergări prin ploaie, înghețată rece și miros de cozonaci ioane. Înseamnă brățări calde de părinți, glasul blând al lumicilor și prietenii dăruite de care am împărtășit răsete și secrete. În copilărie, timpul pare că stă pe loc, iar fiecare zi era o nouă aventură.

• Deși amii trec, copilăria rămâne adăncă întipărită în sufletul nostru. Ne oferă puterea de a visa, de a spera și de a crede și ne amintește cine am fost și ce ne-a făcut fericiți. Fiecare am poartă în el o lăcuțică din copilul care s-a fost odată, iar această parte nu se va putea pierde niciodată.

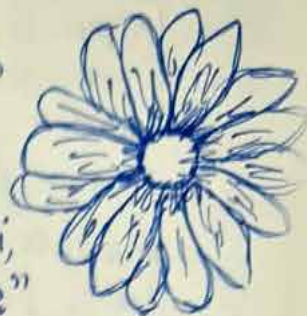
• În concluzie, copilăria este comoră sufletului. Este temelie pe care se clădește întreaga noastră viață. Să o păstrăm, să ne amintim de ea cu drag și să o păstrăm vie în inimile noastre.

Unde Sa Oprit Copilăria

A fost odată un copil ce refuza somnul,
Nici de fantome, Nici de zori,
Noaptea-i era regat.
Luna îi șoptea povești printre așări de nori,
Jar el îi arăta prin ochi neîmpliniți de „trebuie”
-Cum se impletește mâinile în zori,
-Cum râde mama când o strigă „urmă”,
-Cum plîng copacii când le cazi din crengi.
„Vreau să rămân aici,” spunea.
Dar nimeni nu-l auzea.
Nici măcar oglinzile, care acum îi aruncau înapoi o privire
obosită,
Ca un izvor care s-a secat fără veste.
 Timpul i-a pus tăiat aripile încet, cu flor feci de
otel.

J-a pus o cămașă borbătească prea largă pe umeri,
Apoi o altă cămașă tot mai strîmtă, pînă cînd
Respiratia i se făcu scurtă și stînsă.....
Și pe baze îi ramase gustul cenușii
De la focul copilăriei care se stîngea..

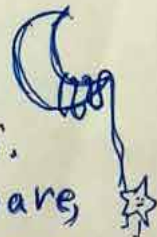

Luna, care odinioară îl stergea fruntea cu mătase de nori,
Acum se ascădea după dealurile întunecate ale amintirii.
El întindea mîinile să o mai prindă odată,
Dar degetele îi rămîneau ude doar de lacrimile pecare ru le
mai plînsese.

Și-a găsit un loc printre oameni:
Unde tăcerea se lăsa pe obrajii lui ca o mînă străină
Cenu-l mai mîngîia de mult.

Anii lui jupuit, frunză cu frunză.
Lăsînd în urmă doar un borboc cu umbra lui.
Avea rafturi pline cu cîrți cu povești nemuritoare,
Dar genele lui nu mai simteau fiorul de a întoarce
Pagini noi, nici entuziasmul de a descoperi finalul,
Pe care deja îl știa.

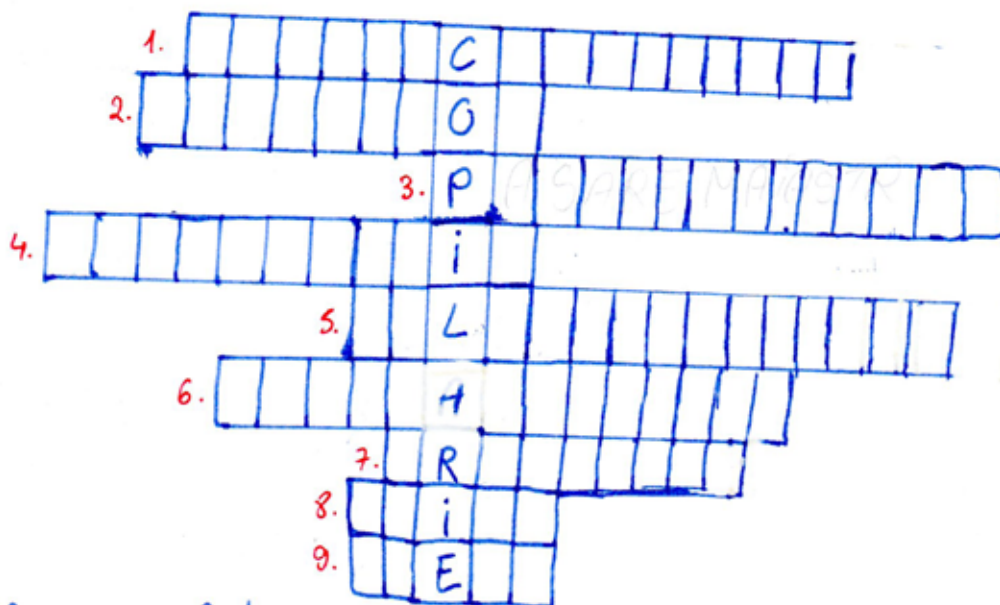

Și când miros de lurtă caldă îl răpădea ca
 o vală,
 Trupul lui fresărea.
 Genu nchii începeau să alege singuri pe alea din
 Amintire.
 Într-o noapte, când lumea dormea în a întunericului
 Pântec,
 Luna s-a revărsat peste pragul uitării,
 Așa cum făcuse cândva pe cerul din oglinda
 Capilăriei.
 Bătrânul s-a trezit.
 „Am venit.” răspunse Luna fără glas.
 Și atunci ceva s-a desfăcut.
 Timpul și-a închisat povestea. Pământul a tresărit ușor.
 Copilul din ei s-a desprins ca un bob de mac,
 A dansat printre firele de lumină.
 Apoi s-a suit pe coama lunii.
 Acolo unde zilele nu mai au număr
 Unde nopțile sunt pânze nesfârșite de vise,
 A găsit în sfârșit cheia uitată
 A casei din care plecase de mult.
 Iar când s-a uitat jos,
 A văzut bătrânul dormind cu un zâmbet.
 Și a fost bine..

little fishman, sasha Jeon

1. Cum se numea fata cea mică a împăratului, cea care l-a impresionat pe Zmeu?
2. Cine era eroul curajos și istet care l-a învins pe Zmeu?
3. Ce animal fabulos avea o piele de aur și era vânat pentru penele sale pretioase?
4. Cum se numea vrăjitoarea cea rea care încerca să o prindă pe Ileana Cosânzeana?
5. Ce obiect/ființă magică îl ajuta pe Fat-Frumos să călătorească rapid și să înfrunte pericole?

6. Cum se numea bătrânică inteligentă, care oferea sfaturi și-l ajuta pe erou?
7. Cine era personaj feminin cu puteri supranaturale care putea ajuta sau împiedica eroul în călătoria sa?
8. Completează numele eroului: Păslea cel...
9. Ce creatură înfricoșătoare avea mai multe capete și năpoca printese, reprezentând forțele răului?

Răspunsuri: ILEANA COSANZEANA, FAT FRUMOS, PASAREA MĂIAȘTRA, MUMA PĂȘURII, CALUL NAZDRAVAN, SFANTA DUMINICA, URSITOARE, VOINIC, ZMEUL.

Denisa MAXIM, cl. a IX-a

Delia GÂNGA, cl. a IX-a

Copilăria întru Hristos

Copilăria-i Sfântă, o trăim doar o dată
Însă în suflet rămâne, viața noastră toată.
Căci lumea e tristă, uită să zâmbească,
Doar un copil știe, s-o facă să-nflorească.

Să fim copii, în fiecare zi
Cu inima curată, trăind în bucurii.
Să dăruim iubire, să fim mereu vioi,
Să semănăm lumină, chiar și în noi

Să facem lumea, un loc mai senin,
Cu zâmbet și pace, a-i cerului să fim.
Să cântăm cu inimi ușoare, din plin,
Cu Hristos aproape, totul e divin!

În iubire și jertfă trăind,
Pe calea cea dreaptă mereu stăruind
Cu ochii sper cer, încrederea punând
Ne-nvăluie darul Celui prea blând.

Să-i învățăm de Sfânta Euharistie,
Căci le va aduce multă, multă bucurie.
Căci din multa-i bunătate,
Rând pe rând, ne face parte.

Să învățăm copii, de trăirea în Hristos
Căci în lume nu există, ceva mai frumos
Să-L purtăm în suflet, curat și voios,
Și să fim lumină, în dar prețios.

Parascheva Apostu, clasa a IX-a

Darul

Când Sfântul soare apune iar,
Și negrul nopții îl aduce-n dar,
Îngerul meu stă de pază
Și întunericul mi-l luminează.

Când gândurile nu mă lasă,
Și visele se încetează,
Darul dat de Dumnezeu...
Mă ajută când mi-e greu.

Să aleg drumul divin,
Ce mă leapădă de venin,
Să-mi dau seama ce e binele
Și cine mi-e aproapele.

Când simți că lupta e prea grea,
Să nu-ți pierzi deloc speranța.
Căci al nostru Tată nu-ți va da
Mai mult decât tu poți căra.

Și chiar de simți că vei ceda,
Iar lumea întreagă te va judeca,
Și chiar de sufletul ți-l vor sfâșia...
Iisus Hristos te va salva !

Să nu te dai nicicând bătut,
Și ... să te gândești mereu,
Că atunci când nu vine nimeni,
Vine Dumnezeu.

Lefter Diana-Andreea, clasa a IX-a

Sperând ...

1. Pe voaluri albastre se-ntinde cărarea...
Și lanțul de scripet se-atinge ușor,
Și luna-nghețată topește așteptarea.
Decembrie, gerul, îmbie cu dor.

2. În bezna obscură, șopti-voi o rugă
Acum când Sionul lucește departe,
PreaSfânta Fecioară, a Raiului rigă,
Își ține Pruncuțul aproape!

3. Că inimă blândă și sinceră are,
Vestește-n lume iubirea cerească,
Și-n fața-l Omul... o trestie pare!
Dar El a venit ca lumea s-o mântuiască!

Amalia Onuț, clasa a XII-a

Satul meu

Pe dealul vechi, sub cer senin,
Satul meu doarme lin.
Vântul bate printre frunze,
Iar clopotele-ncep să cânte.

Biserica din satul meu
E leagăn sfânt, e dor mereu!
Acolo sufletul mi-l las
Și simt al vieții dulce glas.

Prin sat, sub teii înfloriți,
Revin ai noștri rătăciți,
Iar slujba sfântă, din altar,
Le-aduce pace, iar și iar...

Mardare Ana, clasa a IX-a

Dor de veșnicie

În noaptea lumii, când tăceri apasă,
Când visul stins se frânge-n suferinți,
Un glas îmi șoptește-n inimă aleasă:
„lubește! Numai dragostea e sens.”

Sunt trecător prin veacuri de durere,
Un fir de lut, o umbră-n asfințit,
Dar când iubesc, prin Tine am putere,
Prin harul Tău rămân nebiruit.

Iubirea Ta îmi spală rănilor adânci,
E rug aprins ce-n mine nu se stinge,
Și orice pas ce-l fac prin lumi de plângeri
Mă duce mai aproape de năluci.

Te caut, Doamne, în privirea celui trist,
În mâna-ntinsă celui răstignit,
Te regăsesc în orice chip zdrobit,
Căci unde-i jertfă, Tu ești necuprins.

Mă strigă crinii dimineții blânde,
Mă cheamă vântul lin din asfințit,
În orice floare ce-n lumină plânge
Simt pasul Tău, simt că nu m-ai părăsit.

Când urc povara zilelor amare,
Când dorul arde-n gânduri ca un jar,
Îmi ștergi durerea-n palma Ta cea mare,
Prin Tine sufletul mi-l știu altar.

Iubesc, deci sunt. Prin Tine prind putere
Să fiu o flacăra ce-n veci nu moare,
Să fiu lumina-n negrele dureri,
Să fiu un semn al milei Tăi iertătoare.

Iubesc și-nvăț că moartea nu există,
Căci Tu, Hristoase, Viață mi-ai promis,
Și-n ochii Tăi lumina mi-e deschisă,
Spre ceruri largi, spre zările de vis.

Când plâng, e glasul dorului de Tine,
Când cânt, e rug aprins în miez de noapte,
Când tac, e Duhul Tău ce-mi dă suspine,
Și-n orice pas, iubirea Ta mă poartă.

Iubesc, deci sunt prin Tine, sunt o cale,
Un dor nestins, un drum spre infinit,
Căci fără Tine, viața-i fum și jale,
Dar cu iubirea Ta sunt mântuit!

Roxana-Cristina Stoian, clasa a IX-a

Ecoul iubirii sub stelele Crăciunului

În tăcerea nopții, sub cerul plin de stele,
Se naște o poveste, cu dor și durere.
Un prunc adus de îngeri, cu zâmbetul pe față,
Ne amintește de iubire, de speranță și de viață.

Fiecare colind răsună, ca o lacrimă pe obraz,
Între bucurie și tristețe se împletesc în dans.
În ochii celor dragi, vedem trecutul și viitorul,
O lume plină de emoții, un infinit de doruri.

Să ne strângem în brațe, să ne spunem povești,
Despre momentele grele dar și despre cele creștinești!
Căci nașterea acestui Prunc ne-aduce împreună,
În fiecare inimă iubirea se-adună.

În lumina lumânărilor, ne regăsim pe noi...
În fiecare zâmbet, se ascunde un fior.
Să lăsăm grijile deoparte, să ne bucurăm de clipă,
Căci minunea Nașterii în suflet ni se-nfiripă!

Iar când va suna clopotul, în noaptea cea sfântă,
Să ne amintim că iubirea, e darul ce ne încântă!
Să fim recunoscători, pentru fiecare moment,
Căci în inima noastră se află adevăratul sentiment.

Gabriela-Ionela Puțanu, clasa a IX-a

Prof. **Andreea NANU**

Cărțile copilăriei de altădată

Ne aducem aminte cu drag, zâmbind și oftând, de copilăria inocentă pe care am trăit-o. Este vorba despre acea perioadă în care poveștile și basmele ne făceau să râdem cu lacrimi sau să visăm cu ochii deschiși.

Este o melancolie care o sa ne urmărească toată viața, dar pe care nici nu vrem să o închidem în cufăr cu toate celelalte amintiri minunate.

Primele povești ale copilăriei sunt cele ale fraților Grimm. Frații Wilhelm și Jacob Grimm sunt considerați părinții basmelor moderne.

Fie că vorbim de *Albă ca Zăpada*, *Hansel și Gretel*, *Cenușăreasa*, *Frumoasa și Bestia*, *Mica Sirenă* sau *Rapunzel*, poveștile fraților Grimm au avut un impact profund asupra culturii și literaturii universale. Prin creațiile lor, Wilhelm și Jacob Grimm au adus la viață personaje și lumi fantastice care continuă să inspire generații de cititori.

Povești despre dragoste, curaj sau triumful binelui asupra răului, fiecare poveste a fraților Grimm oferă lecții valoroase și ne încântă cu farmecul său unic.

Cele mai frumoase povești ale fraților Grimm ne amintesc de puterea poveștilor de a ne transporta în lumi magice și de a ne oferi perspective noi asupra vieții. Prin intermediul acestor povești, frații Grimm au reușit să capteze esența umanității și să ne ofere un refugiu în lumea imaginației și a viselor.

Călătoria continuă cu „Povești, povestiri, amintiri” ale lui Ion Creangă unde faci cunoștință cu amintirile din copilăria autorului, cu *Fata babei și fata moșneagului*, *Capra cu trei iezi* și cu *Păcală*, afli cum stă treaba cu *Harap Alb* și *Dănilă Prepeleac* și tragi concluzia corectă după ce ai răsfoit *Povestea porcului*, *Ursul păcălit de vulpe*, *Prostia omenească*, *Povestea unui om leneș* sau *Pungața cu doi bani*.

Fascinante sunt și operele fără egal ale marelui Ion Luca Caragiale din „Momente și schițe”. Fie că este vorba de *O noapte furtunoasă* sau *Domnul Goe*, *Bubico*, *Căldură mare*, *Telegrame* și *Situațiunea*.

Ionel Teodoreanu ne încântă cu „În casa bunicilor”, o bijuterie literară ce te transpune în atmosfera plină de nostalgie a vieții de la țară din România interbelică. Prin poveștile savuroase și detaliile vii, autorul reușește să readucă la viață o epocă demult apusă. Personajele și locurile prind contur într-un mod captivant, iar cititorul simte cum timpul se oprește în paginile acestei cărți.

„La Medeleni” rămâne o frumoasă și melancolică amintire nu doar a copilăriei, ci și a vieții pe care o duceau bătrânii noștri de acum. Un roman captivant, plin de metafore, ce prezintă adolescența a trei personaje, Olguța, Dănuț și Monica, parcursul acestora de la copilăria pură la maturitatea sexuală.

Din categoria cărțile copilăriei nu trebuie să lipsească cărțile istorice cum ar fi: „Legendă Valahă” de Alexandru Mitru, o poveste bine documentată, plină de suspans, care vorbește despre curaj și sacrificiu, despre prietenie și iubire, despre eroism și idealuri. Din seria „Legendă Valahă” fac parte: *Săgeata căpitanului Ioan*, *Vulturii de foc* și *Strălucitoarea sabie*. O altă carte istorică este „Corsarul” de Radu Theodoru care descrie peripețiile căpitanului Radu Nanu Păcurar, acțiunea având loc în secolul al XVI-lea, în timpul domniei lui Mihai Viteazul.

Multe sunt cărțile copilăriei de altădată, dar călătoria în lumea copilăriei nu se poate încheia fără o explorare a mitologiei grecești prin intermediul „Legendelor Olimpului” de Alexandru Mitru. În cele două volume *Zei* și *Eroii* sunt narate faptele unor personaje din mitologia Greciei Antice. Cititorul este transpus într-o lume plină de mister, magie și personaje fantastice ce-l captivează și îl fac parte din aceasta.

Cărțile te poartă într-o altă lume, stimulează imaginația, îmbogățesc vocabularul și modelează caracterul omului de mai târziu.

„Lectura ne aduce prieteni necunoscuți” - Honoré de Balzac

Referințe:

16 Citate despre cărți și despre citit. Trăirile din spatele paginilor - Alina S

Centenar aniversar – Constantin Chiriță

Prof. **Zânica TĂMĂȘANU**

„Cireșarii” – Copilăria și adolescența, vârsta marilor idealuri a viselor îndrăznețe

Constantin Chiriță s-a născut la 12 martie 1925 în satul Puțul Olarului, comuna Ibănești, județul Tutova. După absolvirea școlii primare în comuna natală urmează primele clase de liceu, Liceul „Gheorghe Roșca Codreanu” din Bârlad, ultimele două terminându-le la București.

Începe studiile universitare la Politehnica din București, abandonându-le și consacrându-se literaturii. Debutează în 1949 cu nuvela „Matei Ion a cucerit viața”, în care prezintă o frescă a noii generații de muncitori. Devine redactor la diferite publicații literare și sportive din capitală, dar și din provincie și participă la majoritatea evenimentelor sociale și culturale ale țării.

A reprezentat țara noastră la diferite manifestări literare peste hotare, în mai toate continentele. A deținut diferite funcții de răspundere pe parcursul vieții și a fost răsplătit cu multiple titluri și recompense pentru opera sa, pentru reportaje și scenarii de film.

A încetat din viață la Bonn – Germania, la 14 noiembrie 1991, fiind înmormântat la Zamora, Poiana Țapului.

Majoritatea operelor lui Chiriță se adresează **tineretului**, căruia îi consacră ciclul în cinci volume „Cireșarii” și „Trilogia în alb”.

Ciclul „Cireșarii” a fost prelucrat și dramatizat pentru radiodifuziune de către Camil Șerban, în emisiunea „Teatrul la microfon pentru copii”, dar această operă a fost adaptată și pentru micul ecran, bucurându-se de o largă audiență în rândurile tineretului, care-i savurase lucrarea în numeroase ediții.

În 1972 apăruse cel de-al milionulea exemplar

din această operă.

Constantin Chiriță este un scriitor prolific, dar opera care l-a consacrat este „Cireșarii”.

Dar cum s-au născut „Cireșarii”? Într-o confesiune întârziată și într-o scrisoare adresată unei cititoare din Bârlad, Constantin Chiriță, scrutându-și procesul de creație, ajunge la concluzia că „un scriitor e produsul amintirilor și fanteziilor, adică al

realității trăite cândva și al visului”. Constantin Chiriță și-a visat prima oară „Cireșarii” pe meleaguri bârlădene, pe Valea Similei sau în pădure la Trestiana.

Un poet frunțas ca Nichita Stănescu, într-o evocare publicată în „Coordonate Bârlădene”, 1970, în urma unei promenade fecunde la Bârlad, se numește „frate dintr-un sâmbure cu el”, cu Constantin Chiriță elogiind orașul, pentru că exclamă poetul: „*Ce frumos poate să fie acest oraș numit Bârladul, cât de gingaș și de înflorit, doar „Cireșarii” au înflorit pentru prima dată la Bârlad*”.

La Bârlad a scris Nichita Stănescu poezia „Cireșar”, inspirată de aceeași atmosferă a operei lui Chiriță.

Nimeni nu ne crede dacă sărutăm
pasărea din zbor, iarba înverzind.
Noi suntem un fel de martori
ai adolescenței ruginind.

.....

Eroii romanului sunt foști adolescenți, colegi de liceu ai scriitorului, de la Liceul „Gh. Roșca Codreanu”, pe care-l descrie elogios, în primul volum, fără a-l numi, „clădirea cea mare cu etaj, de pe colina din nordul orașului”.

Într-o pagină admirabilă e înfățișată o lecție

a unui bătrân profesor de geografie și naturale, care la clasa a VIII-a le-a dezvăluit elevilor o lume misterioasă, până la dimensiuni de miracol, lumea peșterilor, punct de plecare, imbold salutar pentru expediția proiectată și îndeplinită de cireșarii.

Pregătirea expediției științifice, aventură nobilă a cunoașterii, cireșarii o fac în preajma liceului din Bârlad, sub un castan, într-o livadă de pe dealul cimitirului. Mai târziu, autorul a scris chiar un roman cu numele „Livada”, despre care face o confesiune: „Când am scris prima dată despre această lume, eram fascinat de spectacolul ei acaparator, fascinant, aproape mistic. Rescriind-o după foarte mulți ani, am avut senzația că dezvolt o exclamație. Cartea aceasta, poate cea mai grea și mai neobișnuită dintre cele pe care le-am scris, devine o mărturie despre munca de două ori mai grea a scriitorului”. (Extras din romanul „Livada, CR, 1979)

Dar cărțile au și ele destinul lor ca și oamenii, acesta depinde de felul cum sunt primite de cititor. Într-adevăr, odată scrise, deci aduse de autori pe lume, cărțile se desprind de autorii lor și devin independente, ca niște ființe vii. Ceea ce s-a întâmplat și cu „Cireșarii”, 1956-1958, această saga în cinci volume a copilăriei și adolescenței, o carte incontestabil remarcabilă ca explorare a numitelor vârste, și care a făcut carieră, ajungând a se substitui numelui autorului! Spui, astăzi, Cireșarii și subînțelegi Constantin Chiriță. Ori nici măcar nu te mai gândești la cel care a scris romanul, trudind ani în șir spre a-l

ivi din neant.

„Spui Cireșarii și pătrunzi într-un imperiu al fascinației juvenile, iei în stăpânire, mai bine zis ești luat în stăpânire de o planetă tânără, planeta vârstelor noastre de aur, vârstele de neuitat, care sunt anii noștri dintâi ai tuturor năzuințelor, entuziasmelor, înaripatelor cutezanțe! Când totul se putea, fiind destul numai să vrei”. (Literatura română pentru copii, Scriitori contemporani, Hristu Căndroveanu, București, Albatros, 1988)

Cele cinci volume ale Cireșarilor poartă următoarele titluri:

- Volumul I: Cavalerii florii de cireș;
- Volumul al II-lea: Castelul fetei în alb;
- Volumul al III-lea: Roata norocului;
- Volumul al IV-lea: Aripă de zăpadă;
- Volumul al V-lea: Drum bun, cireșarii.

Una dintre ediții a fost ilustrată chiar de pictorul Sabin Bălașa.

Fănuș Neagu spunea despre Constantin Chiriță „Chiriță a avut parte de multe întâmplări rele, dar a trecut prin ele neșefuit și, inteligență cultivată, și-a păstrat mereu focul bucuriei nestinse... Centrul motor al tinereții lui a fost acțiunea, aventura, curajul, răbdarea. Îl iubesc pe Chiriță, înainte de orice, pentru că spiritul lui n-ar putea rămâne captiv măcar o secundă într-o colivie, fie ea chiar o colivie de zahăr colorat...” – Fănuș Neagu, Cartea cu prieteni: *Poeme răsărite-n iarbă*, București, Sport-Turism, 1979.

Dr. Maria Drăghici, o viață pentru copii

Mihaela NICULESCU

„Pentru mine, meseria de medic pediatru este cea mai frumoasă din lume”

O viață în slujba micilor pacienți. Pentru medicul pediatru Maria Drăghici, ajunsă la venerabila vârstă de 92 de ani, ziua de 1 Iunie este momentul în care își aduce aminte cu plăcere de bucuria pe care o vedea pe fețele copiilor. Mai mult ca oricând, în acea zi, copiii internați, care primeau dulciuri, jucării și asistau la spectacole susținute de elevii din oraș, uitau de boală, de teama de injecții, de lipsa părinților de lângă ei, iar bucuria lua locul suferinței.

Medicul pediatru Maria Drăghici a fost dintotdeauna o persoană empatică față de copii. A stat printre ei și pentru că părinții săi, Dumitru și Natalia Ciobanu, învățători la Fedești, com. Șuletea, interacționau zilnic cu elevii de școală primară.

„Am ales să urmez medicina, mai precis Facultatea de Pediatrie, pe care am absolvit-o în 1957, pentru că, de mică, mi-au plăcut copiii. Mi-a plăcut să-i văd veseli, sănătoși și să-i ajut atunci când sunt bolnavi. De mică, am simțit nevoia de a-i proteja și îngriji, de a le alina durerea. Recunosc că m-am apropiat de copii datorită părinților mei, doi oameni minunați, Dumitru și Natalia Ciobanu, care sunt patronii spirituali al Școlii Primare din Fedești, de zece ani. În comuna Șuletea erau medici și moașă, cadre medicale devotate, responsabile, cu o pregătire serioasă, cum din păcate mai rar găsim astăzi. Copilă

fiind, m-a impresionat devotamentul lor față de oamenii în suferință, de copii în special, și mai târziu am hotărât să devin medic pediatru”, a declarat dr. Maria Drăghici, pentru Puls24.ro .

În anul 1951 a dat examen la Facultatea de Medicină din Iași, iar după doi ani, înființându-se Facultatea de Pediatrie, s-a transferat. După șase ani de facultate și trei ani de secundariat, a susținut examen de specialitate la București, devenind medic specialist pediatru.

În timpul practicii s-a consolidat și mai mult legătura dintre ea și micii pacienți aflați în suferință.

„Făceam stagii de practică și în vacanță. Puteam rămâne în Iași la facultate, sau puteam veni acasă, ceea ce am și făcut. Mă atașasem foarte tare de copii, iar când un copil fără mamă se agăța de mine, simțeam că mă tolesc. Erau mulți copii orfani atunci, ca și mulți copii săraci. Țin minte că într-o zi i-am dat unui copil un ou și nu știa ce este pentru că nu mâncase niciodată. E doar unul din multele momente care mi-au rămas întipărite în memorie. Copiii sunt pacienți speciali. Pe cât sunt de mici, pe atât sunt de vulnerabili. E greu să comunici cu ei, iar aici intervine medicul cu profesionalism și empatie, dar și prin cunoștințele lui de psihologie, astfel încât interacțiunea cu micuții să se

facă astfel încât să nu simtă frica, teama de spital, de injecții. Pentru mine, meseria de medic pediatru este cea mai frumoasă din lume și mi-aș dori ca tânăra generație să opteze pentru această specialitate, din dragoste pentru copii”, a mai spus dr. Maria Drăghici.

Proaspătă absolventă a Facultății de Pediatrie, Maria Drăghici a venit la Fălciu, unde a lucrat atât la Spitalul Rural Mixt, cât și la dispensar. Apoi, după cinci ani, prin concurs, a fost repartizată la Bârlad, la Circumscripția nr.1, din structura Spitalului de Adulți Bârlad, unde a rămas până în 1967. În același an a promovat examenul de secundariat.

Cu o memorie admirabilă pentru vârsta ei, aceasta povestește că în mediul rural a avut foarte multe satisfacții profesionale. A depistat epidemii de difterie, leptospiroză, pentru că, având în vedere volumul mare de muncă al cadrelor medicale, din lipsă de personal, uneori nu se făceau la timp vaccinările. Medicul precizează că vaccinările erau obligatorii și nimeni nu refuza imunizarea, cum se întâmplă astăzi.

După examenul de specialitate, Maria Drăghici a venit la Spitalul de Copii din Bârlad. Era un pas important în cariera sa, să lucreze în spital, iar colectivul de medici și surori medicale a primit-o cu drag.

„Îmi aduc aminte de acea perioadă ca și cum ar fi fost ieri. Pe atunci Spitalul de Copii funcționa într-o casă naționalizată, Casa Juvara, de la Podul Verde. Spitalul de Copii căpătase personalitate juridică în 1950, înainte secția Pediatrie funcționând în cadrul Spitalului de Adulți. Medicul Emil Onete s-a zbatut foarte mult pentru a înființa un spital de copii, în cadrul căruia funcționau secțiile Pediatrie, Tuberculoză copii, două creșe și Leagănul de copii 0-1 an. Când am venit la Spitalul de Copii, în 1967, am găsit un director minunat, dr. Emil Onete, precum și alți medici devotați, care astăzi, din păcate, nu mai sunt printre noi - Florica Onete, Emilia Vlădescu, Eliza Stamate, Ion Gâdei, Margareta Mălinescu și medicul radiolog Iulius Bogos. Spitalul de Copii a mai funcționat în casa Juvara puțin timp, până în 1971, când medicul Emil Onete a reușit să obțină de la autorități un alt sediu, căminul de muncitori care era situat pe locul în care este acum secția Pediatrie. Imobilul a fost adaptat, dotat corespunzător, iar în 1971 ne-am continuat activitatea în condiții mult mai bune”, a mai povestit dr. Maria Drăghici.

Datorită caracterului și profesionalismului său, Maria Drăghici, doctorița cu ochi albaștri, înaltă, autoritară, dar mereu cu zâmbetul pe buze, a ocupat funcția de director al Spitalului de Copii între anii 1979 – 1992.

Aceasta a ținut să menționeze că în 1950, în țară erau doar cinci spitale de copii, iar unul dintre ele se

afla la Bârlad. La Vaslui era o secție de Pediatrie.

Spitalul din Bârlad era for metodologic pentru cadrele medicale din Bârlad și teritoriul arondat. În privința personalului, medicul Maria Drăghici spune că angajările în spital se făceau numai pe criteriul competenței. Existau școli de surori și de asistente medicale. Școala de surori se făcea timp de doi ani după școala generală, iar școlile de asistente erau doar în centrele mari și erau urmate timp de trei ani, după liceu și examen de bacalaureat.

„Personalul medical era foarte receptiv, atașat de copii, îi îngrijea ca și cum erau copiii lor. Evident că nu erau condițiile de astăzi, dar cred că era mai multă conștiință, mai multă empatie și respect față de pacient decât astăzi. Mortalitatea infantilă era destul de mare, existând cauze sociale, dar și afecțiuni congenitale, pulmonare, educația sanitară precară a mamelor, abandonul și multe altele. Am reușit să depășim perioadele dificile și încet, încet medicina a făcut progrese, iar bolile au putut fi tratate și ținute sub control mai ușor. Timpul a trecut atât de repede, iar acum, la 92 de ani, iubesc la fel de mult această meserie, după cum iubesc la fel de mult și copiii. Deseori, îmi apar flash-uri cu momente din spital, iar cele mai emoționante erau cele când veneam după-amiaza la contra-vizită, iar copiii mă așteptau și mă îmbrățișau. Se bucurau când mă vedeau și asta mă motiva și îmi dădea energie. Cred că pentru a fi medic pediatru trebuie să-ți dăruiești priceperea, dragostea, atașamentul și în primul rând să iubești copiii, aceste ființe minunate, inocente”, a concluzionat Maria Drăghici.

Deși nu mai profesează de trei decenii, Dr. Maria Drăghici nu a fost lipsită de bucuria de a avea în jurul său copii. Copiii rudelor, ai cunoștințelor, dar mai ales nepoții și strănepoții ei.

S-a căsătorit în 1956 cu Dumitru Drăghici, colegul său de grupă, un bun medic ginecolog, care a fost pentru o vreme și director al Spitalului de Adulți din Bârlad. Împreună cu regretatul său soț are doi copii - un băiat inginer, la Bârlad, și o fată, medic de medicina muncii la Iași. Are patru nepoți și patru strănepoți.

Minutul de cugetare

Despre copilărie

Prof. **Lucia MUNTEANU**

Pentru că ziua copilului este o mare sărbătoare, doresc să trezesc din nou interesul cititorilor mei (cei mari), aducându-le aminte câteva considerații, chiar sfaturi pentru creșterea copiilor.

„Copilăria este inima tuturor vârstelor.”

Lucian Blaga

„Un copilăș într-o casă e un izvor de bucurie.”

Martin Farquhar Tupper

„Copilăria înseamnă simplitate. Privește lumea cu ochi de copil, este foarte frumoasă.”

Kailash Satyarthi

„Copilăria este o poartă spre paradis, dar nu putem pătrunde în ea decât dacă ne lăsăm copiii din noi să ne conducă de mână.”

Antoine de Saint-Exupéry

„Copiii au nevoie de libertate și timp pentru joacă. Joaca nu este un lux. Este o necesitate.”

Kay Redfield Jamison

„Părinții sunt modele supreme pentru copii.”

Bob Keeshan

„Nu ce faci tu pentru copilul tău, ci ce l-ai învățat pe el să facă pentru el, asta îl va ajuta să fie un om împlinit.”

Ann Landers

Un om educat este una dintre cele mai mari valori ale societății, este un om care creează, inovează,

rezolvă și dezvoltă lumea din jurul lui.

„Pe copil să-l ții în frâie,
De vrei om la toți să placă.
Nu-l lăsa orice să-ngâne,
Nu-l lăsa orice să facă.
Nu-l lăsa după plăcerea-i
Unde vrea el să se ducă,
Din același lemn se face
Și icoană și măciucă.”

Vasile Militaru

„Copilăria este lumea miracolului și a magiei. Copilăria se termină în momentul în care lucrurile încetează să mai fie uluitoare.”

Eugen Ionescu

„Copilăria este locul de refugiu al problemelor insolubile.”

Marin Preda

„În copilărie dorești totul, în tinerețe și la maturitate ceva anume, la bătrânețe nimic.”

Lev Tolstoy

„Când nu mai ești copil, ai murit demult.”

Constantin Brâncuși

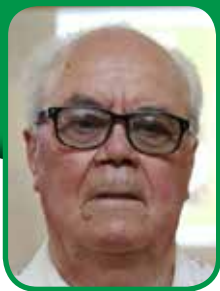

„Copilăria arată omul, la fel cum dimineața prevestește ziua.”

John Milton

„Copiii n-au știut niciodată să
își asculte părinții, dar au
reușit întotdeauna să îi imite”
- James Arthur Baldwin

Prof. Neculai GHEȚĂU

De la „copilăria muzicii la muzica copilăriei”

MOTTO:

„COPILE! FUG NORII TOȚI ÎN/ JURUL TĂU
COPILĂRIE! DE TINE/ MI-AMINTESC MEREU!”

(MUZAKIS – COMPOZITOR GREC)

Copilăria... cel mai dulce leagăn al omului...

Copilăria... cea mai suavă floare a celor care își amintesc cu dragoste și nostalgie de ea...

Copilăria... mijloc de inspirație pentru scriitori: Ion Creangă, Elena Farago, George Coșbuc; pentru pictori: Nicolae Tonitza, Octavian Băncilă, Nicolae Grigorescu; dar și pentru muzicieni. Pentru a vorbi însă despre muzica copiilor, să parcurgem mai întâi o etapă importantă privind folclorul muzical al copiilor. Astfel: Răspunzând unor împrejurări multiple, folclorul muzical al copiilor s-a cristalizat în diferite forme și genuri cu distincție precisă: Copilul încă din leagăn, însoțit de cântecele mamei: „Nani, nani, puiul mamei/ culcă-mi-te mititel/ și te scoală măricel” sau: „Vin-o pește de mi-l crește/și tu rață de-l răsfăță/ și tu știucă de mi-l culcă/și tu somn de mi-l adormi”, își formează mai târziu universul său sonor, compus din: jocuri, numărători, diferite formule pentru „fermecarea” melcului, fluturelui, cântece despre lună, albină, pisică, arici, câine, cocoș, păpădie, etc.

De multe ori, copiii, se ajută în creațiile lor muzicale de „instrumente” confecționate de ei ca: fluier, frunze, hârtie, coji de nucă, ghindă, nasturi, pieptene etc.

Elocventă în acest sens este „activitatea muzicală” a copilului JURJAC – cum era alintat în familie GEORGE ENESCU – care, ascuns în porumbiștea din grădina familiei își făcea propria „orchestră”, cântând la diferite „instrumente” confecționate de el.

În continuare să trecem în revistă activitatea unor compozitori români, dar și străini care au zugrăvit în creațiile lor anii frumoși ai copilăriei.

GEORGE ENESCU – creatorul școlii naționale de muzică românească, prin cele două Rapsodii scrise în 1901-1902 și executate în primă audiție la București la 23 februarie 1903 - în al patrulea deceniu a creat lucrările străbătute de eoul viorilor și al fluierelor românești, între care: *Suita sătească și Impresii din copilărie*. Prima dintre ele redă cinci părți intitulate: *Reînvierie câmpenească, Joc de copii, Casa copilăriei cu evocarea „păsărilor călătoare în amurg”, Pârâul sub lună și Dans rustic*. A doua – *Impresii din copilărie* – este un fel de basm al copilăriei compozitorului, în care el și-a adus aminte, cu duioșie, de imaginile dragi, de momentele ce le trăise cândva prin satele Moldovei. Cele 10 părți ale lucrării sunt: *Lăutarul satului, Bătrânul*

cerșetor, Pârâiașul din fundul grădinii, Pasărea din colivie și cucul de pe zid, Cântecul de leagăn, Greierul, Luna străbătând prin fereastră, Vântul suflă în vatră, Furtună în noapte și Răsărit de soare. Fiecare din aceste părți își avea povestea ei în amintirile lui Enescu, de fiecare se lega o emoție, un gând care nu l-a părăsit niciodată.

ALEXANDRU PAȘCANU, prin culegerea de cântece pentru copii „*Celor mai curate glasuri*”, se adresează celor mici prin cântecele: „*Șade rața pe butoi*”, „*Ah, ce bucurie*” și „*Cântecul iubirii adresat părinților*”: „Mama mea și tatăl meu/ sunt în inimă mereu”.

TIMOTEI POPOVICI, zugrăvește prin glasurile limpezi ale copiilor, natura și frumusețile patriei. Să ne amintim de „*Înfloresc grădinile*”, „*Vine vara*” ș.a. Mulți compozitori au creat lucrări muzicale intitulate „*Din lumea copiilor*”. Astfel:

– D.G. KIRIAC compune cântecele: „*Nuntă-n lucă*”, „*Morarul*”, „*Mamei noastre*” ș.a.

– VASILE SPĂTĂRELU se adresează în special bebelușilor prin: „*Culcă-mi-te mititel*”, „*Cântec de leagăn*” etc.

Alții au creat lucrări inspirate din folclorul copiilor. Cităm pe: Sabin Drăgoi cu „*Ciobănașul*” și „*Măi ciobane, măi*”.

Nu-l vom uita pe Gheorghe Cucu care compune muzică pentru colinde: „*Măine anul se-noiește*”, „*Sângerelul soarelui*”, „*Trandafir frumos*” ș.a.

O contribuție de seamă la crearea muzicii pentru copii au avut-o și unii compozitori străini. Astfel: compozitorul german ROBERT SCHUMANN compune un ciclu de miniaturi pentru pian intitulat „*Scene din lumea copiilor*”, iar compozitoul grec MUZAKIS a compus frumoasa piesă corală „*Copilăria*”.

Deopotrivă, însă, atât compozitorii români cât și cei străini au zugrăvit în lucrările lor frumoșii și neuitații ani ai COPILĂRIEI – ani care ne însoțesc și pe noi, cei de vârstă a treia.

Prof. **Carolina BOROȘ**

CĂLĂTORIA

Drumul spre apartamentul de la etajul 90 al Laurei ducea prin cel mai frumos parc din zonă, dar din păcate pustiu. Era o rezervație naturală creată din necesitatea protejării unor specii de animale și plante aflate pe cale de dispariție. Din cauza dorinței de a trăi cât mai comod, în siguranță deplină și în liniște, oamenii au început să omoare animalele pe care le considerau periculoase și gălăgioase. Astfel, dispăruseră animalele din păduri cum ar fi urșii, lupii, porcii mistreți, dar și domestice: păsările de curte, mai ales cocoșii care cântau dimineața și stricau somnul oamenilor, pisicile, câinii care deranjau prin lătratul lor și multe alte animale supărătoare pentru om.

Toate aceste măsuri au dus, treptat, la modificarea lanțului trofic și oamenii s-au trezit într-o lume rece, anostă și dușmănoasă. Sentimentele au ajuns să treacă pe lângă oameni ca niște umbre triste și monotone, fără a atinge coarda sensibilă a acestora. Laura simțea că moare emoțional, deși avea doar 14 ani. Iubea natura, iubea animalele, se emoționa la apariția primelor flori, primăvara, precum și admirând frumusețea aleilor multicolore, toamna. Ar fi vrut să vadă zăpezile despre care îi povestea bunica ei, să trăiască bucuria de a se da cu sania. Se uita la pozele bunicii și i se umpleau ochii de lacrimi la gândul că toate acestea dispăruseră, fiind înlocuite cu o atmosferă rece, fără culoare și parfum.

Mergea pe aleea lăaturalnică a rezervației. Visătoare din fire, nici nu observă că a pășit spre lacul ce începea de lângă aleea pe unde se îndrepta spre casă. Se opri pe mal și-i admiră frumusețea. Era de un albastru cristalin, ca o oglindă în care se reflectau cerul, soarele și copacii din jur. Prin undele albastre ale apei se vedeau pești ce pluteau liniștiți, nepăsători de ceea ce se întâmpla în lume. Ei erau supraviețuitori ai unei lumi care murea.

Ceva o îndemna să se arunce în apa limpede, cristalină. Oare ce?

Asemenea unui vis, păși în apă, înaintând timid, dar fără teamă. Se simțea atrasă de ceva inexplicabil, așa că nu se împotrivi. Închise ochii și se afundă în apele limpezi. Căzu într-un somn, ca într-o transă și

nu mai știu nimic.

Școala era plină de copii aflați în pauză. Zgomotul, larma și bucuria din privirile lor era ca un balsam pentru sufletul Ștefaniei, profesoara de biologie. Era de serviciu în curtea școlii și privea cu încântare jocurile copiilor, tachinările dintre ei, urmate apoi de împăcări gălăgioase, promisiuni fără acoperire și îmbrățișări calde.

A doua zi, urmau să facă o excursie în pădurea din apropierea orașului lor, pentru a admira natura și pentru a descoperi frumusețea locurilor ce îi înconjurau. Avea trei copii în clasă foarte curioși, inteligenți, preocupați de mediu și dornici să descopere mereu ceva nou. Ioana, Vlad și Ștefan abia așteptau să plece. O văzură pe doamna în pragul școlii. Se îndreptară spre ea și o întrebă:

- La ce oră plecăm mâine, doamna?
- La ora 8 ne întâlnim în fața școlii!
- Ce bine! Abia așteptăm, strigară într-un glas copiii!

La ora stabilită, copii clasei a 7-a erau în fața școlii. Plecară pe jos, deoarece pădurea era la mică distanță de oraș. Vremea era superbă: cerul albastru, senin, fără niciun nor care să acopere soarele vesel ce îi privea admirativ pe copii. Vântul nu plecase de la casa lui, parcă nedorind să le strice copiilor ziua. Cântecul păsărilor însoțea grupul gălăgios de copii încercând să-i acopere, fără rezultat. Ștefan, cu acordul doamnei profesoare, îl luase pe Nero, să se bucure și el de libertate. Nero era cățelul familiei, un boxer frumos, cu capul mare, ochi căprui și inteligenți. Avea corpul acoperit cu păr maro, scurt și cu postura asemănătoare unui cal gata de cursă.

Prima lor oprire a fost pe aleea personalităților orașului, unde au descoperit ce zestre culturală bogată are urbea lor. Drumul ducea apoi spre lacul din poiană, un lac superb, cu apa limpede și liniștită.

Deodată, Nero începu să se agite, să latre, dorind să ajungă pe malul apei.

- Stai cuminte, Nero! Ce ai pățit?
- Lasă-l, nu-l certa, e bucurios că e aici, spuse Ioana.
- Nu-i stă în fire să latre degeaba, îi răspunse

Ștefan. O fi văzut ceva.

- Lasă-l liber, să vedem unde merge, propuse Vlad.

Lăsat liber, Nero se opri la marginea lacului și mirosea o mogâldeață ghemuită acolo. Grupul se apropie de marginea lacului și văzură o fată de vârstă lor, îmbrăcată cu un tricou negru inscripționat în limba engleză: FREEDOM, cu o pereche de blugi tot negri, având câte trei rânduri de rupturi pe fiecare picior. În picioare avea niște pantofi albi, desfăcuți la șireturi, fără șosete.

Profesoara se apropie de fată, verificându-i pulsul:

- Trăiește! Nu s-a înecat. Dar...parcă e din altă lume cu hainele astea de pe ea, șopti mai mult pentru ea.

- Cum a ajuns aici? Și cine e? Vedeți cum e îmbrăcată? se minunau copiii.

Între timp, copila deschise ochii, se uită mirată în jurul ei și văzând câinele, începu să tremure și să strige:

- Luați fiara asta de aici! De unde a apărut? Cine sunteți?

- Nu e fiară, e câinele meu, Nero, spune Ștefan. E cel mai bun prieten al meu.

- Nu există așa ceva! Cum să ai prieten un animal? Dar...unde sunt? Mă plimbam prin rezervație și am căzut în apă. Cum am ajuns aici?

- Prin rezervație?! Dar de unde vii? Ce rezervație? Văd că vorbești aceeași limbă cu noi.

- Din orașul Band.

- Aici e orașul Band, dar nu te cunoaștem, spuse profesoara. La ce școală înveți?

- Școală? Se miră copila. Ce e aceea școală? În orașul nostru au dispărut școlile, am auzit de ele de la bunica mea. Toți copiii învață de acasă, avem profesori AI și învățăm doar ce ne place nouă.

Profesoara a înțeles că e ceva nefiresc la mijloc, așa că hotărâște să o ia pe fată, să o ducă la Poliție pentru a-i găsi părinții.

- Hai să mergem în oraș și să îi găsim familia, spune fetei.

Fata se ridică în picioare, privind cu teamă la Nero. Cum de exista un câine alături de un copil? Atunci sesiză că pădurea arăta altfel decât o știa ea: era mai deasă, păsările cântau prin ramurile copacilor, tot felul de animale zburau pe cerul albastru.

- Unde sunt? Asta nu e lumea mea!

- De ce spui asta? Suntem în pădurea de la marginea orașului, spuse Ioana. Nu o recunoști?

- Nu, nu o recunosc! În lumea mea nu mai sunt animale libere. Stau închise în rezervații pentru conservare și nu avem voie să le atingem că transmit boli.

Vorbele fetei îi loviră în față pe copii. Se uitau

unii la alții mirați.

- Vorbește-ne despre lumea ta!

- Nu acum, copii! Hai să încercăm să îi găsim părinții și apoi vorbiți cu ea.

Grupul o luă spre oraș, înconjurând-o curioși pe fata ciudată găsită pe malul lacului. Aceasta mergea șovăielnic, uimită de ceea ce i se întâmpla. La intrarea în oraș, se opri și exclamă:

- Aici nu e orașul meu! Ce e cu aceste construcții? Unde sunt clădirile înalte, șoselele supraetajate și tunelele ce leagă fiecare proprietate? Unde am ajuns? Începu să plângă și se așeză pe marginea drumului.

Profesoara începu să-și dea seama că fata venea din altă epocă, din viitor, așa că, deși părea o aiureală, se hotărî să meargă cu ea la școală.

- Draga mea, cum te cheamă?

- Laura. Am 14 ani.

- Bine, o să mergem într-un loc plăcut unde o să ne povestești despre tine și despre lumea ta. Bine?

Fata încuviință dând din cap. Copiii ajunseră la școală, intrară în sala de clasă și se așezară în bănci. Așezară, la rugămintea doamnei, băncile în cerc, astfel încât să nu stea nimeni cu spatele la tânără.

- Bun. Acum să facem cunoștință, spuse doamna. Eu predau biologia, sunt profesoara acestor copii.

- Eu sunt Laura și nu înțeleg unde sunt. Orașul acesta, deși poartă același nume cu al meu, e... cum să zic...din pozele bunicii mele, moștenite de la bunica ei. Îmi povestea ce frumos era când era ea copil și bunica ei îi descria lucruri de basm. Parcă am intrat în acele poze și povești!

- Cum e în lumea ta?

- Totul e sticlă, beton și nemișcare. Stai într-un apartament, dacă ai chef deschizi tableta și o ascuți pe AI predându-ți ceva ce vrei tu, apoi comanzi mâncare, intri pe rețele de socializare și vorbești cu prietenii tăi, ascuți muzică...

- Dar la joacă nu ieșiți? Să vă întâlniți, să faceți sport sau să plimbați animalul de companie.

- Nuuuu! Dacă ieșim din casă, trebuie să mergem doar pe lângă rezervație, nu trebuie să vorbim cu nimeni și nici să ne întâlnim cu prietenii. Eu mai încălc regulile, îmi place lacul, merg des pe lângă el, mă atrage ca un magnet...

- Ce este rezervația? Întrebă curioasă profesoara.

- Oamenii din lumea mea au ales să fie singuri, să omoare toate animalele care le fac rău sau fac gălăgie. Câțiva au hotărât să le adune într-un loc departe de oraș, să trăiască cum pot. Din cauza aceasta, s-au sălbăticit și s-au omorât între ele. Noi nu mai avem nici copaci prea mulți, au fost tăiați și s-au construit blocuri înalte, șosele și tuneluri.

- Voi sunteți conștienți că vă sinucideți? Că distrugeți planeta? Cum să trăiască doar oamenii?

Animalele, păsările, plantele au rolul lor important în menținerea vieții pe pământ!

Profesoara începu să plângă. Lacrimi grele îi cădeau pe obraji. Copiii priveau nedumeriți.

- Vino cu noi, Laura, să vezi cum trăim acum.

Copiii o plimbară pe Laura prin tot orașul. Aceasta privea uimită la simplitatea ce o înconjura, la multitudinea animalelor ce treceau pe lângă ei, la verdețea ce le încânta privirea. Cel mai mult îi plăcea să asculte cântecul păsărilor și foșnetul frunzelor.

- Realizez acum că noi, cei din viitor, am devenit niște roboți fără sentimente, fără plăceri adevărate, fără viață. Faceți ceva și nu lăsați ca totul să ajungă așa! Omul trebuie să trăiască alături de natură, să o ocrotească și să și-o facă prietena sa, altfel planeta va muri! Cred că drumul acesta al meu a avut un scop: acela de a schimba perspectiva voastră asupra viitorului. Lasați tehnologia să lucreze în favoarea voastră, nu împotriva voastră. Admirați și ocrotiți natura, nu distrugeți ce vă deranjează. Trăiți în armonie cu ea.

Toți erau impresionați de cuvintele fetei. Dar înțelegeau că trebuie să o ajute să ajungă înapoi, în lumea ei.

- Cum facem să o ajutăm?

- Trebuie să ne întoarcem la lacul din pădure, le răspunse profesoara. Acela e locul pe unde a venit în lumea noastră. Cred că a fost trimisă special, ca un avertisment al Planetei, ca un duș rece care ne îndeamnă spre cumpătare și grijă față de ceea ce avem.

Ajunși pe malul lacului, copiii, profesoara și Laura se priveau unii pe alții. Pentru toți a fost o lecție dură despre ceea ce ne-ar putea aștepta dacă nu avem grijă de casa noastră, Terra.

Se îmbrățișară și Laura porni spre apa cristalină a lacului. Mai privi o dată înapoi, cu tristețe, apoi se avântă în larg.

- Promitem că vom păstra natura curată! strigară copiii în urma ei.

ALB ȘI NEGRU

Vasile CHELARU

De la primele ore ale dimineții, mulțimea de oameni și zgomotul infernal al autovehiculelor care circulau pe cele patru benzi ale bulevardului, îi provoacă un reflex de iritare. Se strecoară cu grijă printre siluete, atent să nu stârnească vreo supărare ori pentru a nu fi remarcat ca un provincial zăpăcit de hărmălaia matinală. Se uită la ceas și inspiră pentru a-și sătura plămânii de oxigen. Are șanse să ajungă la timp. Tocmai a trecut de Parcul Cișmigiu, cu gândul că va face tot ce este posibil să-i cutureiere aleile într-o după amiază. Își trecu servieta în cealaltă mână, nu pentru că ar fi fost grea ci datorită unui obicei vechi, din anii de liceu, când căra o mulțime de cărți și caiete într-o servietă uriașă, într-o disproporție vădită cu trupul său firav.

Observă o limuzină neagră, care a semnalizat și a oprit la vreo 50 metri în față. Luminile de avarie clipeau des, pentru a da răgaz pasagerului din dreapta șoferului să coboare, apoi automobilul luxos s-a pus ușor în mișcare. Individul care a coborât era înalt, cu trup de gladiator, pe care un costum scump, negru, stătea impecabil. Vorbea la telefon și se uita la ceasul de pe mâna stângă, fără a da semne de nervozitate.

Când s-au intersectat, cei doi bărbați s-au privit reciproc. Au rămas încremeniți câteva clipe. Gladiatorul a reacționat primul:

– Teodor?!!! Teodor Gherasim! Chiar tu, ori am halucinații?! Extraordinar! Ce mă bucur!

– Armando?! Ce surpriză! Ești de nerecunoscut! Și eu mă bucur!

Cei doi s-au îmbrățișat strâns, cu sinceră afecțiune. Se priveau unul pe altul, cu un amestec de emoție, surprindere și bucurie.

– Ce faci în București? Ori te-ai mutat aici! a întrebat Armando.

– Oooo, nu! Particip la o conferință, timp de o săptămână. Chiar mă îndreptam către Facultatea de Drept. Abia aștept să mă întorc acasă. La lași mă simt ca într-un orașel, în comparație cu nebunia de aici! Dar tu? Ce faci? Nu te-am văzut de mult timp!

– De aproape douăzeci de ani! Sunt bine. Afaceri! Aștept avocatul firmei, pentru a merge la Primăria Capitalei, să depunem documentația pentru a primi o autorizație de construire. M-am axat pe imobiliare. Dar lasă asta, că nu-i important! Important este că mă întâlnesc cu cel mai drag om din copilăria mea, cel mai bun și sincer prieten! Tu și familia ta mi-ați marcat

puternic adolescența! Știi, ție îți datorez în mare măsură tot ce am reușit să primesc de la viață! Familia ta este bine?

– Da! Suntem bine! Tu?

– Ar fi multe de spus, dar nu este timp acum! Am o propunere și nu accept să fiu refuzat. Ne întâlnim spre seară, mergem la un restaurant pe Dorobanți, unde știu că serviciile sunt ireproșabile. Mâncăm ceva, ciocnim un pahar cu vin... Merită! Și vorbim pe îndelete. Dar să facem schimb de numere de telefon. Vin să te iau de la facultate ori de la hotel? Ce spui? Cum făceam pe timpuri...

***

Lui Teodor Gherasim i se derulau în fața ochilor amintiri vechi, neostoite, tulburător de proaspete, în ciuda anilor care au trecut....

Era începutul unui nou an de învățământ, primul din etapa gimnazială. Temerile începutului de an școlar erau date de așteptările și pretențiile profesorilor, dintre care unii treceau niște zbiri, în comparație cu blânda și protectoarea învățătoare. Aceasta îi instruisese la sfârșitul anului școlar și trecuse să-i încurajeze înainte de festivitatea de deschidere a noului an de învățământ. „Să fii cuminti și să răspunzi tot timpul la întrebări! Primele impresii contează! Nu aș vrea să mă faceți de rușine!”

Diriginta era profesoară de biologie, aproape de vârsta pensionării. I-a așezat în bănci după înălțime: cei mici în față, cei mari în băncile din partea opusă catedrei. În dreptul ușii, doi băieți și o fată așteptau să fie strigați.

– Veți avea colegi noi! Diana vine din altă localitate la școala noastră, iar Aurelian vine de la altă școală. El este Belca Armando și cred că îl cunoașteți, fiind popular în școala noastră. Vine de la altă clasă; de fapt a rămas de două ori în clasa a V-a!

Din clasă s-au auzit chicote, scăpate instantaneu de fete și băieți.

– Liniște! a strigat diriginta. Vă avertizez că voi face tot ce este posibil să terminați cu toții școala gimnazială. Ca să înțelegeți bine ce aveți de făcut!

Armando nu scotea un cuvânt. Era mult mai înalt decât restul băieților, cu trup bine clădit. Avea pielea cafenie, părul des, negru, încâlcit, crescut în dezordine. Îi acoperea fruntea și urechile. Nasul lung, drept, gura cu

buze subțiri, bărbia ascuțită, armoniza volumetria feței, ce căpăta un aspect plăcut. Ținea capul în jos, dar ochii negri priveau pe sub sprâncenele groase și arcuite, cu îndrăzneală, către noii colegi. A scanat întreaga clasă, înfruntând cu curaj prima manifestare de ostilitate. S-a făcut liniște. Hainele erau uzate, dar curate. Numai sacoul era din uniforma școlară, iar pantalonii roși la genunchi erau de un cenușiu decolorat.

– Tu vei face excepție de la regulă! a continuat diriginta. Chiar dacă ești înalt, vei sta în prima bancă, pe rândul din mijloc. Cu băiatul blond. Care este numele tău?

– Teodor Gherasim, doamna dirigintă!

Vlăjganul s-a așezat în bancă, fără a se sfii să-și arate nemulțumirea. Privea în gol, spre locul de unde plecase, de parcă era singur în clasă. Pe colegul de bancă l-a ignorat cu desăvârșire.

Teodor era stânjenit. Avea părul galben – auriu ca spicul de grâu foarte bine copt, ce împodobește capul cu o puzderie de bucle. Pielea era foarte albă și ochii de un albastru senin, limpede și unic. Chipul lui era frumos și blând. Trupul era firav, dar vioi. Era atent, urmărind și ascultând atent tot ce spunea profesoara.

În pauză, colegul său a dispărut, dar a venit cu câteva clipe înainte de a intra următorul profesor. La fel și în celelalte pauze. La sfârșitul cursurilor, Armando și-a îndreptat privirea către el, de parcă atunci îl observase:

– Ai să-mi dai doi lei? Ți-i înapoiez în câteva zile. Vreau să-mi iau ceva de mâncare!

Nu era o rugămintă. Era o solicitare imperativă. S-a scotocit în buzunar și i-a întins două monede. Gălganul i-a luat și a plecat ca din pușcă, fără a se sinchisi să mulțumească și fără a-și lua cărțile abia primite din bancă. Teodor a zăbovit îndesând în ghiozdan caietele și cărțile, gândind că nu prea a avut parte de noroc în acea zi. Cu greu au încăput în ghiozdan și cărțile colegului său, abandonate de cum le-a primit.

Locuia la zece minute de școală și pentru a scurta drumul se deplasa pe o scurtătură. Lângă un gard, vreo cinci băieți formaseră un cerc, stăteau ghemuiți, sprijiniți de sol cu unul din genunchi, se aplecau ca la comandă spre interior, iar după câteva clipe corpul li se îndrepta, concomitent cu gesturi evidente de nemulțumire, însoțite de cuvinte triviale. Era câte unul, totuși mulțumit. Cauza o reprezenta jocul hazardului. Zarurile erau luate de jos cu repeziciune, amestecate în pumn, uneori apropiate de gură pentru a se rosti cuvinte magice ori o suflare miraculoasă. Armando era vădit entuziasmat. Nu mai semăna deloc cu copilul ținut de privirile dezaprobatore ale profesoarei și chicotele noilor colegi. Era în locul în care se simțea bine, apreciat, chiar învidiat. Era clar că are talent la barbut. După cum se manifesta, nu părea să fi fost înfometat, cum afirmase cu jumătate de oră în urmă.

Familia Gherasim locuia într-o casă veche, cumpărată de la un evreu. Tatăl, Petru Gherasim, muncea în construcții și ajutat de un coleg, a consolidat și renovat casa, cât să aibă condiții bune de locuit întreaga familie.

Soția, Mărioara, lucra la o fabrică de confecții. Era foarte harnică și foarte exigentă cu copiii, Teodor și sora lui Felicia, care tocmai intrase la liceu.

Teodor beneficia de mai multă atenție, pentru că sora sa crescuse, iar părinții scăpaseră de o serie de datorii și își chiverniseau veniturile, ajungând să nu mai suporte lipsurile de la începutul căsniciei. Pe de altă parte, firea lui pașnică, studioasă, melancolică, îl ajuta să fie îndrăgit repede de oameni. Era sensibil, harnic și responsabil. Alerga înaintea tatălui când intra în ogradă, îmbrățișându-l cu putere, inspirând cu recunoștință mirosul de var și sudoare, căci era conștient că muncește foarte mult pentru familia sa. Când mâna aspră a tatălui îi mângâia buclele și obraji, se simțea răsplătit și iubit.

Le-a povestit părinților cum a fost prima zi de școală gimnazială, inclusiv cine este noul coleg. Mărioara a izbucnit cu furie:

– Să mergi Petru la școală, să muți băiatul în altă clasă! Sau în altă bancă! Am auzit de familia Berca! Tatăl derbedeului este la pușcărie!

– Nu-ți pierde firea, femeie! Omul acela este la pușcărie pentru că a cumpărat carne de la niște crescători de animale de pe lângă Adjud și vândut-o altora, mai scump. Vina lor este că au sacrificat animalele fără aprobarea autorităților. Deci nu au furat. Și noi am cumpărat când am putut, ca să hrănim copiii!

– După tine, toți oamenii sunt buni de puși la rană!

– Iar după tine, ar trebui să punem sare pe rană! a replicat bărbatul cu blândețe, pentru a nu-și supăra nevasta. Nu vreau să ne certăm, dar am încredere în copilul nostru. Și să avem răbdare! Dacă este nevoie, merg la școală!

Vorbele încurajatoare ale tatălui erau menite să elimine emoțiile negative ale copilului. De fapt, firea părintelui, mereu dispus la a ajuta pe alții, la îmbărbătare, de a rezista necazurilor și de a nu căuta cele mai rele situații în jurul său, au constituit îndemnuri ce au devenit repere ale dezvoltării sale ulterioare.

În ziua următoare, l-a găsit pe Armando în bancă. Părea foarte puțin preocupat de lipsa cărților sau știa să simuleze nepăsarea.

– Ți-am adus cărțile! Le-ai uitat în bancă!

L-a privit pe Teodor lung, nedefinit. Nu era obișnuit să fie tratat cu atâta îngăduință. Se simțea mai confortabil într-un spațiu rece, înconjurat de oameni de gheață.

După câteva zile, Teodor i-a întins caietul de matematică.

– Propun să scrii tema! Ne va controla. În pauze aș putea să-ți explic și să lucrăm împreună. Nu este greu.

În zilele următoare, Teodor a împărțit cu colegul său pachetul pregătit de mama sa. Atunci chiar a nimerit-o, căci Armando a înfulecat pe nerăsuflăte. Săptămâni la rând a procedat la fel.

Într-o zi Armando a scos din buzunar un teanc de bancnote. Atunci i-a restituit colegului său doi lei. După terminarea cursurilor n-a mai zbughit-o către tovarășii săi de zaruri. Au plecat amândoi din curtea școlii.

– Merg direct acasă! Mai întâi am să cumpăr de

mâncare pentru frații mei mai mici. De cele mai multe ori, banii pe care-i câștig la barbut abia ajung să punem ceva pe masă. Mama lucrează cu ziua. Când are, când nu are de lucru... Până vine tata, n-om muri noi...

Armando părea că intrase într-un proces de vindecare morală. Copilul din acea zi era la antipodul celui care intrase în clasă, în prima zi de școală. De fapt, privindu-l mai atent, se sesiza o formă de timiditate, pe care o ascundea cu teribilismul neofensiv. Ochii lui, când nu se străduia să pară ostil, revărsau o lumină palidă, ca felinarul farului ce abia se zărește prin ceață, la țarm. Se maturizase mai repede, avea o judecată subtilă și neconvențională, însă nu trecea linia subțire, dintre bine și rău. Nimeni nu a dovedit că Armando ar fi săvârșit vreo ilegalitate. Era ca și cum în el conviețuiau două „firi”, într-o armonie și o discreție totală.

Nu mai pleca din pauze, nu-și mai abandona caietele și cărțile, lucra acasă la teme, nu mai reacționa cu agresivitate la răutățile colegilor, care erau din ce în ce mai rare. Teodor a observat cum colegul său folosește creionul, cu o dexteritate uluitoare. Apoi a sesizat că poate da formă cu ușurință unor obiecte, animale, flori, oameni.

– Ești cu adevărat talentat! M-aș bucura să lucrăm împreună la desen! Ce spui?

Armando era din nou surprins. Simțise cu adevărat, și nu pentru întâia oară, cum este învăluit de un val de căldură, cum primește un suflu plăcut de viață, de apreciere. Teodor, cu o nobilă generozitate, nu-l făcea responsabil pentru codul său genetic, nu considera că soarta sa este legată de etnia de unde provine, ci se cuplase sufletește cu el, considerându-l un copil cu calități, cu potențial, capabil să evolueze, să se adapteze, să aibă speranțe. Teodor era purtător de o vigoare protectoare.

– Nu cred că este o idee bună, să faci temele împreună cu Armando, acasă la noi! a spus mama, ca răspuns la propunerea copilului.

– Dacă sădești o sămânță și nu pui apă, nu te aștepta să rodească! a intervenit Petru, cu îngăduința cunoscută. Este bine că se înțeleg! Poate copilul acela nu merită să fim atât de aspri cu el! Soarele nu alege pe cine să încălzească cu razele sale!

În cele din urmă, Petru, cu firea sa împăciuitoare, a avut ultimul cuvânt. Au urmat săptămâni lungi, de întâlniri roditoare. Băieții veneau împreună de la școală, intrau în casă, unde Mărioara îi pune la masă, iar după o scurtă pauză făceau teme. Armando desena pe foi cartonate orice i se cerea. Era riguros și imaginativ. Lângă Teodor, devenea receptiv și ambițios, doritor să arate ce este în stare să facă.

Petru îl îndrăgise. Atitudinea sa blândă, liniștitoare, stimulatorie, avea efecte nebănuite asupra lui Armando. Pleca acasă încărcat de bunătate și prietenie. Se obișnuise să facă un ocol pentru a merge la școală împreună cu colegul său. La început aștepta răbdător în fața porții, minute în șir, până Teodor ieșea din curte. Apoi, după ce i s-a cerut să se facă auzit, fluiera puternic, într-un fel

numai de el știut. La școală făcuse progrese remarcabile, spre uimirea cadrelor didactice. A participat chiar la un concurs de desen, cu concurenți din mai multe școli, și a fost desemnat câștigător al premiului întâi. Era prima lui recompensă școlară, pe care credea că nu o merită.

– Ba meriți din plin, îl încuraja Teodor, care avea puțini rivali la olimpiade și concursuri locale.

Anii treceau ca vântul, lăsând în urma lor urme plăcute sau dureroase. Tatăl lui Armando ispășise pedeapsa și se întoarse la vechile îndeletniciri; cumpăra animale, le revindea, le sacrifică, vindea carnea, la mare căutare în timpul acela. Băieții deveniseră nedespărțiți. Se apropia sfârșitul clasei a VIII-a. Armando împlinise 16 ani, iar Teodor 14. Amândoi erau pregătiți să exploreze viitorul, căci lumea este fermecătoare și imensă. De asemenea, viața este plină de miracole, splendoare, dar și tragedie.

Nici familia Gherasim nu a scăpat de perioade ale vieții ce păreau imposibil de trecut. Era sâmbătă, spre seară, când Mărioara pregătea copiii de culcare. Petru nu s-a întors de la muncă, iar gânduri negre se cuibăriseră în mintea femeii. Dacă bărbatul ei ar fi obișnuit să zăbovească la vreo cârciumă cu colegii nu s-ar fi îngrijorat, însă el se grăbea mereu la familie. Când în poartă a bătut Ion, un apropiat al soțului, Mărioara a simțit că se prăbușește într-o prăpastie ce s-a deschis în ograda casei. Ion plângea:

– S-a rupt o schelă! A căzut de la înălțime! Este la spital!

Au urmat zile de coșmar. Petru era în comă. Suferise multiple leziuni la cap, la picioare și la coloana vertebrală. Copiii se luptau cu mari tulburări lăuntrice și cu speranțe șubreze. Îl rugau pe Dumnezeu să le salveze tatăl. Erau semne că ruga le este primită, căci după multe zile de somn adânc, bărbatul se trezise. Era confuz, dar conștient. Doctorii nu erau deplin mulțumiți, căci pericolul fusese depășit parțial. Partea inferioară a corpului era inertă și nici funcțiile cerebrale nu erau total stabilizate.

Timp de o săptămână Teodor nu a mers la școală. Armando îl aștepta zilnic în fața porții, după ce fluiera în felul său. Nu înțelegea unde sunt plecați toți din familie. Abia când diriginta le-a spus despre nenorocirea abătută asupra familiei, a înțeles totul. Nu se putea opri din plâns. Bunătatea atât de rară a colegului său, cât și a lui Petru Gherasim, făcuseră să descopere chiar bunătatea inimii sale, respectul, nevoia faptelor bune, pe care nu le cunoscuse în universul vieții sale de odinioară. Se adresa și el cu rugăciuni către Dumnezeu, cu sentimentul vinovăției, căci cerea beneficii imediate, însă era sigur că în înțelepciunea Sa, Creatorul vede că nu dorește nimic pentru el și era gata să promită orice, numai să-i fie auzită compasiunea sinceră.

Când Teodor a revenit la școală, palid, slăbit, cu ochii roșii și încercănați, s-a simțit contaminat de o plăcută fericire. Nu îndrăznea să-l tulbure, doar aștepta să-i spună singur ce are pe suflet. Pentru că acesta refuza să vorbească, a îndrăznit să întrebe:

– Nenea Petrică va fi bine?

– Nu. Poate dacă am avea bani pentru a fi operat la un spital din Iași sau București...

Au trecut alte zile, fără a aduce nicio veste bună. Teodor era prins în plasa unei perfide confuzii, dintre speranță și deznădejde. Armando făcea tot ce se pricepea să-i fie aproape, fără să-l agaseze. Într-o zi de marți, și-a așteptat colegul în fața porții, cum era obiceiul. Teodor a apărut răvășit. Ca niciodată, a afirmat că nu are chef să meargă la școală.

– Să mergem unde ne-or duce picioarele!

Au ajuns în târgul de animale, cam „la spartul târgului”. Armando era cunoscut printre geambași, unii dintre ei fiind tovarăși buni de-ai tatălui său. Îi saluta cu glas tare, iar ei răspundeau cu simpatie: „Te-ai făcut mare, șarlatanule!”

Tocmai se pregăteau să părăsească zona, mergând agale pe o străduță pietruită. Deodată, Teodor observă în praful ce acoperea strada, un portofel burdușit, din piele uzată, ce fusese neagră cândva. S-a aplecat, l-a luat cu o mână, simțindu-l greu și cald. Armando a rămas pironit locului, incapabil să reacționeze. S-a uitat împrejur, pentru a striga după păgubaș.

– Ce facem acum? a întrebat el.

– Nu știi! Este clar că cineva l-a pierdut. Dar cum îl restituim?

Teodor oscila între a-l restitui sau a-l păstra. Era supus unui test mai greu decât toate întâlnite până atunci. Probabil cu grămada de bani burdușită în portofel, ar putea plăti tratamentul tatălui său. Poate a fost ajutorul divin, cerut pentru a salva viața tatălui. Toate aceste frământări le rostea, fără să-și dea seama, către prietenul său. Acesta, fără a scoate o vorbă, părea a fi de acord cu orice decizie ar lua-o colegul de bancă. Înțelegea că banii ar fi fost șansa lui Petru Gherasim la vindecare, unica de a-i salva viața și își dorea din adâncul inimii să se îplinească această dorință. Chiar dacă decizia de a folosi banii în acest scop nu era cea mai bună, era cea mai utilă. L-a încurajat pe Teodor să păstreze banii.

Mărioara a încremenit când a văzut portofelul în mâna fiului. Primul gând a fost că i-a furat. După ce a auzit întâmplarea, s-a mai liniștit. Aceleași frământări o chinuiau și pe ea. Nu făcuseră niciodată lucruri inechitabile, pe copii i-a învățat să fie buni și cinstiți, însă viața bărbatului, a tatălui copiilor, o considera mai presus decât toate normele cu care a trăit. Considera că pedeapsa primită era prea aspră, pentru niște oameni care nu au încălcat niciodată regulile. La urma urmei, nimeni nu era scutit de greșeală! A alergat la spital într-un suflet să-i dea vestea bună lui Petru. Îi va ascunde adevărul și îi va spune că i-a împrumutat.

– Am făcut rost de bani! Am să caut doctorul, ca să ne ajute cu o programare la un spital din București.

După aproape o săptămână, în timpul orei de geografie, au intrat în clasă doi bărbați, îmbrăcați cu costume, cu înfățișarea misterioasă și înspăimântătoare. Au vorbit în șoaptă cu profesoara, apoi au părăsit clasa.

Imediat, profesoara a privit spre prima bancă și a spus, aproape șoptind:

– Armando, te rog să mergi cu mine la cancelarie!

Băiatul a privit-o năucit, dar s-a supus. A ieșit, trăgându-și greu picioarele, devenite ca de plumb. Nu a mai revenit la ore, nici în acea zi, nici în următoarele două zile. Copiii se întrebau unde a dispărut Armando. Adevărul parcă era ascuns sub un bloc de marmură. Teodor și-a luat inima în dinți și a mers la directorul școlii. Era un om blajin, care l-a privit cu îngăduință și simpatie.

– S-a vorbit mult despre prietenia voastră și despre cât de frumos a evoluat colegul tău. Deși nu aş crede că este vinovat, mi s-a spus că a furat un portofel. Păgubașul l-a văzut prin preajmă, l-a recunoscut, iar la scurt timp s-a trezit fără portofel!

– Dar nu este adevărat! Este nevinovat! Este nevinovat!

– Așa am crezut și eu. Totuși, în prezența mea a recunoscut în fața polițiștilor. A descris portofelul și a afirmat că a pierdut banii la barbut! Ceva îmi pare neclar, în toată întâmplarea. Se pare că este grav. Are 16 ani împliniți și poate fi arestat pentru această faptă! Bietul copil!

Teodor a ieșit din biroul directorului, incapabil să-și țină echilibrul. A ajuns acasă istovit. A relatat mamei sale toată trășenia. Au plecat îndată la spital. Petru era palid, într-o stare mult mai gravă decât în ziua precedentă. L-au povestit și lui întâmplarea. Fără a-și pierde calmul, cu aceeași îngăduință tălmăduitoare, și-a mângâiat fiul prin păr și pe obraji.

– Trebuie să procedăm corect, indiferent de împrejurările în care ne aflăm și încercările prin care vom trece de-a lungul vieții! Niciunul dintre noi nu am putea duce povara necinstei și a suferinței produse unui om. Vă iubesc pe toți, cu toată puterea ce mi-a rămas.

În aceeași zi s-au prezentat la autorități și au predat portofelul cu bani. Păgubașul nu a mai avut alte pretenții. Armando le-a sărit în brațe, emoționat, cu lacrimi de bucurie și recunoștință.

– Ce-a fost în capul tău? l-a întrebat Teodor.

– Am considerat că procedez corect. Tu ești bun și inteligent! Ai în față un viitor frumos! De la tatăl tău am învățat o mulțime de lucruri, pe care le simt permanent în inima mea. La urma urmei, reputația mea nu ar fi avut prea mult de suferit!

Noblețea, verticalitatea gândirii, sfințenia faptelor bune fie le dobândești odată cu nașterea, fie le capeți trăind în preajma unor oameni cu o croială de calitate.

***

După câteva săptămâni de suferință, sufletul lui Petru Gherasim s-a despărțit de izvorul vieții.

Teodor a urmat studii universitare și a ajuns profesor universitar. Armando și-a ascultat vocea interioară și a plecat din țară. A revenit și a făcut ce simțea că i se potrivește, afaceri imobiliare.

Silviu MAN

PAPAGALII ȘI FURNICILE

Era odată un copac imens, un copac uriaș, cu multe ramuri, stufoase și bogate, care umbreau o parte mare din pământul în care își întindea rădăcinile. Iar în acel copac erau o mulțime de papagali. Unii mai colorați, alții mai cenușii. Unii mai moțați, alții mai chelii. Dar toți, absolut toți, vorbeau și sporovăiau, câte doi-trei sau toți deodată, de dimineață până seara. Și așa zgomot făceau că unii chiar nu se mai înțelegeau cu alții. Însă stăteau împreună. Pentru că acel copac făcea fructe multe și gustoase, pe care papagalii le mâncau cu mare poftă. Și cu cât mai multe fructe mâncau, cu atât mai gălăgioși deveneau.

Acum... la baza copacului, în acea zonă umbrită, trăia un popor de furnici. Tăcute și în permanentă mișcare, trudind de dimineață și până seara, furnicile adunau resturile de fructe care cădeau din copac, resturile ospățului papagalilor, pe care le sortau, le depozitau în pământ și le mâncau cu grija zilei în care acele resturi poate nu vor mai cădea pe pământ. Făcând economii, își hrăneau mai ales copiii și bătrânii, iar restul îl împărțeau între ele cum puteau. Și aveau mare grijă de rădăcinile copacului, între care își petreceau viața și își găseau adăpost, din neam în neam.

Într-o zi papagalii s-au adunat și unul dintre ei a spus:

„Iată acele furnici care trăiesc pe spatele nostru, dar nu am auzit până acum nici un cuvânt de mulțumire de la ele! Să coborâm la ele și să le cerem socoteală!” Zis și făcut! Trei papagali au fost aleși să coboare la furnici și să le ceară socoteală.

Însă ceva incredibil s-a întâmplat când cei trei papagali au ajuns printre furnici. Deodată, toate furnicile, cu mici și mari, au tăbărât pe cei trei papagali și i-au jumulit de penele colorate. Apoi i-au alungat din umbra copacului. Iar papagalii nu au mai avut cum să se întoarcă în copac, fără penele lor mari, colorate și strălucitoare. Așa că au plecat rușinați către niște tufișuri din apropierea copacului.

Papagalii... au înnebunit cu toții când au văzut așa o grozăvie. Cum? Atâția ani au hrănit furnicile cu resturile ospățului lor și acum iată cum îi răsplătesc. Atâția ani au avut grijă să primească ceva din bogăția lor și iată, ele sunt nemulțumite! Ei bine, de mâine, papagalii vor mânca toate fructele și nu vor mai arunca nici un rest furnicilor. Un singur papagal mai tânăr

a luat cuvântul și a spus că nu este bine așa. Totuși, furnicile acelea există acolo încă dinaintea papagalilor. Mai bine ar împărți fructele cu furnicile, astfel încât furnicile să se împace cu neamul papagalicesc. Dar nu a avut succes! A fost criticat de toți papagalii, înjurat, ironizat și insultat. Iar tânărul papagal nu a avut ce face altceva decât să plece în alt copac.

Într-o zi, papagalii au observat că furnicile au dispărut cu totul de sub copac. Extraordinar! Și se bucurau cu toții, mai vorbăreți și mai gălăgioși ca oricând. Iată, furnicile au înțeles că sunt niște animale inferioare și au plecat. E mai bine așa! Acum papagalii se simțeau mult mai bine, fiecare pe ramul lui, cu fructele lui, mai multe decât le trebuiau.

Însă papagalii nu știau un lucru foarte important. Furnicile nu pleaseră de sub acel copac. Furnicile... începuseră deja să mănânce rădăcinile copacului!

Am început cu un COPAC...

Prof. Alina-Mihaela ENE

Titlul poate pare ciudat. Și așa este. Ce poți începe cu un copac? Ce poți să faci cu un copac? Dar întrebarea se adresează de fapt altfel. Ce pot oferi unui copac? Și ce-i pot oferi? Căldură, lumină? Le are de la Soare. Deci nu i le pot oferi eu. Apă? Are de la ploaie, nu de la mine! Eu ce îi pot oferi? Îi pot oferi o mână caldă când îi ating frunzele, îi pot oferi un zâmbet când îl privesc, îi pot oferi o îmbrățișare și atunci simt cum viața lui, seva lui, energia lui trece efectiv prin mine.

Dar ce faci când vezi că moare? Când vezi că are crengi uscate, că nu mai înfrunzește, ce faci? Poți acționa în mai multe feluri. Poți fi indiferent spunându-ți: „Și ce dacă! E doar un pom și atât!” Poți să te întristezi, să simți părere de rău că nu mai ai umbră și răcoare în casă dacă stai la al treilea sau al patrulea etaj.

Dar poți să te simți tu, om cu păcate. Te poți trezi. Te poți vedea tu, om, în oglina acelui pom. Exact precum smochinul cel neroditor pe care l-a blestemat Iisus Hristos. Și în sufletul tău apare întrebarea: „Ce roade de pocăință am adus eu? Oare nu mă voi usca și eu precum copacul acesta, precum acel smochin din Evanghelie?”

Aici de fapt e începutul meu, al tău, al tuturor. Sau cel puțin ar trebui să fie. Momentul renașterii tale ca om duhovnicesc, din omul cel vechi pământesc. *Începutul pocăinței.* Cine pune început rugăciunii, pune sfârșit păcatului. Cum? Prin pocăință. Să nu mai faci! Și ce faci, ca să nu mai faci? Te spovedești, te hotărăști ca orice ar fi, să nu mai repeți păcatul, și prin îngăduința lui Dumnezeu, prin lucrarea lui Dumnezeu în preotul duhovnic, te împărtășești cu Trupul și Sângele Mântuitorului Iisus Hristos spre iertarea păcatelor. Dobândești iertare. Te naști din nou; un botez prin Sfintele Taine! Renaști!

Și dacă după un canon dat și împlinit vezi că și copacul din fața geamului tău înfrunzește, atunci să știi că iubești și Dumnezeu te iubește. Știi,

dar acum acea știință devine certitudine. Cea mai mare poruncă e să știi să iubești pe Dumnezeu și cea mai mare fericire e să știi că El te iubește.

Privește tu, om, în jurul tău, că de la toate poți învăța pocăința, inclusiv de la un pom. Esențele tari stau în sticlețe mici. Adevăratele comori se ascund în lucruri mici, mărunte, gesturi neînsemnate, dar care ascund atât de multă bucurie, atâtea trăiri duhovnicești! Urcuș spre mântuire! Dumnezeu să vă călăuzească! Amin!

.....
Ce bucurie sfântă! Nu numai că și-a revenit, dar scumpul meu NUCUȘOR are rod! Are nuci! A rodit! Și-a revenit! Ce bucurie! Slavă Ție, Doamne! Slavă Ție!

.....
Am început cu un *Copac* și am trăit adevărata pocăință.

Ceea ce am scris s-a întâmplat aievea, sunt gânduri extrase din paginile de Jurnal propriu în data de 08.05.2024 și respectiv, 02.08.2024.

NUCUȘORUL meu mi-a schimbat viața! Mi-a arătat adevăratul urcuș spre mântuire.

Mă rog la Bunul Dumnezeu ca fiecare dintre dumneavoastră să primiți un COPAC, un NUCUȘOR, fiecare în felul vostru, care să vă conducă pașii pe luminata cale a POCĂINȚEI.

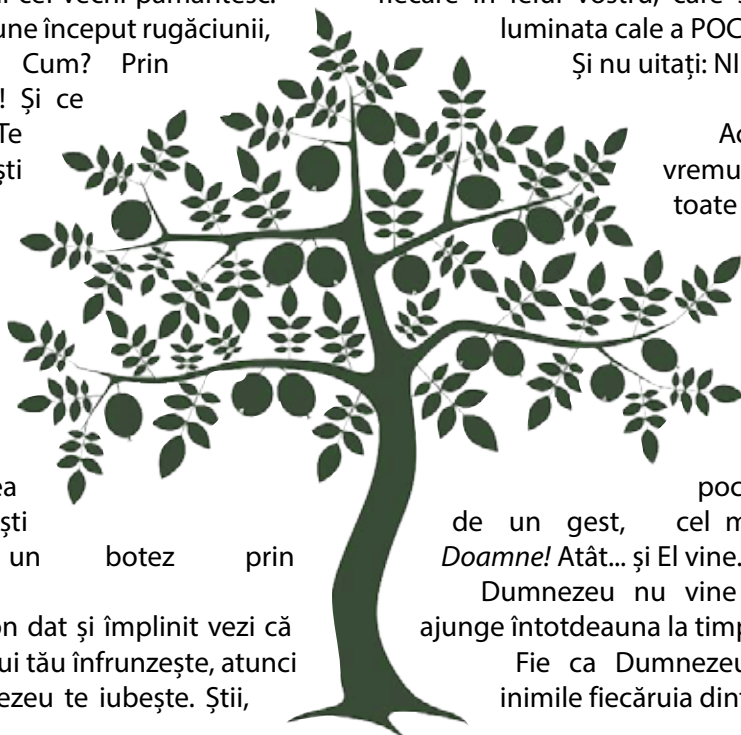
Și nu uitați: NIMIC FĂRĂ DUMNEZEU!

Acum, când trăim vremuri atât de tulburi din toate punctele de vedere, Dumnezeu stă și bate la inima fiecăruia dintre noi. Trebuie doar să-l deschidem. El e acolo. E nevoie de rugăciune născută dintr-un sentiment de pocăință adâncă. E nevoie

de un gest, cel mai simplu gest, strigăt: *Doamne! Atât... și El vine. Simțiți-l prezența!*

Dumnezeu nu vine când îl chemăm, dar ajunge întotdeauna la timp!

Fie ca Dumnezeu să se odihnească în inimile fiecăruia dintre noi! Amin!

Anastasia Popescu (Mama Sica)

~ o viață închinată neamului românesc ~

Prof. drd. **Elena MARIANUC**

Născută la începutul secolului XX, la 14 iunie 1911, în comuna Costești din Argeș, prof. Anastasia Popescu, a traversat aproape un secol de viață deloc ușor. A cunoscut Marea Unire din anul 1918, două războaie mondiale și două răsturnări de lume – instaurarea comunismului cu tot ce a adus după sine în sensul deteriorării resimțite de însăși substanța ființială a neamului, precum și tumultul anilor '90, când românii încercau să se reconecteze la valorile culturale europene.

Din păcate, nu se cunosc toate datele despre biografia acestei veritabile doamne, amestec de noblețe, voință și vastă cultură, crescută într-un mediu profund creștin ortodox¹. Mama ei era fiică de preot, așa că de mică a fost crescută în frica sfântă de Dumnezeu, chiar de bunica ei, preoteasa. Se ducea regulat la biserică, asculta cu atenție și cu dragoste slujbele și predicile și a devenit o înțeleaptă încă din anii copilăriei. Era nepoata lui Teodosie Popescu, unul dintre văcăreștenii care, sub comanda lui Corneliu Zelea Codreanu, au întemeiat, la 24 Iunie 1927, Legiunea Arhanghelul Mihail, apoi denumită Garda de Fier sau Mișcarea Legionară.

Văzându-o deșteaptă și iubitoare de carte, învățătorul i-a sfătuit pe părinți s-o dea la o școală cât mai bună. Școala primară a absolvit-o în satul natal. Jumătate din studiile liceale le-a făcut în Sibiu, la Școala Ursulinelor² iar cealaltă jumătate le-a făcut în Timișoara, la Liceul „Carmen Sylva”, unde și-a susținut și examenul de bacalaureat, în 1929.

Ea își dorea să devină medic dar tatăl său era împotriva și așa s-a decis să devină doctor de suflute. A urmat studii universitare de teologie la Facultatea de Teologie din București, fiind în a doua generație în care erau și femei (în anul întâi de facultate erau 7 fete și 600 de băieți, dintre care au finalizat în 1934, doar 118 studenți, „așa se făcea carte pe vremea noastră”³). A avut șansa unei generații de profesori cu

totul deosebiți, cum ar fi: mitropolitul Moldovei Irineu Mihălcescu⁴, pr. Roventă, prof. Teodor Popescu, pr. Nae Popescu, Nichifor Crainic, Șerban Ionescu, o pleiadă de aur a teologilor români. Dna Anastasia a finalizat cursurile în 1934, fiind a treia fată, de până atunci, ce finaliza studiile teologice, dar **singura ce finaliza cu**

media „magna cum laudae” (cea mai mare medie din țară). În paralel cu studiile teologice a urmat studii universitare de istorie-filosofie, fiind astfel dublu licențiată. După obținerea licenței în Teologie, este repartizată la Bazargic, în Cadrilater, ca profesoară de religie, unde, cunoscându-i pe Iancu Caranica, Sterie Ciumetti, Doru Belimace și Constantin Papanace, intră în lumea aromânilor din Cadrilater, care o tratează cu multă camaraderie. Apoi, ajunge la primul seminar monahal din țara noastră, înființat în 1912, cel de la mănăstirea Bistrița (Vâlcea). Acolo a stat timp de 4 ani, după care, după susținerea examenului de definitivat revine în București. În vacanțele de vară participa la taberele de muncă de la Rarău, Arnota și Carmen Silva,

în perioada 1935-1938, reprodusă în cartea „Pe firul amintirilor”⁵. Astfel, deține funcția de profesor de religie până în anul 1947, fiind și asistentă benevolă, a profesorului V. Ispir⁶.

După instalarea regimului comunist este dată afară din învățământ, studiul religiei în școală fiind interzis. *Îndepărtată de la catedră, Mama Sica s-a dedicat activităților sociale ca soră de caritate, pentru îngrijirea persoanelor vârstnice și neajutorate dar revine în învățământ ca profesor de istorie, în București unde și rămâne o buna perioadă de timp, până când a fost obligată să renunțe și la orele pe care le predă la alte discipline, prin pensionare. Cei din preajma sa mărturisesc că nu și-a pierdut însă niciodată nădejdea că va reveni la Catedra de religie, iar acest lucru s-a petrecut în mod chiar miraculos putem spune, căci, îndată după căderea comunismului, Școala și Biserica s-au întâlnit*

din nou, sprijinind Familia, care la rândul său a regăsit calea către Sfânta Biserică.

Datorită marilor pedagogi pe care i-a cunoscut și unei bune educații primite în familie, a păstrat o verticalitate și o dragoste de adevăr ireproșabile, chiar în ciuda unor momente deloc ușoare prin care a trecut, în mod deosebit în anul 1960, când nu doar ea, ci chiar soțul său și copiii au fost, la rândul lor, prinși în menhina politicii vremii. În martie 1951, i s-a deschis dosarul de urmărire de către serviciile de securitate ale vremii, iar ultimul raport poartă data de 24 noiembrie 1989. În acest răstimp de 38 de ani, a fost permanent urmărită, șicanată, iar copiii au avut, la rândul lor, diverse piedici în definitivarea carierei, pe care numai printr-o tenacitate deosebită au reușit să și-o construiască, să urmeze studii superioare și să le și termine.

Toată puterea ei de muncă și toată dragostea de învățătură și-a concentrat-o asupra marilor adevăruri mântuitoare ale Domnului nostru Iisus Hristos, asupra istoriei reale a neamului românesc, fiind un profesor iubit și respectat.

Amintindu-și de copilărie, mama Sica o descrie pe bunica sa, ca o femeie simplă, țărancă analfabetă (în vremea sa fetele nu mergeau la școală) dar de o credință profundă în Dumnezeu, fără urmă de îndoială. Într-un interviu⁷ cu domnia sa, relatează o frumoasă poezie-rugăciune, învățată de la bunica sa:

„De dimineată tu te scoală, te spală și te-mbracă,
Și ridică glasul tău, către Bunul Dumnezeu.
Cărtica, ia și învață, lecția de dimineată,
Căci curând vei învăța și anevoie vei uita.
Ora școlii de sosește, cărtica ia-ți cu tine,
Mergi pe drum, astâmpărat, pân' la școală ne-ncetat.
Intră-n școală cu tăcere, șezi la locu-ți de ședere,
Și să fii ascultător, domnului învățător.”

Bunica sa a contribuit enorm la formarea ei creștin-ortodoxă și la alegerea studiilor de teologie. Deși majoră, i-a impus ca în fiecare an de prohod, indiferent unde ar fi, să vină să cânte în strana bisericii din sat împreună cu elevii școlii. Mama Sica își mai amintește un sfat extrem de important de la bunica sa, să-i învețe și pe ceilalți, toate câte le știe, punând accent pe rugăciune. Alături de rugăciunea isihastă, mama Sica pune rugăciunea bunicii din fiecare dimineată, după ce se spăla și pieptăna: "Sărut mâna, Maica Domnului, ai milă și de mine azi".

Din 1990, după evenimentele din Decembrie 1989, la vârsta de 79 de ani se avântă cu elan în propovăduirea dragostei pentru Hristos și s-a luptat ca nimeni altul pentru reintroducerea predării Religiei în Școli. Era convinsă că Dumnezeu va binecuvânta neamul românesc datorită jertfei tinerilor uciși în decembrie 1989, după vorbele lui Tertulian ce spunea că "fiecare picătură de sânge nevinovat vărsat, va naște sute de creștini"⁸ A reușit să readucă pe băncile copiilor de atunci *Abecedarul micului creștin* și, așa cum am arătat, să își reia munca de profesoară de religie.

Predând, dintru început, la Școala „Elena Văcărescu” din București, apoi la Grădinița Fundației „Preasfânta Fecioară Maria” (Arc en Ciel), excepționala dascăliță nu și-a pus nici o clipă problema vreunei remunerații. Din mărturii ale cunoscuților, știm că puținii bani pe care i-ar fi putut pune deoparte erau dedicați unei capele de școală. Nu este de mirare că Patriarhul Teoctist i-a acordat cea mai înaltă distincție a Bisericii Ortodoxe Române, „Crucea Patriarhală”, și dreptul de a predica în biserică, pe care, între doamne, numai Olga Greceanu l-a deținut înaintea Mamei Sica. Modestia cu care a traversat anii vieții sale transpare și în felul în care a înțeles să primească această onoare: „I-am spus și Preafericitului Patriarh că aceasta, pentru mine, nu este o zi de bucurie și de mândrie, ci de smerenie, pentru că mă va obliga foarte mult”⁹.

Purta cu bucurie marama, îmbrăca ia cu mândrie și se autodefinia simplu: „...eu sunt o luptătoare pentru adevăr”. Și din această dragoste de adevăr sunt plămădite și principiile pedagogice ale profesoarei Anastasia Popescu, a căror modernitate este de-a dreptul frapantă: „Dacă pedagogul n-a reușit să-și facă din copil un prieten, atunci pedagogia lui a dat greș” și esențial: **„Un educator trebuie permanent să îl aibă în fața lui pe Mântuitorul”**.

Organizează cursuri pentru catehizarea copiilor, cu peste 300 de participanți. Pentru marea dragoste cu care au fost tratați, copii au numit-o „MAMA SICA”, apelativ care rămâne consacrat. Conferențiază în repetate rânduri la București, Cluj, Sibiu și Brașov. Participă la emisiunile Televiziunii pe teme religioase și în comisiile pentru redactarea programei analitice privind predarea religiei în școli. Experiența ei didactică este folosită la redactarea Îndreptarului **„Cum să-i învățăm pe copii religia”**¹⁰, îndreptar realizat împreună cu Răzvan Bucuroiu. Împreună cu tinerii ei prieteni de la asociațiile studențești din țară, însetați după Cuvântul lui Dumnezeu, pe care nu-L primiseră în anii de școală, a pornit o adevărată campanie de promovare, susținând conferințe continuate cu lungi discuții unde erau dezbătute probleme care se regăseau în carte ori îi frământau pe cei din auditoriu. Mama Sica avea, în anul 1995, 84 de ani. Însă, așa cum afirma cu vioiciune într-o memorabilă înregistrare video, realizată cu Sorin Dumitrescu, se simțea ca la patruzeci de ani, **gata să răspundă unui comandament al inimii, acela de a oferi totul țării sale și copiilor, către care i se îndrepta, întreagă, nădejdea**.

Intransigentă cu sine și generoasă cu ceilalți, considerând meseria de dascăl o vocație, Mama Sica rămâne un chip exemplar în galeria slujitorilor Școlii românești, care numai alături de Familie și de Biserică își pot desăvârși menirea. Spunea cu fermitate că noi, românii, suntem singurul popor născut creștin, creștinați de Sfântul Apostol Andrei în propovăduirea sa prin Scitia Minor (Dobrogea) și Scitia Major (sudul Basarabiei). Nu am avut o organizație bisericească până

în sec. 4, căci așa au fost timpurile, nu se putea (din cauza unor dictatori precum Nero, Dioclețian, Galeriu) dar aveam cetăți creștine formate pe malul Mării Negre (Mangalia, Tomis, Euforie). Bisericele românești sunt mici față de cele ale apusenilor, dar sunt calde și primitoare.

Anastasia Popescu rămâne în Istoria României ca o pildă de voință, hotărâre, capacitate de jertfă, dedicate neamului românesc. Mama Sica s-a străduit să țină trează flacăra naționalismului și a Ortodoxiei, așa cum au făcut-o generații întregi de dascăli anonimi, pe osemintele cărora se așează temeliile ființei noastre naționale. Principiul pedagogic de bază, preluat de la Mama Sica (Anastasia Popescu) este că profesorii sunt mentorii elevilor, sunt prietenii lor. **Învățământul trebuie să pună accent pe dezvoltarea aptitudinilor elevului.** Este un adevăr modern și etern, în sensul în care noi „descoperim mereu roata” și evidențiem drept moderne adevăruri care au fost valabile întotdeauna. Mama Sica spunea mereu: „Prin copii reînduhovnicim familiile de români”.

Mama Sica a ars ca o candelă pe altarul neamului românesc, sufletul său înălțându-se la Domnul, în 14 august 1995. Merită citite cărțile scrise de Mama Sica și aceasta pentru a se vedea cât de mult au suferit femeile în timpul terorii iudeo-bolșevice din anii 1960-1964. În memoria sa, un liceu pedagogic ortodox din București îi poartă numele. Amintirea sa va dăinui totdeauna luminoasă – în mintea și inima tuturor celor care au cunoscut-o¹¹, iar uitarea nu se va așterne peste numele ei, fiindcă opera lăsată moștenire (introducerea religiei în școlile românești) și-a câștigat un loc sigur și durabil în confesiunea creștină ortodoxă, în patrimoniul culturii românești.

Note :

1. Consider extrem de importantă scrierea unei cărți despre viața mamei Sica, cu date precise și detalii, drept omagiu.
2. Școala era o continuare a gimnaziului catolic iezuit care funcționa din anul 1774. Școala ursulinelor (*Ursuliner-Nonnen, Kloster und Schule*) va fi una dintre școlile de

elită a orașului, aici învățând copii ai familiilor bogate, care doreau a-și educa copiii într-un mediu german după un tipic iezuit. În perioada interbelică aici funcționa atât Școala elementară de fete romano-catolică „Sf. Ursula”, cât și Gimnaziul de fete (rom-cat) „Sf. Ursula”. În perioada 1962-1965 a funcționat în această incintă un „liceu”, adică „Școala Medie nr. 4”, după care școala s-a desființat.

3. <https://www.youtube.com/watch?v=iCVZXJAKYEE>
4. Autor al unor veritabile lucrări ca *Istoria religiunilor lumii* (București, 1946), *Teologia luptătoare* (București, 1941; ed. a II-a, Ed. Episcopiei Romanului și Hușilor, 1994), *Cunoașterea lui Dumnezeu din studiul naturii neînsuflețite* (București, 1910) etc.
5. *Pe firul amintirilor* de Sofia Cristescu Sinescu – texte îngrijite de Aspazia Oțel Petrescu, București, 2012
6. <https://www.crestinortodox.ro/dictionarul-teologilor-romani/vasile-ispir-84745.html>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=iCVZXJAKYEE>
8. <https://www.youtube.com/watch?v=iCVZXJAKYEE>
9. <http://ziarullumina.ro/-pe-podul-de-lumina-al-maicii-domnului-114757.html>
10. <http://www.ziarulnatiunea.ro/2015/08/15/un-omagiu-adus-femeii-anastasia-popescu-1911-1995/>
11. Tudor Voicu Un omagiu adus femeii: ANASTASIA POPESCU (1911-1995): <https://www.ziarulnatiunea.ro/2015/08/15/un-omagiu-adus-femeii-anastasia-popescu-1911-1995/>

înv. **Victoria RUDI**

Un jurnal de bord ca destin

Un testament nescris, înfăptuit!

MOTTO:

„Am ales ca tărâm al existenței mele marea...am făcut din meserie o virtute. Nu aveam decât 20 de ani când am cunoscut Occidentul unde am urmat un drum strălucit în cariera marinărească.”

Căpitan Rudi Pavel Florentin

A slujit marinăria cu mândrie... La început pe nave comerciale la Compania NAVROM Constanța, apoi în Italia, aproape 20 de ani pe nave de croazieră pentru care a trebuit să parcurgă multe cursuri de specializare și interviuri, reușind să dobândească cele patru trese de căpitan după riguroase testări susținute la Londra.

„Am fost mereu în luptă cu marea... au fost voiaje în care am trăit experiențe probate până în buza morții în luptă cu marea furioasă, dar am trăit și satisfacția de a vedea ținuturi neasemuit de frumoase, adevărate minuni ale Creației, impresionante înfăptuiri ale omului, locuri minunate încărcate de istorie și cultură: am trăit din plin în frumusețea și civilizația lumii. De multe ori m-am întrebat cum e posibil să mă adaptez la viața dintre două lumi: cea de „acasă” și cea de pe întinsul apelor... Dar profesia m-a îndepărtat de realitatea apropiată, realitatea în care-mi trăiam viața de familie.”

A fost mereu în căutare... S-a apucat de viață cu ambele mâini și a trăit-o efervescent, reușind să-și facă un nume la mari Companii de Navigație de pe Coasta de Azur: *„Am ajuns pe toate continentele lumii, am relaționat cu oameni importanți, deștepți; mi s-au*

deschis uși la care nu mă gândeam că voi putea ajunge vreodată!”

De mic, empatiza cu cei ce nu aveau, împărțea cu ei din tot ce el avea... așa era el, îi păsa de toți, pentru ca mai târziu, pe picioarele lui fiind, să nu refuze pe nimeni când i se cerea ajutorul, chiar dacă avutul nu-i prisosea.

„În Italia, unde vremelnice am locuit, împreună cu un grup de prieteni navigatori, m-am implicat în multe activități caritabile, în mod special pentru casele de bătrâni, făcând tot ce mi-a stat în putere, folosindu-mă de toate relațiile pe care mi le făceam în lungile voiaje.”

Spera ca, după zeci de ani de zbcium și consum sufletească departe de casă și de cei dragi... *„că voi ajunge să-mi descătușez zilele în vacanțe, călătorii; să stau tolănit într-un șezlong pe terasa casei mele, pe care cu trudă mi-am construit-o la Ionășești-Nicorești, județul Galați; să citesc, să ascult muzică, să-mi adun în jur prietenii, să am o barcă a mea, să-mi petrec timpul în mod plăcut, relaxant... Viața mea de navigator este o luptă cu mine însumi, între renunțare și dorința de a descoperi mai mult, de a cunoaște lumea, dar Leul din mine este hotărât,*

încăpățânat, nu știe ce înseamnă renunțarea.”

Avea mare bucurie de viață și nu accepta că există vreo boală care să-l îngenuncheze, să-l scoată din ritm... Și totuși ieșirea s-a produs mai neașteptat decât s-ar fi putut bănuși...

La începutul primăverii, când copacii dădeau să înmugurească și anotimpul renașterii prin miresme, flori, culori ne amintește că mereu mai există o speranță, într-o dimineață de duminică, 4 martie 2018, s-a stins într-un stop cardio-respirator. A murit sub ochii mei neputincioși, crezând până în ultima clipă că se va face bine, dar necruțătoarea boală nu l-a iertat. A plecat în cel mai frumos moment al carierei sale, o carieră marinărească strălucită.

A plecat, însoțit de zeii mărilor cărora le-a slujit cu credință și pasiune, care l-au ocrotit și pe care i-a invocat de atâtea ori în timpul furtunilor.

Îl văd și acum, cu ochii lui mari și negri, cum se uita trist și dureros la mine: *„Mama, trebuie să fii pregătită pentru sfârșitul meu, să nu plângi... simt că zilele-mi sunt numărate!”*

A suferit mult... avea picioarele reci, dar vocea îi era clară și privirea limpede și frumoasă. Înainte de ultima suflare, a avut puterea să spună: *„Dacă nu mă pot salva pe mine, să ajutăm alte suflete aflate în nevoi, mama...”* Încă era conștient, dar încet, încet... ochii lui mari și frumoși s-au închis pentru veșnicie.

Această ultimă dorință a lui a fost Certificatul de naștere al Așezământului Social „Căpitan Rudi Pavel-Florentin”.

N-am împărtășit cu nimeni ideea, doar eu cu mine am hotărât. Lubea nespun copiii, dar nu s-a putut

bucura de zâmbetul și strălucirea din ochii unui copil al lui, voit a fost privat de dreptul de a fi tată, și asta a conturat decizia mea: un așezământ pentru copii. Aveam un teren și o casă, proprietate personală în Bârlad, pe strada Vasile Conta, nr. 8, lângă „Pavilionul muzeal Marcel Guguianu”. În luna noiembrie 2018, m-am îndreptat cu propunerea de a construi un Așezământ Social pentru copii către părintele Giușcă Petru de la Parohia „Învierea Domnului și Sfânta Ecaterina”. Activam la Centrul educațional „Ștefan cel Mare și Sfânt”, pentru pregătirea elevilor în efectuarea temelor și unde cântam în corul „Anastasis” al Parohiei.

Am început demersul „DONAȚIA”. Am mers împreună cu părintele la Episcopia Hușilor, i-am făcut cunoscut Preasfântului Episcop Ignatie scopul Donației – construirea unui Așezământ Social pentru copii, care să poarte numele „Căpitan Rudi Pavel-Florentin”. Preasfinția Sa a apreciat și a lăudat actul de caritate, cunoscând îndeaproape situația multor copii care nu au niciun sprijin și de multe ori se culcă flămânzi. S-a încheiat „Contractul de donație” la Societatea notarială Roxana Izvoranu, în ziua de 15 noiembrie 2018, iar în luna martie 2019 au fost demarate lucrările de construcție. După cinci ani de efort susținut, cu implicarea tuturor factorilor decizionali, s-au finalizat lucrările.

La 25 noiembrie 2023 s-a făcut sfințirea Așezământului Social de zi „Căpitan Rudi Pavel-Florentin”.

Fiul meu drag a plecat neașteptat de repede, dar a lăsat amintiri frumoase, fapte demne de laudă pentru posteritate.

*Preasfințite părinte Ignatie,
Preasfințiți părinți,
Stimați enoriași,
Dragi copii,*

Deși îndurerată, sunt oarecum mângâiată că Bunul Dumnezeu mi-a ajutat să pot participa la sfințirea acestui proiect, în calitate de mandatar al copilului meu care, de pe patul de suferință, mi-a cerut să-i împlinesc ultima dorință: „Dacă pentru mine nu se mai poate face nimic, atunci să ajutăm alte suflete aflate în nevoi.”

În fiecare an din ultimii cinci, privind în calendar, la fiecare dată de 30 iulie îmi spun: „Azi, Paulică ar fi împlinit 50, 51, 52, 53, 54, ... el trăia fiecare clipă din plin, dar drumul său atât a fost.”

Povestea acestui așezământ este povestea noastră, a tuturor factorilor implicați, pentru că oricine te însoțește într-o asemenea acțiune, chiar și pentru o zi, devine parte a poveștii, sunt cei care au înțeles că este greu și sfâșietor să ai un copil atât de bun, dar pe care trebuie să-l pierzi. Am acceptat că a fost voia lui Dumnezeu și-l mulțumesc că mi-a dat putere să las în urma mea ceva, puterea de a-mi transforma suferința într-o acțiune plină de inspirație, împlinind prin actul caritabil pe care l-am făcut, ultima dorință a fiului meu înainte de a pleca la ceruri, dând naștere acestui Așezământ Social „Căpitan Rudi Pavel-Florentin”, pentru copii neajutorați.

Aduc mulțumiri din inimă părintelui paroh Giușcă Petru-Silviu, care după ce a început lupta pentru realizarea acestui deziderat, și-a dedicat timpul și efortul în susținerea lucrărilor. Fie ca Bunul Dumnezeu să-i dea puterea sănătății, să facă față cu cinste în continuare tuturor provocărilor pe care le impune administrarea acestui locaș.

Aș vrea să mulțumesc azi tuturor persoanelor din marea familie a parohiei „Învierea Domnului” și „Sf. Ecaterina”, care ne-au ajutat de-a lungul a 5 ani să fie acoperite cheltuielile pentru realizarea acestui edificiu, bun pentru comunitatea noastră.

La fel de multe mulțumiri trebuie aduse tuturor oamenilor de bine, sponsorilor, care ne-au venit în sprijin să fie acoperite multe din cheltuielile impuse de acest proiect.

Recunoștința mea nesfârșită tuturor voluntarilor care au acceptat să pună umărul ori de câte ori a fost nevoie.

Fie ca de aici prichindeii de astăzi, beneficiari ai acestor eforturi, să ajungă reprezentativi pentru societate și să se întoarcă cu respect peste vremi, cu mulțumire pentru efortul nostru comun!

Așa cum suntem educați creștinește, am ridicat și o Troiță, ca înainte de începerea activității să înălțăm un gând de închinăciune către Dumnezeu, dar și un gând de recunoștință pentru cel care cândva, cu mai mulți ani în urmă, a fost ca voi, și vă veghează acum din ceruri – Căpitanul Rudi Pavel-Florentin.

Dragi copii, Dumnezeu să vă călăuzească pașii spre lumina învățării și acest așezământ care este un locaș de educație să dăinuiască mulți ani, unde voi să vă întoarceți cu drag!

Mulțumiri pentru lecția de omenie a celor care, din puținul lor, se îndreaptă către noi să ajute și nu cer nimic pentru ei!

Mesajul d-nei Victoria Rudi la sfințirea Așezământului Social de Zi „Căpitan Rudi Pavel-Florentin”

Versuri

Lăcrămioara-Iolandina IVAN

HORA FRUCTELOR

1. Într-o fructieră plină, aduse de prin grădină,
Stau de vorbă liniștite, fructe coapte și dorite
Care povestesc de zor cum le este felul lor,
Care e mai căutată, mai iubită, mai mâncată:
2.–Eu sunt MĂRUL cel de aur, vitamine am tezaur,
Zestrea mea, atâtea soiuri cât albinele în roiuri;
20(douăzeci) de ani mâncați, ca din toate să gustați,
Zi de zi un măr gustos ce te ține sănătos!
3.–PARA mi-s, sunt grațioasă, verde, galbenă, zemoasă.
Am un gust și o textură care se topește-n gură;
Când din păr eu sunt culeasă, cu grijă adusă-n casă
N-am motive să mă plec, semăn bine cu un... bec!
4.–Eu-s GUTUIA și-s regină, nu îmi veți găsi vreo vină
Că am titlu princiar, când toamna e-n calendar
Eu ce-s dulce acrișoară, puf pe haina gălbioară,
Fac compotul și dulceața de vă iau la toate fața!
5.–Mă prezint, sunt PIERȘICĂ, mă gustați, sunt tonică!
Am ceva numai al meu, cântăresc în fructe greu,
Sunt de vară, sunt de toamnă, o adevărată doamnă;
Faceți gem, vă delectați, când sunt coaptă mă mâncați!
6.–Sunt CAISA și vă spun nu mâncați ceva mai bun!
Am o pulpă, te topește, vedeți că întinerește.
Sâmburele mi-e gustos, dă ulei ce-i prețios,

Fină dar și elegantă, nu mai spun, extravagantă!
7.–Hop și eu, sunt ZARZĂRĂ, sora ta mai tânără,
Sâmburele mi-e amar, însă gemul e un dar
Clătitele când le-mbraci, mănânci, lauzi; cum să taci?
Pe crengi stăm ca prinse-n lanț, și în curte și pe șanț.
8. –Acum este rândul meu, sunt o PRUNĂ și e greu
Să înșir acum ce pot: de la magiun la compot,
Gem, dulceață și mâncare, prăjituri la orișicare,
Sunt pe lozniță uscată ca să fiu mult timp păstrată!
9.–les și eu, dragă mătușă, mă vedeți? Sunt CORCODUȘĂ.
Un fruct mic, galben și roșu, suntem multe, umplem coșu;
Dau un compot acrișor, face bine tuturor,
Calorii și vitamine, nu vă puneți voi, cu mine!
10.–Tot ieșiți una și una... încetați, eu sunt MOTRUNA.
Mă priviți cu toate bine: voi vă comparați cu mine?
Sunt o prună foarte mare, nu mă știu la orișicare,
Am o pulpă galben pai, mă mănânci, am gust de rail!
11.–Ce să spun, eu nu sunt mare, NUCA, miez și coajă tare;
Creierul știți cum arată? Așa sunt și eu brăzdată.
Nu mă bat cu pumnul-n piept, mă consumi? te fac deștept.
Am valoare, dau putere, ia puneți-mă și-n miere!
12.–STRUGURELE, am sosit, ce tare m-am dichisit!
Am în boabele brumate, vitamine și de toate,

Mamă mi-e Vița de Vie; 5(cinci) milenii să tot fie
De când îmi iubiți licoarea; simplu spus, sunt sărbătoarea!
13.Ușa se deschide iute și se-adună pe-ntrecute
Vreo câțiva copii voioși, obosiți și pofticioși
Care își aleg îndat' fructul care-i preferat,
Merg de-l spală, îl mănâncă, hora lor, are de furcă!

LEGENDA SÂNZIENELOR

Un bătrân împovărat, blând și sfetnic mare-n sat,
Povestea că demult tare pe a timpului cărare,
Pe plaiuri ce-s înflorate de Sus binecuvântate,
Unde vara cânt-un cuc într-un mărginaș sătuc
Lângă o pădure deasă, trăia într-o scundă casă
O mândrețe-așa de fată, frumusețe neaflată.
Naltă, zveltă, păr bălai, ochi albaștri cer de mai,
Orfană de-ai ei părinți, oameni harnici și cuminiți,
Ce-au plecat în neființă lăsând-o în suferință.
Săracă, disprețuită, ocolită, neiuibită,
Sânziana suferea și nimica nu-și dorea
Decât ceea ce-i firesc, omenesc și pământesc,
O familie ce are sfânta binecuvântare.
Lumea-i lume, așa-i ea, când e bună, când prea rea,
Că era pe zi sau seară, i-aruncau vorbe de-ocară
Când treceau cu nepăsare, cu dispreț și îngâmfare,
Pe lângă fecioara care era mândră ca o floare.
Sânziana, suflet bun, păreșea micul cătun
Și-n casa sărăcăcioasă cu un pat și cu o masă
Se ruga la Dumnezeu să nu-i fie-așa de greu,
Șansa la o viață bună, nu mai treacă prin furtună,
Oamenii să se-mbuneze, liniștea să triumfeze,
Mila să împăreștească, dragostea să stăpânească.
În pădurea cea bogată de păsări mândre cântată,
Cu animale ce-și știu rostul și-și fac singure-adăpostul,
Sânziana era zână și cu ele împreună
Petrecea timpul hoinar ce-acolo n-avea hotar,
Se jucau prin iarba verde ce a lor urmă o pierde,
Împărțea hrana găsită veselă și mulțumită,
Dormea în culcuș cu ele privind cerul plin de stele.
Tot ce-i animal sau floare, pasăre ce-i cântătoare
O știau că e de-a lor și le sare de-ajutor.
Într-o zi întunecată ce a venit nechemată,
Sânziana cea iubită și-n pădure fericită,
Căzu foarte rău bolnavă, starea ei i-așa de gravă
Că din pat nu se ridică, tremură de frig și... pică.
Vietățile mirate se întreabă-nspăimântate,
Prietena, unde-i oare, de ce-n codru nu apare?
Când văd că zace-neștire și că nu-și mai vine-n fire,
Păsările ciripesc, în zbor toate se unesc
Aducând în ciocul lor apă rece din izvor,
Animalele și ele se strâng de pe potecile
Lăsând orice fel de treabă îi aduc hrană degrabă.
Nimic nu funcționează, Sânziana nu e trează
Pe ele nu le privește, astăzi nu le mai zâmbește...

Trupul ei ce-i istovit, se roagă neconținut
Dumnezeului Ce are milă și cu îndurare.
Ruga-n viață-o mai ținea, Sânziana se stingea
În săracul ei bordei mângâiat de flori de tei.
Cu chipul său luminos, cu glas dulce, cald, duios,
Întră Vinerea cea Sfântă care lângă ea, cuvântă:
–Pentru că ai fost miloasă, blândă, bună și frumoasă,
Ai fost cea mai mândră fată și de oameni alungată,
Plânsă și nefericită, de semeni disprețuită,
Te fac floare căutată, îndrăgită și cântată.
Fetele te vor alege de pe dealuri te-or culege
Împletită-n coronițe tu vei sta pe iconițe,
Parfumul va umple valea, dealul, aerul și calea,
Mireasma florilor tale va aduce dor, nu jale,
Pace și cu bunătate, iubire și sănătate.
Puteri tămăduitoare va avea magica-ți floare
Galbenă, patru petale, nu oricum, ci speciale
Ce vor fi încrucișate fiindcă-s binecuvântate
De puterea Sfintei Vineri, ocrotind bătrâni și tineri,
De Crucea Credinței noastre ce ne scapă de la moarte,
De Slăvitul Dumnezeu Ce va fi cu noi mereu
Și-i îndreaptă pe cei răi. Floarea ta prin lunci și văi
De soare e mângâiată și de vânt e legănată,
Pământul cel roditor va fi bun și-ocrotitor
Va fi casa-ți primitoare ce-ai dorit-o cu ardoare!

O MINUNE!

Într-o zi, una oricare, nici mai mică, nici mai mare,
Într-o farmacie lună cu de toate la-ndemână,
A intrat un băiețel de 5 ani, un prichindel,
Care pune pe tejghea banii pe care-i avea
Spunând farmacistului care e dorința lui:
–Domnule, toți banii mei degrabă acum să-i iei;
Nu vreau hapuri, poțiuni, vă rog dați-mi o **Minune!**
–Măi copile, sunt surprins, acum îți zic că m-ai prins
Că de ani și ani de zile de când vând la toți pastile
Nimeni n-a vrut, într-o doară, un miracol să îmi ceară!
Pentru ce miracol vrei o **Minune** ca să iei?
–Mama mea este bolnavă, e acasă-n stare gravă...
Doctorul așa a spus și așa a presupus:
Ca mama să fie bine, un miracol dacă vine
O mai poate vindeca; eu n-am stat a judeca,
Îmi iubesc mama de-acasă, vreau să fie sănătoasă.
Nu știu de sunt de ajuns, dar banii ce eu i-am strâns
Bicicletă ca să-mi iau, pe toți, domnule, vi-i dau!
Vă rog să mă ajutați și-un miracol să îmi dați.
–Îți spun drept, m-ai derutat, sunt și emoționat,
Farmacia mea nu are un miracol de vânzare.
Acum eu te sfătuiesc și-ți spun sigur, nu greșesc:
Doar Domnul Iisus, El are un remediu la oricare.
Nu mai sta, te du pe cale la biserica din vale
Și acolo-n rugăciune ce vrei pentru mama-l spune!
Băiatul n-a așteptat, a ieșit și-a alergat
La biserica din sat; cu speranță a intrat
În genunchi s-a așezat și grăbit el a strigat:
–O, Iisuse-al meu Cel dulce, știu că suferi sus pe cruce,
Poate... nu ai timp de mine, dar te rog, dă-mi o **Minune!**
Omul de la farmacie mi-a spus înăuntru, mie,
Că miracolul ce-l vreau de la Tine pot să-l iau
Și-am aici toți banii care i-am strâns zilnic cu sudoare
Ca să-mi cumpăr bicicletă; o **Minune** pe rețetă
N-a avut de un' să-mi dea; dar Tu ești salvarea mea

Ca să-mi vindec mama care zace-n pat de zile-amare...
Din păcate, nu se-aude, Iisus Domnul nu-i răspunde
Și băiatul a strigat amărât și disperat:
–Iisuse! nu mă ajuți, nu sunt printre cei plăcuți?
Te voi spune Mamei Tale și atunci să vezi Tu, jale!
Știu că mama îți slăvești, o ascuți și o iubești
Cum o iubesc eu pe-a mea, dă-mi miracolul de-ai vrea;
Promit să mă-ntorc degrabă că vreau ca să fac o treabă:
Să Te dau jos de pe cruce ca să nu Te mai încurce!
Preotul a auzit ce băiatul a vorbit,
De el s-a apropiat și frumos l-a invitat
În liniște să vorbească, Lui Iisus să-l povestească.
Pe-nțeleș i-a explicat că Hristos l-a ascultat
Și direct de nu răspunde nu înseamnă că n-aude.
Băiatul nevinovat mâinile-a împreunat,
A-nchis ochii-nlăcrimat și s-a pus iar pe rugat
Repetând cu glas duios cererea către Hristos.
De copil înduioșat, Părintele l-a luat
Și-acasă l-a însoțit în plâns greu și povestit,
Că băiatul tot vorbea cât de mult mama-și iubea.
Ea era tot ce avea, doar Iisus minuni făcea.
Acasă ajuns grăbit, băiețelul a fugit
În camera mamei sale - că doar ea era pe cale -
Și a găsit patul gol; a ieșit ca din pistol
Și afară a văzut chipul mamei cel plăcut
Leșind din bucătărie; sănătoasă, oare, fie?
– Mamă, mamă, te-ai trezit? Dumnezeu m-a auzit!
–Doctorul ce l-ai chemat a venit, m-a vizitat,
Boala iute mi-a luat și cum vezi, m-a vindecat.
Mi-a mai spus să te saluți; și-și iubește mama mult
M-a rugat ca să-ți mai spun, e și Doctorul, Fiu Bun!
Preotul ce-a asistat a rămas cutremurat
La acel miracol care era în desfășurare.
Cu lacrimi în ochi îi zice băiețelului ferice:
–Ți-a răspuns Domnul Iisus, de pe cruce s-a dat dus
Și ți-a dat tot ce ai vrut, rugăciunii ce-ai cerut!
Să îți amintești mereu, de te rogi la Dumnezeu
Rugăciunea-i ascultată, mai târziu sau mai îndată!

Gabriela Ana BALAN

Adu-mi un înger...

Mamă, lumină vie

Iubită mamă, iartă-mi vina
Că pentru o clipă am evadat din pântec
Prin ochii tăi frumoși, ascunsă în cântec
Azi prima oară am văzut lumina.

E ca și când m-aș fi născut de două ori
Cu două vieți legate de picioare
Atunci când voi muri de moartea mea
Rămâne liber cântecul și nu mai moare.

Te-am întâlnit, o rază sfântă de lumină
Și am ales minunea să mă nasc
În lumea ce m-așteaptă s-o cunosc
Prin ochi frumoși de zână bună.

Și dincolo de toate, am ales iubirea
S-o cânt pe strune fermecate de chitară.
Iubită mamă, fii icoana mea
La care să mă rog a mia oară!

Mamă, te cânt cu voce de vânt
Mamă, ascultă-mi cântecul sfânt
Numai iubire și lumină vie
Să ne îmbrățișăm în veșnicie.

Pune, mamă, degetul pe rană

să dispară durerea
așa cum dispărea
când eram mică
și îmi țineai palma pe frunte
să pot adormi

acum inima mea e o rană vie
sub un munte de dor
seamănă cu un copil care nu poate dormi
caută mâna mamei să-i mângâie tâmplele
să-i murmure cântece, poezii

pune, mamă, peste durerea mea
comprese cu spirt și coji de cartofi
pune oțet, fierbe coji de ceapă, miez de nucă
a venit vremea să-mi placă, să le suport

a venit vremea să tânjesc după ele
acum sunt departe și dorm mult
aș bea și ceai de gălbenele
numai să fie făcut de mâna mamei mele

Balada îngerului de pe tavan

Adu-mi un înger, tată, în genunchi te rog
Nu contează ce culoare are
Cu lumini pe aripi strânse mănunchi
Să știe să vindece, să zboare

Nu îmi pasă cu ce armă îl vânezi
Cu sabie de Toledo, cu plasa de fluturi
Ai grijă, te rog, să nu îl rănești, să nu îl scuturi
Să fie un înger blând, cu ochii verzi

Răpește-l din rai, cumpără-l pe arginți
Dă la schimb saci de aur cărați cu vapoare
Alege dintre îngerii cuminiți
Pe cel care știe cum nu se moare.

Într-o zi mama a venit cu o pereche de aripi
Și mi-a spus că tata s-a dus
Eu știam că a plecat să-mi caute înger
Am țintit cu privirea în sus

Pe tavan o fotografie cu mine copil
Parcă învață să zboare
Roagă-te, îngeraș, pentru sufletul meu
Fă-o pe mama nemuritoare

UN OM, O REVISTĂ

(fantezie)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	C									
2	O									
3	L									
4	O									
5	S						V			
6	E						I			
7	N	O	A	S	T	R	A			
8	C						T			
9	O						A			
10										

ORIZONTAL: 1) Persoană cu înfățișare ridicolă. 2) Oferă informații privind calea de urmat. 3) Echipa cu rezerve cu tot – Culegători patruzei de zmeură. 4) Aflat la Roma... în comă! – A termina activitatea – Porțiune ocupată de blocuri! 5) Rase amestecate! – Indicativ auto la Rădăuți – Cuvântul opoziției. 6) Bun de adormit copiii – Face obiectul unei mari iubiri. 7) A doua parte a REVISTEI! – Este Reta cu ea! 8) Ține de pleoapă – Categorie de mașină mică. 9) Bun de cînste – Întâlnit doar din întâmplare (var.). 10) Duce viață de pustnic – A turna pe gât.

VERTICAL: 1) OMUL! 2) Ne gâdilă plăcut la nas – Sport românesc exclusiv. 3) Obiceiul părinților – Scos din nou de la urne. 4) Cămașă purtată pe câmpie! – Interzis pe unele străzi – SERGHEI COLOȘENCO! 5) Năgaică – Ține evidența anilor. 6) Chemat la sine – Roșu la exterior! 7) Se înclină sub greutate – Prima parte a REVISTEI! 8) E bun la ceva – Nu-și etalează propria vedere privind convorbirea! 9) Puse în dric! – Cinstirea generalului – Arbitre la tușe! 10) Studiază ameliorarea speciilor aripate.

Nelu VASILE – Turburea, Gorj

AMINTIRI DIN COPILĂRIE

I

Stau câteodată și-mi aduc aminte ce vremi și ce oameni mai erau în părțile noastre pe când începusem și eu, drăgăliță-Doamne, a mă ridica ... (1-I) la ... (! 1-II) părinților mei, în satul Humulești, din târg drept peste ... (2-I); sat mare și ... (2-II), împărțit în ... (3).

Ș-apoi Humuleștii, și pe vremea aceea, nu erau numai așa, un sat de oameni fără căpătâi, ci sat vechi răzășesc, întemeiat în toată puterea cuvântului: cu gospodari tot unul și unul, cu ... (4-I) voinici și ... (! 4-II) mândre, care știau a învăța și hora, dar și suveica, de vuia satul de vatale în toate părțile; cu biserică frumoasă și niște preoți și dascăli și poporeni ca aceia, de făceau mare cinste satului lor.

Și părintele ... (5-III) de sub deal, Doamne, ce ... (5-I) vrednic și cu bunătate mai era! Prin îndemnul său, ce mai ... (8-II) s-au pus în țințirim, care era îngrădit cu zăplaz de ... (6; sg.), streșinit cu șindilă, și ce chilie durată s-a făcut ... (! 7-I) bisericii pentru școală; ș-apoi, să fi văzut pe neobositul părinte cum umbla prin sat ... (! 9-II), împreună cu bădița Vasile a Iliaoei, ... (8-I; nom.) bisericii, un holtei zdravăn, frumos și voinic, și sfătuia pe oameni să-și dea ... (10-II; nom.) la învățătură. Și unde nu s-au adunat o ... (9-I) de băieți și fete la școală, între care eram și eu, un băiat ... (10-II), rușinos și fricos și de umbra mea.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Celelalte definiții: 5) Han! 6) Victor Eftimiu.

VERTICAL: 1) Cizmă cu tureci tari și încrețite la gleznă (reg.) – „Direcția Monumentelor Istorice” (siglă). 2) Andreea Zaharescu – Culme! – A bălți (reg.). 3) Năvală (pop.) – A da la rame. 4) Stela, interpretă de muzică ușoară – Cete! 5) Intră în componența halvarei – „British Academy Industry Corporation” (siglă). 6) Aurel Ionescu – Localitate în Franța. 7) Varietate de ocru – Infern – Emil Cozma. 8) Cântăreață și actriță franceză, poreclită „fata cu ochi de aur” (Marie). 9) Țarul din basmul lui A. S. Pușkin – Aeroport din SUA (siglă). 10) În Carei! – Fascist german.

Dicționar: TĂUI, SIL, EAN, ARE.

Serghei COLOȘENCO

„Când nu
mai ești
copil, din munte
de mușt”

Constanța
Brâncuși